

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

IŠVADA DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS 2001 METŲ VALSTYBĖS BIUDŽETO ĮVYKDYMO APYSKAITOS

2002 m. rugsėjo 27 d.
Vilnius

Valstybės kontrolė atliko Lietuvos Respublikos 2001 metų valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos (toliau – Apyskaitos) valstybinį auditą, kurio tikslas - nustatyti, ar audituojama Apyskaita parodo tikrą bei teisingą finansinę būklę ir ar ji sudaryta remiantis Lietuvos Respublikos įstatymais bei kitais teisės aktais.

Pagal Konstituciją ir Biudžeto sandaros įstatymą už Apyskaitos pateikimą Seimui yra atsakinga Vyriausybė, o už Apyskaitos parengimą - Finansų ministerija. Valstybės kontrolės pareiga pateikti Seimui išvadą dėl Apyskaitos nurodyta Konstitucijoje, Biudžeto sandaros bei Valstybės kontrolės įstatymuose.

Valstybės kontrolė valstybinį auditą atliko pagal Valstybės kontrolės įstatymą bei Valstybinio audito reikalavimus, kurie įsigaliojo nuo 2002-03-01. Apyskaitos valstybinis auditas suplanuotas ir atliktas taip, kad būtų galima pateikti Seimui pakankamus, tinkamus ir patikimus įrodymus, jog Apyskaitoje nėra reikšmingų informacijos iškraipymų.

Valstybinis auditas suteikia pakankamą pagrindą nuomonei pareikšti.

Valstybės kontrolės nuomone, Apyskaita visais reikšmingais atvejais parengta pagal Biudžeto sandaros ir 2001 metų valstybės biudžeto bei savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymus ir valstybės biudžeto pajamų planinė užduotis, gautos pajamos, patvirtinti bei panaudoti asignavimai Apyskaitoje nurodyti teisingai.

Valstybės kontrolės išvadai dėl Apyskaitos išliekant besąlyginei, atkreipiame dėmesį į šios Išvados priedo 9 - 10 puslapiuose nurodytą pastabą dėl viršplaninių ir nepanaudotų įmokų į valstybės biudžetą, skirtų specialiosioms programoms finansuoti. Apyskaitos formose nurodytas skirtingas viršplaninių ir nepanaudotų įmokų, kurios gali būti naudojamos kitais metais, likutis. Valstybės biudžeto įvykdymo rezultatų 2001 metų ataskaitoje ši suma nurodyta 80 612 tūkst. Lt mažesnė nei Viršplaninių ir nepanaudotų įmokų į valstybės biudžetą, skirtų specialiosioms programoms finansuoti, 2001 metų apyskaitoje.

Asignavimų valdytojų valstybinio audito rezultatai apie paskirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimą programose nustatytiems tikslams, jų naudojimą galimu efektyviausiu būdu, padarytus teisės aktų pažeidimus juos naudojant bei kiek pasiekti programose nustatyti tikslai, nurodyti šios Išvados priede.

Valstybės kontrolierius

Jonas Liaučius

**IŠVADOS DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
2001 METŲ VALSTYBĖS BIUDŽETO
ĮVYKDYMO APYSKAITOS**

PRIEDAS

TURINYS

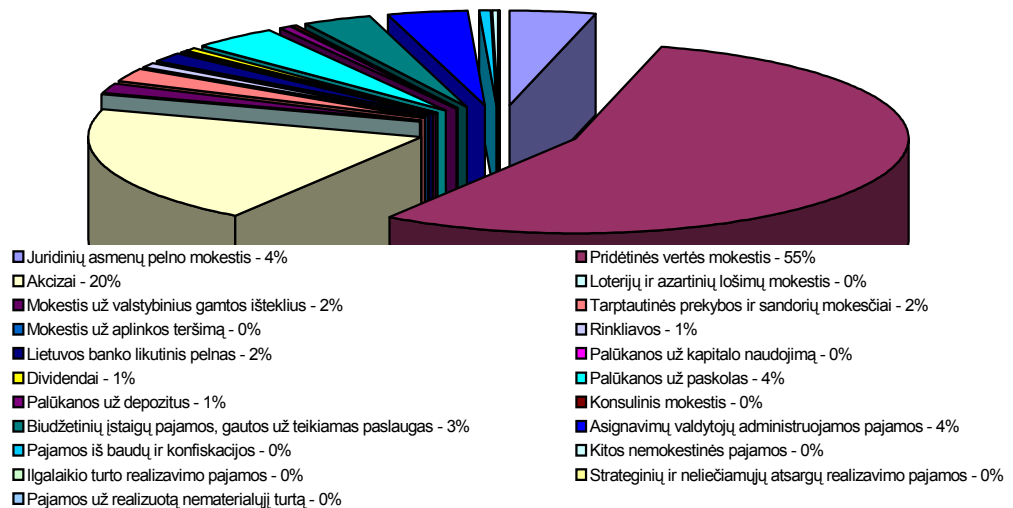
VALSTYBĖS BIUDŽETO PAJAMOS	3
VALSTYBĖS BIUDŽETO ASIGNAVIMAI IR IŠLAIDOS	7
TOBULINTINOS VALSTYBĖS FINANSŲ VALDYMO SRITYS.....	12
VALSTYBĖS FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ	12
PAJAMŲ ĮSKAITYMAS Į BIUDŽETUS	14
VIDAUS KONTROLĖ BEI VIDAUS AUDITAS.....	15
PROGRAMŲ VYKDYTOJŲ PARINKIMAS BEI VIEŠIEJI PIRKIMAI	18
SPECIALIŲJŲ PROGRAMŲ VYKDYMO APSKAITA	19
ASIGNAVIMŲ PAPRASTOSIOMS IR NEPAAPRASTOSIOMS IŠLAIDOMS TIKSLINIMAS.....	21
KITOS TOBULINTINOS SRITYS	23
ASIGNAVIMŲ VALDYTOJŲ SRITYS.....	27
APLINKOS MINISTERIJA IR JOS VALDYMO SRITIS.....	27
FINANSŲ MINISTERIJA IR JOS VALDYMO SRITIS	30
KRAŠTO APSAUGOS MINISTERIJA	35
KULTŪROS MINISTERIJA IR JOS VALDYMO SRITIS	37
SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA	40
IR JOS VALDYMO SRITIS	40
SUSISIEKIMO MINISTERIJA IR JOS VALDYMO SRITIS	43
SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA IR JOS VALDYMO SRITIS	46
ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJA.....	49
TEISINGUMO MINISTERIJA IR JOS VALDYMO SRITIS	53
ŪKIO MINISTERIJA IR JOS VALDYMO SRITIS	56
VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA IR JOS VALDYMO SRITIS.....	59
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA IR JOS VALDYMO SRITIS	62
KITI ASIGNAVIMŲ VALDYTOJAI	66
TEISĖS AKTŲ PAŽEIDIMAI	71
SAVIVALDYBIŲ BIUDŽETAI	85
PAJAMOS.....	85
IŠLAIDOS.....	88
ĮSISKOLINIMAI.....	89
1997–2001 METŲ VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBĖS BIUDŽETŲ STATISTINIAI DUOMENYS.....	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

VALSTYBĖS BIUDŽETO PAJAMOS

2001 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu (2000-12-19 Nr.IX-89) (toliau – 2001 metų valstybės biudžeto įstatymas) buvo patvirtinta 6508456 tūkst. Lt pajamų užduotis. 2001 m. valstybės biudžeto pajamų užduotis įvykdyta 6344678 tūkst. Lt, t.y. nesurinkta 163778 tūkst. Lt, arba 2,5 proc. patvirtintų pajamų.

1. Pajamų struktūra ir užduočių įvykdymas

Valstybės biudžeto 2001 metų pajamų struktūra:

Pajamų struktūroje didžiausią 55,4 proc. dalį sudaro pridėtinės vertės mokestis, tačiau kasmet pridėtinės vertės mokesčio dalis bendrose pajamose mažėja (2000 m. – 59,2 proc., 2001 m. – 55,4 proc.). Juridinių asmenų pelno mokestis 2000 m. sudarė 5,4 proc., o 2001 m. - 4,1 proc. bendrų pajamų. Tuo tarpu mokesčio už valstybinius gamtos išteklius dalis nuo 1,0 proc. padidėjo iki 1,5 proc. bei biudžetinių įstaigų pajamų, gaunamų už teikiamas paslaugas, nuo 0,9 proc. iki 3,3 proc.

2001 metais neįvykdytos tokios pajamų užduotys:

negauta mokesčių pajamų:

- pridėtinės vertės mokesčio - 186666 tūkst. Lt (užduotis įvykdyta 94,9 proc.);

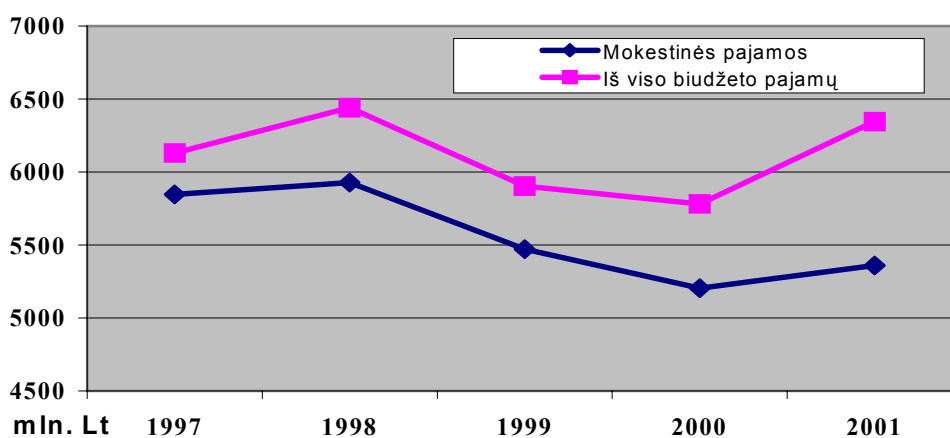
- juridinių asmenų pelno mokesčio - 55784 tūkst. Lt (užduotis įvykdyta 82,3 proc.);
- loterijų ir azartinių lošimų mokesčio - 24980 tūkst. Lt (užduotis įvykdyta 0,1 proc.);
- mokesčio už aplinkos teršimą –778 tūkst. Lt (užduotis įvykdyta 82,3 proc.);

negauta nemokestinių pajamų:

- rinkliavos –29300 tūkst. Lt (užduotis įvykdyta 66,6 proc.);
- iš patalpų nuomos –11000 tūkst. Lt (užduotis iš viso neįvykdyta);
- asignavimų valdytojų administruojamų–8636 tūkst. Lt (užduotis įvykdyta 96,8 proc.);
- iš baudų ir konfiskacijos –4815 tūkst. Lt (užduotis įvykdyta 86,0 proc.).

2. Mokestinės ir nemokestinės pajamos

2001 m. pajamų gauta 164 mln. Lt mažiau, nei patvirtinta 2001 metų valstybės biudžeto įstatymu (pajamų užduotis įvykdyta 97,5 proc.), ir 563 mln. Lt, arba 9,7 proc., daugiau nei 2000 metais. Mokestinių pajamų padidėjimas 2001 m., palyginti su 2000 m., sudarė 216 mln. Lt, arba 4,2 proc. (įskaičius į 2001 m. mokestines pajamas 59 mln. Lt rinkliavų), t.y. 5,5 punkto mažiau nei valstybės biudžeto pajamų padidėjimas. Nemokestinės pajamos 2001 m., palyginti su 2000 m., padidėjo 348 mln. Lt, arba 60 proc. (neįskaičius į 2001 m. nemokestines pajamas 59 mln. Lt rinkliavų):

Pagrindinę įtaką padidėjusioms valstybės biudžeto pajamoms turėjo asignavimų valdytojų nebiudžetinių (specialiųjų) lėšų, gautų už teikiamas paslaugas, ir administruojamų pajamų įmokų įskaitymas į valstybės biudžetą. 2000 metais į valstybės biudžetą įskaityta šių pajamų 53,1 mln. Lt, o 2001 metais – 470,6 mln. Lt.

3. Mokestinės nepriemokos

Bendra mokestinė nepriemoka 2002-01-01 buvo 2674 mln. Lt arba 111 mln.Lt mažesnė nei 2001-01-01 (2001-01-01 – 2785 mln. Lt). Bendros mokestinės nepriemokos

didžiausią 1520 mln. Lt dalį 2002-01-01 sudarė nepriemoka valstybės biudžetui. Mokestinė nepriemoka nuo 1996 metų iki 2001 metų kasmet didėjo ir tik 2002-01-01 buvo 55 mln. Lt mažesnė nei 2001-01-01. Mokestinė nepriemoka valstybės biudžetui 2001 metų pabaigoje sudarė:

- 23,4 proc. 2001 metų valstybės biudžeto įstatymu patvirtintų pajamų;
- 27,6 proc. 2001 metų valstybės biudžeto įstatymu patvirtintų mokestinių pajamų;
- 20,5 proc. 2001 metų valstybės biudžeto įstatymu patvirtintų asignavimų.

4. Mokesčių permoka (grąžintini mokesčiai)

Susirūpinimą kelia tai, kad didėjant valstybės biudžeto mokestinių pajamų surinkimui, kartu didėja ir mokesčių permoka, tenkanti valstybės biudžetui.

Mokesčio permoka pagal Mokesčių administravimo įstatymą (1995-06-28 Nr.I-974) yra mokesčio mokėtojo arba mokesčių išskaičiuojančio asmens mokesčio įstatymo nustatyta tvarka sumokėta per didelę mokesčio suma. Taip pat mokesčio permoka laikoma per didelę mokesčio suma, kurią tikrinimo metu nustato mokesčio administratorius. Mokesčio skirtumas yra mokesčio mokėtojui grąžintina (įskaitytina) iš biudžeto suma, kuri gali susidaryti mokesčio įstatymo nustatyta tvarka pildant mokesčio deklaraciją.

Mokesčio permoka (skirtumas) mokesčio mokėtojams grąžinama (įskaitomi kitiems mokėtiniams mokesčiams ir muitams dengti) Mokesčių administravimo bei kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

2001 metais mokestinės pajamos, palyginti su 2000 metais, padidėjo 216 mln. Lt. Tuo tarpu per 2001 metus mokesčių permoka (skirtumas), Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos duomenimis, padidėjo 167,9 mln. Lt:

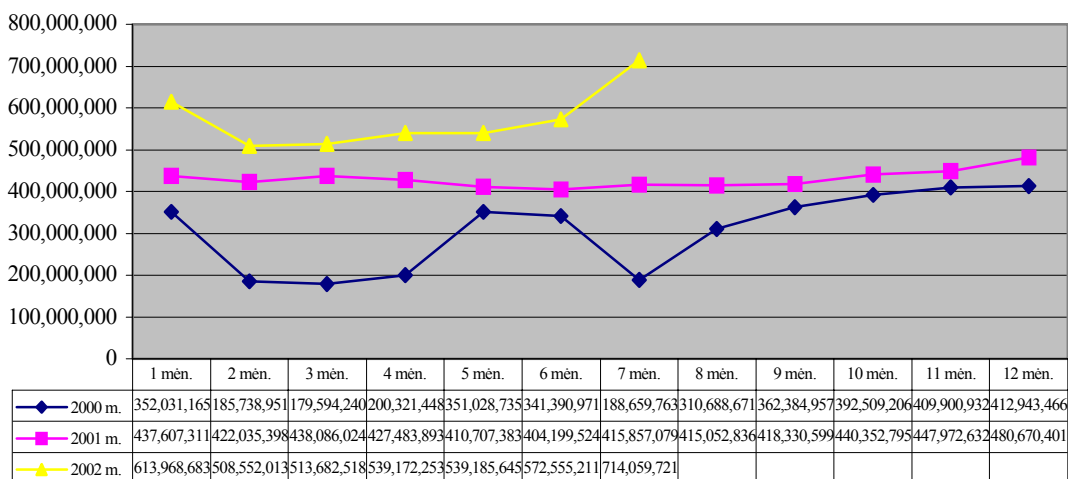
Mokesčiai	Laikotarpis		
	2001-01-01	2001-12-31	2002-07-01
Pridėtinės vertės mokestis	437607	613969	714060
Fizinių asmenų pajamų mokestis	305809	276186	380154
Pelno mokestis (juridinių asmenų pelno mokestis)	68307	72100	110856
Akcizas	54018	61897	65006
Cukraus mokestis (akcizas už cukrų)	731	3377	3994
Mokestis už valstybinius gamtos išteklius	5209	10454	15793
Mokestis už aplinkos teršimą	4635	6205	3453
Iš viso:	876316	1044188	1293316

IŠVADOS DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS 2001 METŲ VALSTYBĖS
BIUDŽETO ĮVYKDYMO APYSKAITOS PRIEDAS

Mokesčių permoka (grąžintini mokesčiai) 2001 metų pabaigoje sudarė:

- 16,0 proc. 2001 metų valstybės biudžeto įstatymu patvirtintų pajamų;
- 19,0 proc. 2001 metų valstybės biudžeto įstatymu patvirtintų mokestinių pajamų;
- 14,1 proc. 2001 metų valstybės biudžeto įstatymu patvirtintų asignavimų.

Ta pati mokesčių permokos (grąžintinių mokesčių) didėjimo tendencija išlieka ir 2002 metais. Sparčiai didėja PVM permoka (skirtumas):

Pastaba: PVM permoka (skirtumas) pateikta pagal Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos pirmos mėnesio dienos duomenis.

PVM surinkimas 2002 m. I pusmetį, palyginti su 2001 m. I pusmečiu, išaugo 206 mln. Lt, kai tuo tarpu PVM permoka 2002-07-01, palyginti su 2001-12-31, išaugo 100 mln. Lt.

Mokesčių ir kitų įmokų į biudžetus suvestinės apyskaitos formos 1-VP duomenimis, 2002 m. I pusmečio valstybės mokestinės pajamos, palyginti su 2001 m. I pusmečiu, išaugo nuo 2498 mln. Lt iki 3671 Lt (1173 mln. Lt). Tačiau vertinant šį 1173 mln. Lt mokestinių pajamų padidėjimą, būtina atsižvelgti į tai, kad:

1. 2001 metais fizinių asmenų pajamų mokestis nebuvo įskaitomas į valstybės biudžetą (2002 m. I pusmetį į valstybės biudžetą įskaityta 688 mln. Lt);
2. 2001 m. I pusmetį 137 mln. Lt akcizo buvo pervesta į Kelių fondą;
3. nuo 2002-01-01 iki 2002-07-01 mokesčių permoka padidėjo 249 mln. Lt.

Įvertinus šias aplinkybes, galima teigti, kad faktiškai (realiai) valstybės biudžeto mokestinės pajamos 2002 m. I pusmetį yra didesnės už 2001 m. I pusmečio ne 1173 mln. Lt, o tik 99 mln. Lt.

VALSTYBĖS BIUDŽETO ASIGNAVIMAI IR IŠLAIDOS

2001 m. valstybės biudžeto įstatymu buvo patvirtinta 7414456 tūkst. Lt asignavimų, panaudota - 6974838 tūkst. Lt, arba 94,1 proc.

1. Asignavimų paprastosioms ir nepaprastosioms išlaidoms tikslinimas

2001 metų valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos duomenimis (toliau – Apyskaita), valstybės biudžeto bendra asignavimų 7414456 tūkst. Lt suma atitinka 2001 metų valstybės biudžeto įstatymu patvirtintą sumą. Tačiau paprastosios išlaidos – 6746880,6 tūkst. Lt arba 59267,4 tūkst. Lt mažesnės, nei patvirtinta minėtu įstatymu (iš kurių darbo užmokestis – 1947975 tūkst. Lt arba 70341 tūkst. Lt mažesnis, nei patvirtinta įstatymu) ir nepaprastosios išlaidos – 667575,4 tūkst. Lt arba 59267,4 tūkst. Lt didesnės, nei patvirtinta įstatymu.

Patikslintų asignavimų skirtumai susidarė dėl šių priežasčių:

- 2001 metų valstybės biudžeto įstatymu buvo patvirtintas 10205 tūkst. Lt Vyriausybės rezervas paprastosioms išlaidoms, iš kurių Vyriausybė savo nutarimais 2166,6 tūkst. Lt skyrė nepaprastosioms išlaidoms.

- Biudžeto sandaros įstatymo (2000-07-11 Nr.VIII-1821) 6 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad biudžetiniams metams patvirtintos asignavimų sumos paprastosioms išlaidoms, iš jų – darbo užmokesčiui, yra maksimalios ir jų ekonomija gali būti naudojama nepaprastosioms išlaidoms finansuoti. Kai kurie asignavimų valdytojai 57100,8 tūkst. Lt sumažino paprastosioms išlaidoms (taip pat ir darbo užmokesčiui) skirtus asignavimus ir padidino nepaprastąsias išlaidas. *Pavyzdžiui, Krašto apsaugos ministerija visoms programoms (išskyrus “Paskolų, gautų valstybės vardu, grąžinimas”) patvirtintus asignavimus paprastosioms išlaidoms sumažino 23853,8 tūkst. Lt, iš jų 17198 tūkst. Lt darbo užmokesčiui; Ūkio ministerija - 13182,8 tūkst. Lt, iš jų darbo užmokesčiui – 388,6 tūkst. Lt; Vidaus reikalų ministerija – 2629,8 tūkst. Lt, iš jų darbo užmokesčiui – 3306,2 tūkst. Lt, ir atitinkamai padidino nepaprastąsias išlaidas. Nors šalies teismams 2001 metų valstybės biudžeto įstatymu nepaprastosioms išlaidoms asignavimų nebuvo patvirtinta, tačiau, Apyskaitos duomenimis, nepaprastosios išlaidos (planas) padidintos 430,2 tūkst. Lt, faktiškai panaudota - 652,7 tūkst. Lt*

2. Asignavimų tikslinimas pagal valstybės funkcijas

Apyskaitoje nurodyti patikslinti asignavimai pagal valstybės funkcijas skiriasi nuo 2001 metų valstybės biudžeto įstatymu patvirtintų asignavimų dėl šių priežasčių:

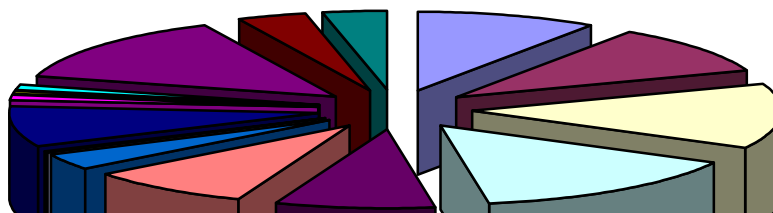
- 2001 metų valstybės biudžeto įstatymu Vyriausybės rezervas patvirtintas išlaidų, nepriskirtų pagrindinių funkcijų grupėms, 14-toje funkcinėje klasifikacijoje, o lėšos iš

Vyriausybės rezervo buvo skirtos asignavimų valdytojams pagal priklausymą įvairioms valstybės funkcijoms.

- Vyriausybė Finansų ministerijai patvirtino Finansų politikos planavimo ir įgyvendinimo programą pagal 6 funkciją (“Socialinė apsauga, globa ir rūpyba”) ir skyrė 20300 tūkst. Lt asignavimų žalai atlyginti nukentėjusiems asmenims, vienkartinėms kompensacijoms ir lengvatoms asmenims, patyrusiems žalą likviduojant Černobylio avarijos padarinius ir kt. Šie asignavimai paskirstyti ir perduoti šalies savivaldybėms (20220,6 tūkst. Lt) nurodžius 14-tą valstybės funkciją (“Išlaidos, nepriskirtos pagrindinių funkcijų grupėms”).

3. Asignavimų panaudojimas pagal valstybės funkcijas

Valstybės biudžeto išlaidų struktūra pagal valstybės funkcijas pasiskirsto taip:

■ Bendrosios valstybės paslaugos - 9%
■ Krašto apsauga - 10%
■ Viešoji tvarka ir visuomenės apsauga - 13%
■ Švietimas - 15%
■ Sveikatos priežiūra - 8%
■ Socialinė apsauga, globa ir rūpyba - 9%
■ Sveikatingumas (sportas), rekreacija, kultūra - 3%
■ Kuro ir energijos tiekimo paslaugos - 0%
■ Žemės ūkis, miškininkystė, žuvininkystė ir veterinarija - 8%
■ Mineralinių išteklių gavyba (išskyrus kūrą), pramonė, statyba - 1%
■ Transportas ir ryšiai - 1%
■ Kita ekonominė veikla - 1%
■ Valstybės skolos aptarnavimo išlaidos - 14%
■ Dotacijos ir kompensacijos savivaldybėms - 4%
■ Kitos išlaidos, nepriskirtinos pagrindinių funkcijų grupėms - 3%

Vertinant 2001 metų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimą pagal valstybės funkcijas, nustatyta, kad 2001 metų valstybės biudžeto įstatymu švietimui patvirtintoms programoms vykdyti buvo panaudota 6509,4 tūkst. Lt asignavimų daugiau, nei patvirtinta (patvirtinta 1018216,4 tūkst. Lt, panaudota 1024725,8 tūkst. Lt). Aukštosios mokslo įstaigos 2001 metais gavo 29647,4 tūkst. Lt viršplaninių pajamų už teikiamas paslaugas ir

specialiosioms programoms finansuoti einamaisiais biudžetiniais metais jas naudojo viršydamos Seimo patvirtintas bendras asignavimų sumas.

Pagal kitas valstybės funkcijas 2001 metų valstybės biudžeto įstatymu patvirtintoms programoms vykdyti asignavimų buvo panaudota mažiau nei patvirtinta.

Iš bendrosioms valstybės paslaugoms patvirtintų asignavimų panaudota 94,5 proc. (patvirtinta 689649,3 tūkst. Lt, panaudota 654434,1 tūkst. Lt). Pažymėtina, kad pagrindinė visų asignavimų nepanaudojimo priežastis yra mokslo institutų 16562,1 tūkst. Lt mažesnės pajamos už teikiamas paslaugas. Taigi atitinkamai asignavimai specialiosioms programoms vykdyti nebuvo panaudoti.

Iš žemės ūkiui, miškininkystei, žuvininkystei patvirtintų asignavimų panaudota 85,6 proc. (patvirtinta 688110 tūkst. Lt, panaudota 588826,1 tūkst. Lt), nes nebuvo vykdoma Nacionalinė kaimo plėtros programa SAPARD programai įgyvendinti. Be to, VĮ Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūros nuostoliams dengti nepanaudota 16000 tūkst. Lt.

Iš mineralinių išteklių gamybai (išskyrus kūrą), pramonei ir statybai patvirtintų asignavimų panaudota 45,6 proc. (patvirtinta 152304,6 tūkst. Lt, panaudota 69465,5 tūkst. Lt). Ūkio ministerija Valstybės strateginių atsargų kaupimo ir išlaikymo specialiajai programai vykdyti nepanaudojo 46994 tūkst. Lt nepaprastųjų išlaidų, o Eksporto plėtros ir skatinimo strategijos įgyvendinimo specialiajai programai vykdyti - 30292,1 tūkst. Lt. Minėtoms Vyriausybės patvirtintoms specialiosioms programoms asignavimai buvo patvirtinti kartu su valstybės biudžeto asignavimais, o nepanaudotos administruojamos pajamos (perkelti fondai į valstybės biudžetą) 2002 metais naudotini atitinkamoms programoms virš Seimo patvirtintų asignavimų.

4. Apyskaitos sudarymas

Pateikiame kai kurias pastabas dėl Apyskaitos ir Valstybės biudžeto įvykdymo rezultatų 2001 metų ataskaitos:

1. Apyskaitoje nėra duomenų apie Žemės ūkio ministerijai 2001 metų valstybės biudžeto įstatymu patvirtintus (20000 tūkst. Lt) ir faktiškai panaudotus (4000 tūkst. Lt) asignavimus VĮ Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūros nuostoliams padengti.

2. Kai kurių Vyriausybės patvirtintų asignavimų valdytojų vykdomų programų pavadinimai nurodyti neteisingai arba netiksliai (Ūkio ministerija, Vidaus reikalų ministerija ir kitos valstybinės institucijos).

3. Asignavimų valdytojų apyskaitų duomenimis, Finansų ministerijos Valstybės išdo departamentas sudarė 2001 metų viršplaninių ir nepanaudotų įmokų į valstybės biudžetą, skirtų specialiosioms programoms finansuoti, apyskaitą, pagal kurią nepanaudotas įmokų

likutis – 261513,2 tūkst. Lt, iš jų 245613 tūkst. Lt esantis valstybės išdo sąskaitoje ir 15900,2 tūkst. Lt - asignavimų valdytojų sąskaitose.

Apyskaitoje nurodyta, kad viršplaninės ir nepanaudotos įmokos į biudžetą, skirtos specialiosioms programoms finansuoti, sudaro 180901,2 tūkst. Lt, tai yra 80612 tūkst. Lt mažesnės. Ši suma – tai savivaldybėms suteiktos ir iki nustatyto termino negrąžintos trumpalaikės paskolos.

Biudžeto sandaros įstatymo 10 str. 2, 3 dalyse numatyta, kad Vyriausybės nustatyta tvarka biudžetinėmis metais savivaldybėms gali būti teikiamos iš valstybės biudžeto trumpalaikės beprocentės paskolos laikinam pajamų trūkumui padengti, tačiau jos turi būti gražintos iki biudžetinių metų pabaigos. Vyriausybės patvirtintoje Valstybės biudžeto sudarymo ir vykdymo tvarkoje (72 punktas) nurodyta, kad valstybės biudžeto trumpalaikė paskola gali būti suteikiama tik iki biudžetinių metų pabaigos. Nesant nustatytos Apyskaitos sudarymo tvarkos, kiekvienais metais, pratęsus paskolų grąžinimo terminus, savivaldybių negrąžintos trumpalaikės paskolos Apyskaitoje rodomos skirtingai. Pavyzdžiui, 2000 metais - skolintų lėšų sąskaita, o 2001 metais - asignavimų valdytojams priklausančių specialiosioms programoms finansuoti lėšų sąskaita.

Valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos privalomame dokumente - valstybės biudžeto įvykdymo rezultatų 2001 metų ataskaitoje valstybės biudžeto lėšų likutis (249746,0 tūkst. Lt) metų pabaigoje nurodytas 80612 tūkst. Lt mažesnis dėl aukščiau minėtos priežasties.

5. Asignavimų viršijimai

Apyskaitos duomenimis, kai kurie asignavimų valdytojai ir jiems pavaldžios institucijos, naudodamos valstybės biudžeto asignavimus, padarė pažeidimus ir viršijo 2001 metų valstybės biudžeto įstatymu patvirtintus bei Vyriausybės nutarimu paskirstytus pagal programas asignavimus:

1. Trys asignavimų valdytojai viršijo vienai programai Vyriausybės patvirtintus asignavimus kitų programų ar programos kai kurių funkcinės klasifikacijos kodų sąskaita:

- Užsienio reikalų ministerija 1.3 programai “Atstovavimas tarptautinėse organizacijose” - 74,3 tūkst. Lt;

- Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija 1.2 programai “Visuomenės informavimas telekomunikacijų tikslais” - 354,1 tūkst. Lt;

- Socialinės apsaugos ir darbo ministerija pagal 3.1 programos “Valstybinės ir šalpos (socialinės) pensijos bei valstybinė socialinė parama” (Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba) funkcinės klasifikacijos 6.1.3 kodą - 268,9 tūkst. Lt ir pagal 6.1.30 kodą – 186,5 tūkst. Lt.

2. Aštuoni asignavimų valdytojai viršijo 2001 metų valstybės biudžeto įstatymu darbo užmokesčiui patvirtintus asignavimus (44,1 tūkst. Lt) kitų paprastųjų išlaidų sąskaita:

- Sveikatos apsaugos ministerija pagal 15.1 programos “Sveikatos sistemos priežiūra” 5.6.1 funkcinę klasifikaciją– 3,4 tūkst. Lt;
- Švietimo ir mokslo ministerija pagal 1.1 programos “Švietimo reformos antrasis etapas” 4.4.1 funkcinę klasifikaciją – 8,9 tūkst. Lt;
- Kalėjimų departamentas prie Teisingumo ministerijos 1.2 programai “Bausmių vykdymo sistemos veiklos užtikrinimas” – 10,5 tūkst. Lt;
- Geografijos institutas 1.5 programai “Mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos plėtojimas” – 12,8 tūkst. Lt;
- Ignalinos, Kelmės, Pakruojo ir Švenčionių rajonų apylinkių teismai 1.1 programai “Teisinės sistemos reformos matmenų įgyvendinimas” – atitinkamai 1 tūkst. Lt, 2,7 tūkst. Lt, 1,9 tūkst. Lt ir 2,9 tūkst. Lt.

3. Devyniolika šalies teismų 263,5 tūkst. Lt viršijo 2001 metų valstybės biudžeto įstatymu nepaprastosioms išlaidoms patvirtintus asignavimus paprastųjų išlaidų sąskaita.

Valstybės kontrolė atliko kai kurių asignavimų valdytojų ir jiems pavaldžių įstaigų (programų vykdytojų) 2001 metų valstybės biudžeto išlaidų sąmatų vykdymo apyskaitos sudarymo ir asignavimų naudojimo tikrinimus ir nustatė, kad viena iš pagrindinių nepaprastųjų išlaidų viršijimo priežasčių yra nepatikslintos išlaidų sąmatos, nors paprastųjų išlaidų ekonomija buvo panaudota ilgalaikiam turtui įsigyti. Asignavimų valdytojai laiku nesikreipė į Finansų ministerija su prašymu patikslinti programoms patvirtintus asignavimus. Dėl darbo užmokesčiui patvirtintų asignavimų viršijimo asignavimų valdytojams nurodyta, kad jie neužtikrino pavaldžių įstaigų sąmatų vykdymo kontrolės ir todėl darbo užmokesčiui patvirtintus asignavimus viršijusių įstaigų vadovams pasiūlė kaltus atsakingus asmenis patraukti atsakomybėn. Kalėjimų departamento prie Teisingumo ministerijos išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaitoje neteisingai nurodytas 10,5 tūkst. Lt darbo užmokesčio viršijimas, nes Vilniaus 2-oji griežtojo režimo pataisos darbų kolonija darbo užmokesčio kasinėse išlaidose apskaitė 16,9 tūkst. Lt neetatiniams darbuotojams išmokėtą darbo užmokestį.

TOBULINTINOS VALSTYBĖS FINANSŲ VALDYMO SRITYS

Valstybės finansų valdymo stiprėjimas 2001 metais suteikia pagrįstą vilčių, kad valstybės biudžeto piniginiai ištekliai bus naudojami efektyviai. Tačiau ne visose pagrindinėse valstybės finansų valdymo srityse pasiekta pakankama pažanga.

VALSTYBĖS FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ

Dėl vieningos konsoliduotos valstybės finansinės atskaitomybės nebuvimo teikiami duomenys apie valstybės finansinę būklę ir veiklos rezultatus yra neišsamūs. Tai gali turėti neigiamos įtakos valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitų, valstybės skolos ataskaitų bei valstybės turto ataskaitų duomenų vartotojų priimamiems sprendimams.

Valstybė pagal naujojo Civilinio kodekso 2.35 str. yra juridinis asmuo, tačiau kitaip nei biudžetinės įstaigos bei pelno siekiantys ribotos civilinės atsakomybės juridiniai asmenys, ji neturi nustatytos finansinės atskaitomybės. Kai kurie įstatymai, pavyzdžiui, Biudžeto sandaros, Valstybės skolos, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo, reglamentuoja tik kai kurias finansinės atskaitomybės dalis. Valstybės finansinės ataskaitos, t.y.: valstybės biudžeto įvykdymo apyskaita, valstybės skolos ataskaita, ataskaita apie valstybei nuosavybės teise priklausantį turtą, tik iš dalies parodo valstybės finansinę būklę. Pavyzdžiui, valstybės išskolinimai ir turtiniai įsipareigojimai, kurie pagal Valstybės skolos įstatymą neapibrėžiami kaip valstybės skola, nėra įtraukiami į valstybės finansines ataskaitas (papildomai žiūrėti Valstybės kontrolieriaus išvadą dėl Lietuvos Respublikos 2001 metų valstybės skolos ataskaitos).

Biudžeto sandaros įstatymo 34 straipsnio 6 dalyje nurodyta, kad Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų įvykdymo apyskaitos sudarymo tvarką ir periodiškumą nustato Finansų ministerija. Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos 63 punkte reglamentuota, kad valstybės biudžeto vykdymo, biudžetinių įstaigų išlaidų sąmatų vykdymo apskaitos ir atskaitomybės tvarką, ataskaitų formas bei jų sudarymo tvarką taip pat turi nustatyti Finansų ministerija. Finansų ministerija minėtų dokumentų neparengė. Finansų ministras 2002-03-06 įsakymu Nr.63 patvirtino tik 2001 m. Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų įvykdymo suvestinės atskaitomybės formas, tačiau jų pildymo tvarka neparengta.

Į tai jau buvo atkreiptas dėmesys Seimui pateiktoje Išvadoje dėl Lietuvos Respublikos 2000 metų valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos bei Finansų ministerijai išsiųstame Valstybės kontrolės 2001-06-21 rašte Nr.220-07-1577 “Dėl bendrųjų Lietuvos Respublikos 2000 metų valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos duomenų ir jos sudarymo klausimų tikrinimo rezultatų”.

Seimo Biudžeto ir finansų komitetas, įvertinęs Valstybės kontrolieriaus išvadą dėl Lietuvos Respublikos 2000 metų valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos, pasiūlė Finansų ministerijai patikslinti biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarką, kad ji atitiktų tarptautinius apskaitos standartus bei bendruosius apskaitos principus. Šie pasiūlymai kol kas neįgyvendinti.

Rekomenduojame:

1. Nustatyti konsoliduotos valstybės finansinės atskaitomybės parengimo strategiją. Šią atskaitomybę turėtų sudaryti finansinės ataskaitos, kuriose pateikta informacija pilnai atspindėtų valstybės turtą, įsipareigojimus, tarp jų ir valstybės skolą, turtą valstybės biudžeto rezultatus.

2. Užtikrinti, kad valstybės biudžeto įvykdymo apyskaita bei biudžetinių įstaigų finansinė atskaitomybė pateiktų informaciją, kuri yra:

2.1. reikšminga jų vartotojams priimant sprendimus;

2.2. patikima, tai yra:

2.2.1. parodytų veiklos rezultatus ir finansinę būklę,

2.2.2. atspindėtų ne tik įvykių bei ūkinių operacijų teisinę formą, bet ir jų ekonominę prasmę,

2.2.3. būtų neutrali,

2.2.4. būtų apdairiai pateikta,

2.2.5. išsami ir naudinga vidaus ir išorės informacijos vartotojams.

Pasirinkta apskaitos politika, principai, jų pasikeitimai bei nukrypimai nuo jų turi būti nurodyti Valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos aiškinamajame rašte.

Esame įsitikinę, kad valstybės biudžeto įvykdymo apyskaita jos vartotojai galės pasitikėti tik šią Apyskaitą parengus pagal paminėtus principus.

PAJAMŲ ĮSKAITYMAS Į BIUDŽETUS

Biudžeto sandaros įstatymo nuostata dėl pajamų įskaitymo į konkrečių metų biudžetų pajamas nebeatitinka susiformavusios mokėjimo sistemos bei dabartinių sąlygų

Biudžeto sandaros įstatymo 28 str. 1 d. nustatyta, kad į einamųjų metų biudžeto pajamas įskaitomos tik tos gautos iki kitų metų sausio 10 dienos įmokos, kurių mokėjimų pavedimų įvykdymo pradžia nustatyta iki gruodžio 31 dienos įskaitytinai. Tobulėjant bankinei sistemai, išivyrėjant atsiskaitymuose elektroniniams procesams, daugeliu atvejų mokėjimo dokumento išrašymo ir jo įvykdymo datos sutampa ir įstatymo norma netenka prasmės. Bankams nuo 2002-02-01 nebeteikiant Valstybinei mokesčių inspekcijai pirminių dokumentų, atrankos ir kontrolės procesas biudžeto įplaukų apskaitoje tapo sudėtingu ir didinančiu klaidų riziką. Audito metu nustatytos klaidos įskaitant įmokas į 2001 metų biudžeto pajamas Panevėžio, Šiaulių, Telšių apskričių valstybinėse mokesčių inspekcijose. 2001 metais į biudžetų pajamas neįskaityta bei atitinkamai nepaskirstyta valstybės, savivaldybių biudžetams ir fondams 231 tūkst. Lt. Tikslesnius konkrečių metų biudžeto duomenis užtikrintų įmokų įskaitymas į biudžetus jų patekimo į Valstybinės mokesčių inspekcijos surenkamąsias sąskaitas iki tų metų gruodžio 31 dienos įskaitytinai.

Rekomenduojame tikslinti Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 28 str. 1 dalį ir į konkrečių metų biudžeto pajamas įskaityti įmokas, kurios patenka į Valstybinės mokesčių inspekcijos surenkamąsias sąskaitas iki gruodžio 31 dienos įskaitytinai.

VIDAUS KONTROLĖ BEI VIDAUS AUDITAS

- *Nepakankama vidaus kontrolę ir vidaus auditą reglamentuojanti teisinė bazė.*
- *Kvalifikuotų vidaus auditorių stoka.*
- *Vidaus audito darbo patirties stoka.*
- *Nepakankamai pozityvi aplinka vidaus auditui.*
- *Nepakankamai užtikrintas vidaus auditorių nepriklausomumas.*

Vidaus kontrolė ir vidaus audito sistema valstybės sektoriuje 2001 metais buvo nepakankamai efektyvi. Valstybės kontrolės nuomone, tam įtakos turėjo įvairios priežastys:

1. Nepakankama vidaus kontrolę ir vidaus auditą reglamentuojanti teisinė bazė

Vyriausybės 2000-10-18 nutarimu Nr.1247 patvirtinta Valstybinio sektoriaus vidaus kontrolės ir vidaus audito sistemos sukūrimo programa iš esmės jau yra įvykdyta. Tačiau būtina parengti ir patvirtinti atitinkamą teisės aktą dėl tolesnės vidaus kontrolės ir vidaus audito sistemos kūrimo, diegimo bei plėtros strategijos, numatant vystymosi tendencijas, nes viešajame sektoriuje vidaus audito sistema įdiegta tik iš dalies. Savivaldybių sektoriui Vyriausybės 2000-02-07 nutarimu Nr.127 “Dėl valstybės institucijų, įstaigų ir įmonių vidaus audito” vykdymas yra tik rekomenduojamas.

Valstybiniame sektoriuje vidaus audito tarnybos arba vidaus auditoriai (toliau – vidaus audito tarnybos) Finansų ministerijos 2002-04-01 duomenimis įsteigtos 248 iš 422 valstybės institucijų, įstaigų ir įmonių (toliau – valstybės institucijos) ir tai sudaro 58 proc. Vidaus audito tarnybų neįsteigė 28, o vyriausiojo vidaus auditoriaus pareigybių – 146 valstybės institucijos.

Savivaldybių sektoriuje vidaus audito funkciją privalo atlikti savivaldybių kontrolieriai (tarnybos), kaip tai numatyta Vietos savivaldos įstatyme. Pažymėtina, kad savivaldybės kontrolės institucija yra išorės auditą atliekanti institucija ir jai negali būti pavestos vidaus audito funkcijos.

2. Nepakankamai pozityvi aplinka vidaus auditui ir neužtikrintas vidaus auditorių nepriklausomumas

Kai kurių biudžetinių įstaigų vadovybės požiūris į vidaus kontrolę bei vidaus auditą nepakankamas ir neužtikrina finansinės drausmės bei sudaro galimybę neefektyviai naudoti valstybės biudžeto asignavimus:

→ neužtikrinamas vidaus auditorių nepriklausomumas, pavyzdžiui, Valstybinėje ne maisto produktų inspekcijoje prie Ūkio ministerijos vyriausiajam vidaus auditoriui buvo pavestos kitos pareigos; Kultūros ministerijos vidaus audito vadovas tiesiogiai pavaldus ir atsiskaito ministerijos sekretoriui;

➔ neatsižvelgiama į vidaus auditorių išpėjimus dėl vidaus kontrolės, pavyzdžiui, Susisiekimo ministerijos vadovybė nesiėmė priemonių vidaus kontrolei pagerinti, vidaus audito tarnybai išpėjus apie valstybės biudžeto lėšų netinkamo naudojimo riziką. Požiūrį į vidaus kontrolę ir vidaus auditą tiksliausiai apibūdina Susisiekimo ministerijos departamentų ir skyrių atsakingų darbuotojų atsakymas šios ministerijos vidaus audito tarnybai į jos išvadą, kad vadovybės parengtos taisyklės ir normos turėtų padėti užkirsti kelią klaidoms ir apgaulėms bei sudaryti galimybę jas surasti ir ištaisyti:

"Įstatymai ir kiti teisės aktai nustato išsamias kontrolės priemones (ir ne vien kontrolės). Be to, įstatymais yra įsteigtos atitinkamos valstybinės kontrolės institucijos (Valstybės kontrolė ir kt.), kurioms yra suteikti atitinkami įgaliojimai (teisės ir pareigos) biudžeto lėšų naudojimo srityje. Todėl galima teigti, kad papildomų ministerijoje tam kontrolės priemonių nustatyti netikslinga. Jeigu ministerijoje iškyla teisės realizavimo: teisės laikymosi, teisės vykdymo, teisės naudojimo, teisės taikymo problema (teisės pažeidimas), tai ją reikia nagrinėti (tirti) ir spręsti, - esant pagrindui, taikyti teisinės atsakomybės institutą, o ne nustatinėti papildomas kontrolės priemones. Beje, pagal situaciją teisės pažeidimus nustato ir atsakomybę taiko atitinkamos kontroliuojančios - inspektuojančios institucijos".

3. Kvalifikuotų vidaus auditorių ir vidaus audito darbo patirties stoka.

Vidaus auditorių tęstinį mokymą organizuoja keletas institucijų: Finansų ministerijos Mokymo centras, Lietuvos viešojo administravimo institutas bei Lietuvos vidaus auditorių asociacija.

Vyriausybė 2000-02-07 nutarimu Nr.127 "Dėl valstybės institucijų, įstaigų ir įmonių vidaus audito" patvirtino vidaus audito tarnybų (vidaus auditorių) nuostatus, kurių 5 p. nustatė vidaus audito tarnybų funkcijas – tikrinti ir vertinti finansinių ataskaitų duomenis ir valstybės biudžeto asignavimų valdytojų programų vykdymą. Valstybės biudžeto asignavimų valdytojų programų vykdymo vertinimo metodika patvirtinta Vyriausybės 2001-04-05 nutarimu Nr.379.

Valstybinio audito metu paaiškėjo, kad kai kurių valstybės institucijų vidaus audito tarnybos metiniuose vidaus audito planuose nenumatė ir nustatyta tvarka nevertino finansinės atskaitomybės ir programų vykdymo, o ataskaitose pateikė tik statistinius finansinės atskaitomybės duomenis, tai yra nurodydami skirtus bei panaudotus valstybės biudžeto asignavimus, tačiau programų nevertino taupumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu.

Rekomenduojame:

1. Užtikrinti tinkamą teisinę bei metodinę bazę vidaus kontrolei ir vidaus auditui:

1.1. priimti Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymą, reglamentuojantį vidaus auditą tiek valstybės, tiek savivaldybių sektoriuje, griežtai atskiriantį išorės auditą atliekančių institucijų funkcijas nuo vidaus audito funkcijų;

1.2. įteisinti vidaus auditorių vadovavimąsi Tarptautiniais vidaus audito standartais tiek, kiek jie neprieštarauja Vyriausybės patvirtintiems Vidaus audito reikalavimams;

1.3. parengti ir patvirtinti vidaus auditui atlikti Rizikos vertinimo vystymo gaires;

1.4. parengti pavyzdinių, standartizuotų darbo dokumentų paketą vidaus auditui atlikti.

2. Užtikrinti, kad valstybės institucijų vadovai žinotų:

2.1. jog svarbiausia, vadovaujant institucijai, kontroliuojant jos veiklą bei resursus, yra stipri vidaus kontrolė;

2.2. kad už efektyvios vidaus kontrolės struktūros sukūrimą ir įdiegimą yra atsakingi institucijų vadovai;

2.3. kad kiekvienos valstybės institucijos vadovas privalo garantuoti, kad jo institucijoje egzistuotų tinkama vidaus kontrolės sistema, kuri užtikrintų patvirtintų asignavimų ir valstybės turto teisėtą, ekonomišką bei rezultatų naudojimą ir valdymą.

3. Užtikrinti vidaus audito tarnybos nepriklausomumą, tame tarpe:

3.1. priimant vidaus auditorius į tarnybą, atleidžiant iš jos bei nustatant darbo užmokesčio dydį;

3.2. planuojant vidaus audito procedūras: audito mastą, testus ir procedūrų pasirinkimą srityje.

4. Užtikrinti tęstinį vidaus auditorių mokymą, parengti vieningą tęstinio vidaus auditorių mokymo sistemą bei suderinti vykdomas mokymų programas.

5. Sustiprinti Nuolatinės tarpžinybinės komisijos vidaus audito sistemai kurti vaidmenį:

5.1. išplėsti jos veiklos sferą, kuri turėtų apimti ir vidaus audito sistemą, diegtiną savivaldybių sektoriuje;

5.2. nustatyti jos veiklos kryptis bei funkcijas (strategijos įgyvendinimo priežiūrą; metodinių dokumentų aprobavimą ir kitą).

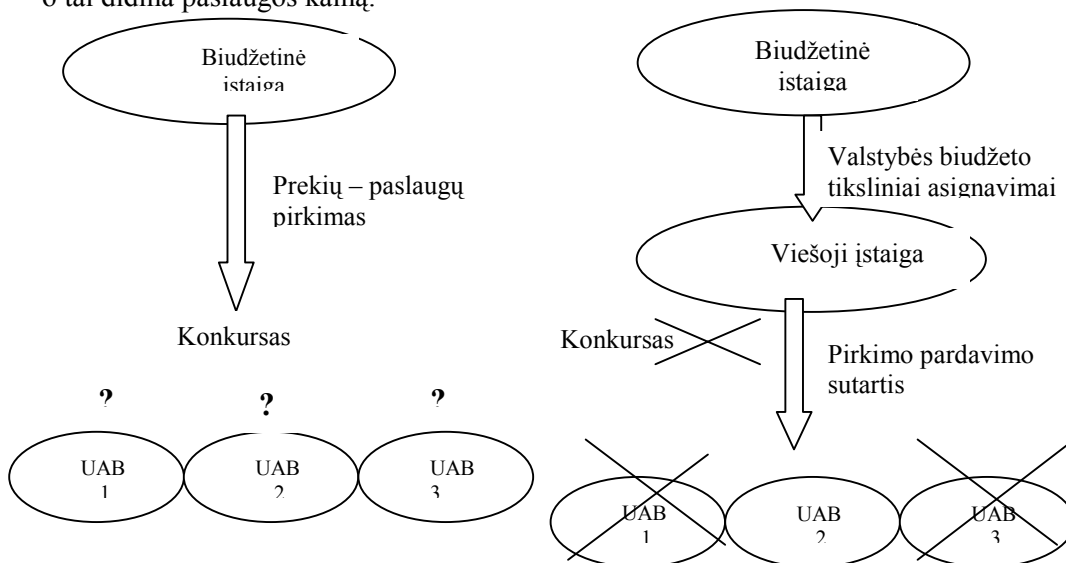
PROGRAMŲ VYKDYTOJŲ PARINKIMAS BEI VIEŠIEJI PIRKIMAI

Be aiškių procedūrų pasirenkant programų vykdytojai viešąsias bei kitas nebiudžetines institucijas (jiems skiriant finansavimą, subsidijas, dotacijas), sudaromos sąlygos apeiti valstybės finansų kontrolės priemones

Viešųjų įstaigų bei kitų ne valstybinių institucijų panaudojimas programoms vykdyti, be aiškių programų vykdytojų atrinkimo kriterijų, kelia nerimą, ar tokiu būdu neapeinamos valstybės finansų kontrolės priemonės, taikomos valstybės biudžetiniam sektoriui, pavyzdžiui: teisės norminiai aktai, reglamentuojantys viešuosius pirkimus, valstybės tarnautojų statusą, jų tarpe darbo apmokėjimą, ir kita. Biudžetinių įstaigų įstatymo 8 str. nustatyta, kad biudžetinių įstaigų asignavimų valdytojai turi teisę naudoti biudžeto lėšas sąmatose numatytoms priemonėms finansuoti, taip pat paskirstyti jiems skirtus valstybės biudžeto asignavimus pavaldžioms įstaigoms. Asignavimų valdytojai, parinkdami programų vykdytojus ir skirdami jiems finansavimą, patys nusprendžia, kokie konkretūs asmenys šias programas vykdys, taigi asignavimų valdytojai nepriversti rinktis optimalaus valstybės biudžeto lėšų naudojimo varianto.

Kai kurie asignavimų valdytojai (Kultūros ministerija, Kūno kultūros ir sporto departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir kitos valstybės institucijos), vykdydami Vyriausybės patvirtintas programas, netaiko Viešųjų pirkimų įstatymo. Tokiu būdu asignavimų valdytojai patys nusprendžia, kokie konkretūs juridiniai asmenys atliks paslaugas, reikalingas programoms vykdyti.

Pavyzdžiui, asignavimų valdytojas, kuriam yra skirti asignavimai tam tikrai programai vykdyti, norėdamas pirkti prekes ar paslaugas iš tam tikro asmens, neskelbia įstatymo nustatyta tvarka konkurso, o pasirenka konkretų paslaugos vykdytoją, paprastai viešąją įstaigą, kuri dažniausiai šią paslaugą perka (o neatlieka pati) iš kito juridinio asmens, o tai didina paslaugos kainą.

Rekomenduojame nustatyti programų vykdytojų parinkimo tvarką

SPECIALIŲJŲ PROGRAMŲ VYKDYMO APSKAITA

Nėra aiškios tvarkos, koku eiliškumu turi būti iš valstybės išdo atiduodami asignavimai ir naudojamos lėšos vykdant programas, finansuojamas kartu ir iš valstybės biudžeto asignavimų, ir iš pajamų, gautų už teikiamas paslaugas (buvusių specialiųjų lėšų). Taip biudžetinėms įstaigoms sudaromos sąlygos nepanaudotus asignavimus laikyti lėšomis, gautomis už teikiamas paslaugas (specialiosiomis lėšomis), ir negrąžinti jų į valstybės biudžetą.

I. Biudžeto sandaros įstatymo 14 str. 2 d. nustatyta, kad viršplaninės arba nepanaudotos įmokos į biudžetą, įskaitant valstybės biudžetinių įstaigų pajamas, gautas už teikiamas paslaugas, skirtos specialiosioms programoms finansuoti einamaisiais metais arba perkeltos į kitus biudžetinius metus bei negrąžintos nepanaudotų asignavimų sumos baigiamiesiems statybų objektams finansuoti, gali būti naudojamos viršijant Seimo patvirtintas bendras asignavimų sumas. Nors kai kurioms valstybės institucijoms 2001 metų valstybės biudžete patvirtintos pajamos, gautos už teikiamas paslaugas, tačiau specialiosios programos jiems nepatvirtintos. Tuo tarpu Apyskaitoje nurodyta, kad tokių asignavimų valdytojų gautų viršplaninių ir nepanaudotų įmokų likučiai paliekami naudoti kitais biudžetiniais metais. Valstybės kontrolės nuomone, viršplaninių arba nepanaudotų įmokų į biudžetą naudojimo ir apskaitos tvarka nepakankamai reglamentuota. Nors valstybės institucijos, naudodamos viršplanines arba nepanaudotas įmokas, atitinkamai tikslina išlaidų sąmatas, tačiau metinėje valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitoje mokslo įstaigų ir kai kurių asignavimų valdytojų panaudoti asignavimai (kasinės išlaidos) nurodyti didesni, negu patvirtinti specialiosioms programoms.

Visa tai apsunkina apskaitos tvarkymą ir atskaitomybės sudarymą bei lėšų naudojimo kontrolę.

Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr.543 patvirtintos Valstybės biudžeto sudarymo ir vykdymo tvarkos 22 punkte nustatyta, kad valstybės institucijų pajamos, gautos už teikiamas paslaugas, taip pat valstybės biudžeto administruojamos pajamos, įmokamos į valstybės biudžetą, ir visos šios veiklos išlaidos padengiamos valstybės biudžeto asignavimais pagal atitinkamas specialiąsias programas. Vyriausybė 2001-01-10 nutarimu Nr.25 "Dėl 2001 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo pagal tvirtinamas programas patvirtinimo" tik dalį asignavimų valdytojų vykdomų programų patvirtino specialiosioms. Biudžetinių metų pabaigoje Vyriausybė 2001-05-22 nutarimu Nr.1591 patikslino ir kai kurias asignavimų valdytojų vykdomas programas įvardino specialiosiomis. Tačiau dalis programų nepatvirtintos specialiosiomis, pavyzdžiui:

➤ Sveikatos apsaugos ministerijos Nacionalinė vaistų politikos programa nepatvirtinta kaip specialioji, nors pajamų už teikiamas paslaugas 2001 metais numatyta 2100 tūkst. Lt (faktiškai gauta 1356,8 tūkst. Lt).

➤ Miškų ir saugomų teritorijų departamentui specialioji programa nepatvirtinta, nors pajamų už teikiamas paslaugas buvo patvirtinta 5028 tūkst. Lt (faktiškai gauta 3137,8 tūkst. Lt).

Specialiųjų programų taip pat nepatvirtinta pajamas už teikiamas paslaugas gavusioms:

- Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai,
- Valstybinei ne maisto produktų inspekcijai,
- Valstybinei vidaus vandenų laivybos inspekcijai ir kt.

Kai kurios specialiosios programos patvirtintos kartu su valstybės biudžeto asignavimais. Atsižvelgiant į tai, kad viršplaninės arba nepanaudotos įmokos į biudžetą paliekamos biudžetinėms įstaigoms, o valstybės biudžeto nepanaudoti asignavimai turi būti gražinti į valstybės biudžetą, iškyla problema dėl specialiosioms programoms skirtų, bet nepanaudotų asignavimų likučių paskirstymo (pervedimo į valstybės biudžetą arba paliekant įstaigai) juos naudoti kitais biudžetiniais metais virš patvirtintų asignavimų.

Rekomenduojame:

1. Spręsti klausimą dėl viršplaninių arba nepanaudotų įmokų į biudžetą naudojimo viršijant Seimo patvirtintus rodiklius, asignavimų planavimo ir apskaitos tvarkos.

2. Nustatyti specialiųjų programų finansavimo tvarką, asignavimų perdavimo eiliškumą, išskiriant valstybės biudžeto asignavimus ir valstybės institucijų įmokėtas lėšas.

2. Kai kurios biudžetinės įstaigos gauna pajamų už tokias paslaugas, kurių kainas nustato pačios ir kurios neįtrauktos į valstybės rinkliavos objektų sąrašą, tačiau savo esme yra priskirtinos valstybės rinkliavai. Pavyzdžiui, Energetikos valstybinės inspekcijos, Farmacijos departamento gaunamos pajamos už leidimų, pažymų išdavimą ir pan.

Rekomenduojame:

1. Peržiūrėti specialiąsias programas vykdančių valstybės institucijų gaunamas pajamas už teikiamas paslaugas ir prireikusias atitinkamai patikslinti Vyriausybės 2000-12-15 nutarimu Nr.1458 patvirtintą Valstybės rinkliavos objektų sąrašą.

ASIGNAVIMŲ PAPERASTOSIOMS IR NEPAPERASTOSIOMS IŠLAIDOMS TIKSLINIMAS

Asignavimų valdytojų teisė asignavimų paprastosioms išlaidoms ekonomiją naudoti nepaprastosioms išlaidoms ir naujiems investiciniams projektams finansuoti nedengiant kreditorinių įsiskolinimų, kurių sumokėjimo terminai yra suėję, sudaro sąlygas neefektyviam asignavimų valdymui.

Biudžeto sandaros įstatymo 6 str. 1 d. 1 punkto nuostata, suteikianti teisę asignavimų valdytojams asignavimų paprastosioms išlaidoms ekonomiją naudoti nepaprastosioms išlaidoms finansuoti, nepakankamai reglamentuota lydinčiuose teisės aktuose. Asignavimų valdytojai, turėdami kreditorinių įsiskolinimų, asignavimų paprastosioms išlaidoms ekonomiją, patikslinę arba nepatikslinę nustatyta tvarka išlaidų sąmatas, naudojo nepaprastosioms išlaidoms finansuoti. Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr.543 patvirtintos Valstybės biudžeto sudarymo ir vykdymo tvarkos 87-91 punktuose nustatyta, kad asignavimų valdytojai, tikslindami išlaidų sąmatas, visais atvejais turi informuoti Finansų ministeriją.

Taip pat minėtoje tvarkoje nustatyta, kad jeigu sutaupytas paprastąsias išlaidas planuojama naudoti naujiems investiciniams projektams įgyvendinti, šie pakeitimai turi būti suderinti su Finansų ministerija. Tačiau Finansų ministerija dažnai nežino apie asignavimų naudojimą nepaprastosioms išlaidoms, nes ne visi asignavimų valdytojai apie tai jai praneša (pvz., teismai).

Vyriausybė 2000-12-27 posėdžio protokolu Nr.59 nustatė, kad rengiant ir tikslinant atitinkamų metų Valstybės investicijų programą, prioritetas turi būti teikiamas pradėtiems ir nebaigtiems investiciniams projektams finansuoti.

Valstybės biudžeto sudarymo ir vykdymo tvarkos 87 p. 2 d. asignavimų valdytojams suteikta teisė sutaupytus asignavimus paprastosioms išlaidoms naudoti naujiems investiciniams projektams įgyvendinti. Tokiu būdu asignavimų valdytojai minėtus asignavimus gali naudoti ne tik einamaisiais metais baigiamiems, bet ir ilgiau nei metus trunkantiems investiciniams projektams vykdyti. Taigi sudaromos prielaidos nepaprastųjų išlaidų asignavimų tvirtinimui kitų metų biudžetuose.

Asignavimų valdytojai, pasinaudodami jiems suteikta teise, asignavimų paprastosioms išlaidoms, iš jų ir darbo užmokesčio, ekonomiją naudojo nepaprastosioms išlaidoms finansuoti. Asignavimų valdytojai darbo užmokesčiui skirtus asignavimus 2001 metais sumažino 70341 tūkst. Lt. Ši ekonomija panaudota kitoms paprastosioms ir nepaprastosioms išlaidoms finansuoti. Tačiau ir patikslinę, t.y. sumažinę darbo užmokesčio asignavimus, asignavimų valdytojai panaudojo tik 98,8 proc. Liko nepanaudota 23162,2 tūkst. Lt. Be to, audito metu nustatyta, kad kai kurie asignavimų valdytojai darbo užmokesčiui skirtus asignavimus naudojo neekonomiškai ir neefektyviai.

Rekomenduojame:

1. Tobulinti sutaupytų asignavimų paprastosioms išlaidoms ekonomijos naudojimo tvarką bei išspręsti teisės aktų tarpusavio prieštaravimus. Teisės aktais vienareikšmiai nustatyti, kad asignavimų paprastosioms išlaidoms ekonomija pirmiausia turi būti dengiamas kreditorinis įsiskolinimas (suėjus sumokėjimo terminui).

2. Patikslinti tvarką, kad asignavimų valdytojai turėtų teisę asignavimų paprastosioms išlaidoms ekonomiją naudoti tik baigiamiesiems investiciniams projektams finansuoti.

3. Nustatyti asignavimų darbo užmokesčiui skaičiavimo tvarką.

KITOS TOBULINTINOS SRITYS

1. Asignavimų tvirtinimas viešosioms įstaigoms

Valstybės biudžeto 2001 metų įstatymu viešosioms įstaigoms patvirtinta 51 mln. Lt asignavimų, iš jų darbo užmokesčiui - 3 mln. Lt, nepaprastosioms išlaidoms - 0,8 mln. Lt. Viešosios įstaigos iš valstybės biudžeto lėšų įsigyja ilgalaikio turto, tačiau toks turtas įforminamas viešosios įstaigos nuosavybe. Valstybės kontrolės, nuomone, viešųjų įstaigų įsigyto valstybės biudžeto lėšomis turto naudojimą reikia įteisinti panaudos pagrindais, tai reglamentuojant teisės aktu.

Valstybės kontrolė, teikdama Seimui išvadą Dėl Lietuvos Respublikos 2002 metų valstybės biudžeto projekto, nepritarė valstybės biudžeto asignavimų skyrimui viešosioms įstaigoms, tačiau į tai atsižvelgta nebuvo. Viešosioms įstaigoms, naudojančioms valstybės biudžeto asignavimus, netaikomas Valstybės tarnybos įstatymas, Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarka, Viešųjų pirkimų įstatymas ir kt.

Audituojant įstaigas nustatyta, kad valstybės turtą bei lėšas viešosios įstaigos naudoja neracionaliai, neužtikrinta jų nuolatinė kontrolė. Dėl šios priežasties valstybės kontrolierius 2002-04-03 raštu Nr.S-(1050-05)-639 kreipėsi į Seimo Pirmininką Artūrą Paulauską ir pakartotinai siūlė spresti teisės aktų tobulinimo klausimą.

Rekomenduojame:

1. viešosioms įstaigoms valstybės biudžeto asignavimų neskirti arba

2. iš valstybės biudžeto asignavimų įsigytą turtą laikyti valstybės nuosavybe ir jo naudojimą įteisinti panaudos pagrindais.

2. Pajamos iš tantjėmų

Vyriausybė 2000-06-27 nutarimu Nr.732 “Dėl Vyriausybės 1993-07-28 nutarimo Nr.579 “Dėl įstaigų ir organizacijų, finansuojamų iš valstybės biudžeto, nebiudžetinių lėšų” dalinio pakeitimo ir kitų Vyriausybės nutarimų, reglamentuojančių tantjėmų skyrimą valstybės tarnautojams, pripažinimo netekusiais galios” panaikino tantjėmų skyrimą valstybės tarnautojams ir tantjėmų lėšų pervedimą valstybės institucijoms. Vyriausybei (2001-05-14 nutarimu Nr.543) patvirtinus Valstybės biudžeto sudarymo ir vykdymo tvarką, aukščiau minėtas nutarimas dėl nebiudžetinių lėšų panaikintas, nes biudžetinių įstaigų pajamos, gautos už teikiamas paslaugas (buvusios nebiudžetinės (specialiosios) lėšos),

įmokamos į valstybės biudžetą ir naudojamos specialiosioms programoms finansuoti. Vyriausybės 2000-06-27 nutarimo Nr.732 2 punktu nustatyta, kad nebiudžetinėms lėšoms priskiriamos specialiosios lėšos, pavedimų lėšos ir depozitai, tačiau buvusios tantjemų lėšos nebiudžetinėms lėšoms nebuvo priskirtos ir jų likučių panaudojimo tvarka nenustatyta. Audituojant valstybės institucijas nustatyta, kad nepanaudotų tantjemų lėšų likučiai apskaitomi valstybės institucijose, kurioms jos buvo pervestos. Žemės ūkio ministerijos 2001 metų apskaitoje ir atskaitomybėje apskaityta 440,7 tūkst. Lt tantjemų lėšų, kurios nebuvo pervestos į valstybės biudžetą. Tai padaryta tik audito metu.

Rekomenduojame užtikrinti, kad valstybės institucijos, kurios iki šiol turi nepanaudotų tantjemų lėšų, pervestų jas į valstybės biudžetą.

3. Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarka

Valstybės kontrolierius išvadoje Dėl 2000 metų valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos atkreipė dėmesį į valstybės sektoriaus apskaitos ir atskaitomybės problemas, taip pat į Finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr.70 patvirtintoje Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkoje (toliau – Tvarka) kai kuriuos neišspręstus apskaitos tvarkymo klausimus.

Atliekamo audito metu Valstybės kontrolė ir toliau susiduria su problemomis dėl biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos ir atskaitomybės tvarkymo.

Finansų ministerija, metodiškai vadovaujanti buhalterinei apskaitai, nenustatė biudžetinėms įstaigoms pakankamai aiškios valiutinių lėšų apskaitos. Finansų ministerijos 1996 m. gegužės 6 d. rašte Nr.11N “Dėl valiutinių operacijų apskaitos” nustatyta, kad šiuo raštu reglamentuojamas ir įstaigų valiutinių operacijų registravimas finansinėje apskaitoje, tačiau pagrindinių valiutinių operacijų buhalteriniai įrašai, pateikti šio rašto priede, tinka tik įmonių valiutinėms operacijoms registruoti. Biudžetinių įstaigų valiutinių straipsnių pasikeitimams, susidariusiems dėl Lietuvos banko skelbiamo lito ir užsienio valiutos santykio pasikeitimo, taip pat atliekant valiutines operacijas arba perkainojant anksčiau įregistruotus valiutinius straipsnius, pagrindiniai buhalteriniai įrašai nenurodyti nei minėtame rašte, nei Tvarkoje.

Minėtos Tvarkos 38 punktas, reglamentuojantis ilgalaikio turto, įsigyto išperkamosios nuomos būdu, apskaitą, nenumato nerealiai didelės biudžetinių įstaigų skolos balanse panaikinimo ir turto perkėlimo į įstaigos balansą.

Atliekant asignavimų valdytojų finansinės atskaitomybės auditą, nustatyta, kad pervesti piniginiai įnašai viešųjų įstaigų kapitalui suformuoti apskaitomi ne kaip asignavimų valdytojų finansinis turtas, o nurašomi į išlaidas. Todėl būtina Tvarkos VII dalyje “Finansinis turtas” reglamentuoti dalininkų (savininkų) įnašų iš valstybės biudžeto lėšų

apskaitą. Valstybės kontrolė dėl minėtos problemos sprendimo (2002-06-03 rašto Nr.S-(1050-07)-970) kreipėsi į Finansų ministeriją, kuri pranešė (2002-06-11 rašto Nr.06-08-0212413/0207075), kad ministerija numato papildyti finansų ministro 2001 m. kovo 16 d. įsakymu Nr.70 patvirtintą Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarką ir patikslinti finansinio turto apskaitą.

Rekomenduojame Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarką tobulinti atsižvelgiant į pateiktas pastabas.

4. Kultūros įstaigų teisinis statusas ir apskaita

Nacionalinių teatrų, koncertinių organizacijų ir kitų kultūros įstaigų teisinis statusas nėra aiškiai apibrėžtas ir todėl neaišku, kokią apskaitos ir finansinės atskaitomybės sudarymo tvarką joms taikyti.

Valstybės kontrolierius Išvadoje dėl 2000 metų valstybės biudžeto įvykdymo apskaitos atkreipė dėmesį į nacionalinių teatrų, koncertinių organizacijų ir kitų kultūros įstaigų aiškaus teisinio statuso bei apskaitos ir atskaitomybės tvarkos nustatymo būtinybę.

Rekomenduojame aiškiai nustatyti nacionalinių teatrų, koncertinių organizacijų ir kitų kultūros įstaigų teisinį statusą ir apibrėžti apskaitos ir finansinės atskaitomybės tvarką.

5. Strateginis planavimas

Finansų bei Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministrų 2000 m. gegužės 3 d. įsakyme Nr.112/50 "Dėl strateginio planavimo metodikos patvirtinimo" nurodyta, kad institucijos turi nuspręsti, kiek valstybės biudžeto asignavimų reikia programoms įgyvendinti. Programą turi sudaryti jos tikslai, uždaviniai, priemonės ir vertinimo kriterijai.

Strateginio planavimo metodikoje numatyta, kad uždaviniai ir priemonės turi būti įvertinti kiekybiškai nustatant intelektualinių ir materialinių išteklių poreikį.

Minėtu įsakymu patvirtintoje programų tikslų, uždavinių ir priemonių išlaidų suvestinėje formoje Nr.2 numatyta, kad patvirtintos ir planuojamos išlaidos turi būti įrašytos pagal kiekvieną programą, jos priemonę ir kiekvieną uždavinį.

Audito metu nustatyta, kad valstybės institucijos, planuodamos einamiesiems metams patvirtintas ir kitiems metams planuojamas išlaidas pagal kiekvieną programos priemonę ir uždavinį, nežino faktinių išlaidų sumų.

Vykdomų programų tikslams, uždaviniams ir priemonėms planuoti turėtų būti užtikrintas būtinos informacijos duomenų bazės kaupimas (valdymo apskaita).

Vyriausybės 2002-06-06 nutarimu Nr.827 patvirtintoje Strateginio planavimo metodikoje numatyta, kad programų tikslams, uždaviniams ir priemonėms turi būti sudaromos išlaidų suvestinės ir todėl planuoti išlaidas taip pat reikalingi aukščiau minėti duomenys.

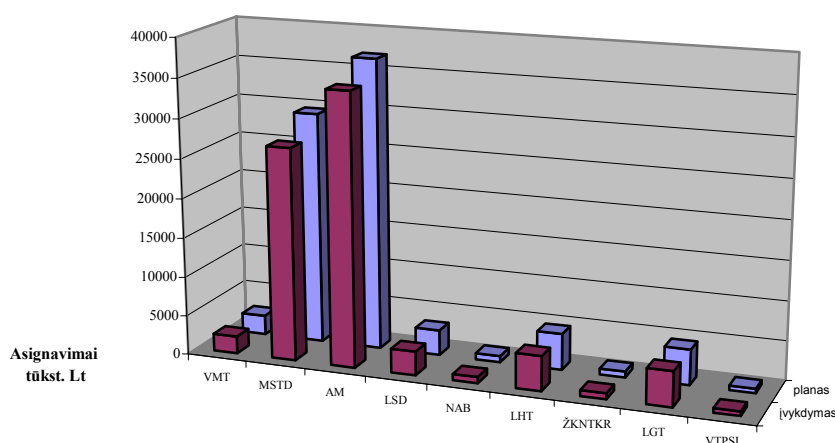
Kai kurių asignavimų valdytojų nustatyti programų tikslai neatitinka faktiško programos įsipareigojimo. Pavyzdžiui, Susisiekimo ministerija Nacionalinei transporto plėtros programai vykdyti skirtas 147 tūkst. Lt biudžeto lėšas panaudojo pačiai ministerijai išlaikyti, o Vyriausybei pateiktoje šios programos vykdymo ataskaitoje nurodė neteisingą informaciją apie atliktus darbus, kurie faktiškai buvo atlikti naudojant kitas lėšas (Kelių fondo, PHARE ir paskolinių).

Rekomenduojame užtikrinti asignavimų valdytojų vykdomų programų tikslams, uždaviniams bei priemonėms planuoti būtinos informacijos duomenų bazės kaupimą (valdymo apskaitą).

ASIGNAVIMŲ VALDYTOJŲ SRITYS

Pateikiame asignavimų valdytojų bei jiems pavaldžių įstaigų finansinių atskaitomybių sudarymo, patvirtintų programų vykdymo, programoms skirtų asignavimų naudojimo ir vidaus kontrolės bei vidaus audito darbo organizavimo valstybinio audito (toliau – audito) pagrindinius rezultatus.

APLINKOS MINISTERIJA IR JOS VALDYMO SRITIS

Asignavimų valdytojai	Sutrum- pinimas	Bendra asignavimų suma tūkst. Lt		Skirtumas	
		planas	įvykdymas	tūkst. Lt	proc.
Valstybinė metrologijos tarnyba	VMT	2451	2186,9	264,1	11*
Miškų ir saugomų teritorijų departamentas prie AM	MSTD	29477	26945,5	2531,5	9**
Aplinkos ministerija	AM	36926,8	34517,1	2409,7	7***
Lietuvos standartizacijos departamentas	LSD	3208	3022,2	185,8	6
Nacionalinis akreditacijos biuras	NAB	817	780,9	36,1	4
Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba prie AM	LHT	4599	4398,8	200,2	4
Žemės ir kito nekilnojamojo turto kadastro ir registro valstybinė įmonė	ŽKNTKR	750	736,3	13,7	2
Lietuvos geologijos tarnyba prie AM	LGT	4479	4471,3	7,7	0
Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie AM	VTPSI	559	559	0	0
Iš viso:		83266,8	77618	5648,8	7
Valstybės biudžetas iš viso:		7414456	6974838	439618	6

* Valstybinė metrologijos tarnyba negavo pajamų už teikiamas paslaugas ir vienai iš programų nepanaudojo 80 tūkst. Lt. Metrologinio aprūpinimo programai liko nepanaudota 106 tūkst. Lt asignavimų.

** Buvęs Miškų ir saugomų teritorijų departamentas prie Aplinkos ministerijos negavo pajamų už teikiamas paslaugas ir vienai iš programų nepanaudojo 1890 tūkst. Lt asignavimų.

*** Aplinkos ministerija negavo administruojamų pajamų ir nepanaudojo aplinkos apsaugos rėmimo programai 1878 tūkst. Lt asignavimų.

Aplinkos ministerija (toliau – Ministerija)

**Audito metu esminių netikslumų
Ministerijos 2001 metų finansinėje
atskaitomybėje nenustatyta.**

Tačiau Ministerijos finansinė atskaitomybė sudaryta nustatyta tvarka neinventorizavus tarpusavio skolų ir to neiforminus suderinimo aktu. Ministerijos užbalansinėje sąskaitoje

Programos pavadinimas	Panaudota asignavimų suma tūkst. Lt
Aplinkos kokybės ir gamtos išteklių stebėjimas ir vertinimas	6353
Aplinkos apsaugos rėmimo programa	2621,8

apskaityta 79 tūkst. Lt vertės turto, kuris pagal vykdomą tarptautinį projektą įsigytas iš JAV aplinkos apsaugos agentūros lėšų. Sprendimas dėl turto nuosavybės bus priimtas šalių susitarimu baigus vykdyti projektą.

Ministerijai pavaldaus Jungtinių tyrimų centro 2001 metų finansinėje atskaitomybėje kai kurie duomenys neišsamūs ir netikslūs. Asignavimai Aplinkos apsaugos rėmimo programai vykdyti buvo naudojami be nustatyta tvarka patvirtintos išlaidų sąmatos.

Ministerija ir pavaldžios įstaigos, vykdydamos Bendrosios aplinkos politikos formavimo ir įgyvendinimo programą, kai kuriais atvejais jai skirtus valstybės biudžeto asignavimus naudojo netaupiai ir padarė teisės aktų pažeidimų.

Ministerijos vidaus kontrolė dar nepakankamai efektyvi.

Buvęs Miškų ir saugomų teritorijų departamentas prie Aplinkos ministerijos
(toliau – Departamentas)

**Departamento 2001 metų suvestinė
finansinė atskaitomybė dėl asignavimų
valdytojo apskaitos organizavimo
trūkumų ir klaidų bei dėl klaidų, padarytų
pavaldžių įstaigų finansinėje
atskaitomybėje nurodant turtą ir išlaidas,
netiksliai parodo asignavimų valdytojo ir
jam pavaldžių įstaigų finansinę būklę.**

Programos pavadinimas	Panaudota asignavimų suma tūkst. Lt
Saugomų teritorijų tvarkymas	12878,5
Specialioji bendrųjų miško ūkio reikmių finansavimo programa	11518,8

Departamentui pavaldžioje Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcijoje 2001 metais nebuvo tinkamai inventorizuotas ir buhalterinėje apskaitoje nurodytas faktiškai turimas turtas.

Aukštaitijos nacionalinio parko direkcijoje kitoms išlaidoms skirti valstybės biudžeto asignavimai panaudoti įnašams socialiniam draudimui nepatikslinus išlaidų sąmatos.

Kurtuvėnų regioninio parko direkcija išlaidų sąmatų vykdymo 2002 m. sausio 1 d. balanse ilgalaikiame turte neteisingai apskaitė sudegusio pastato vertę, ją nurodydama Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto judėjimo apyskaitoje, o ne Turto trūkumų ir

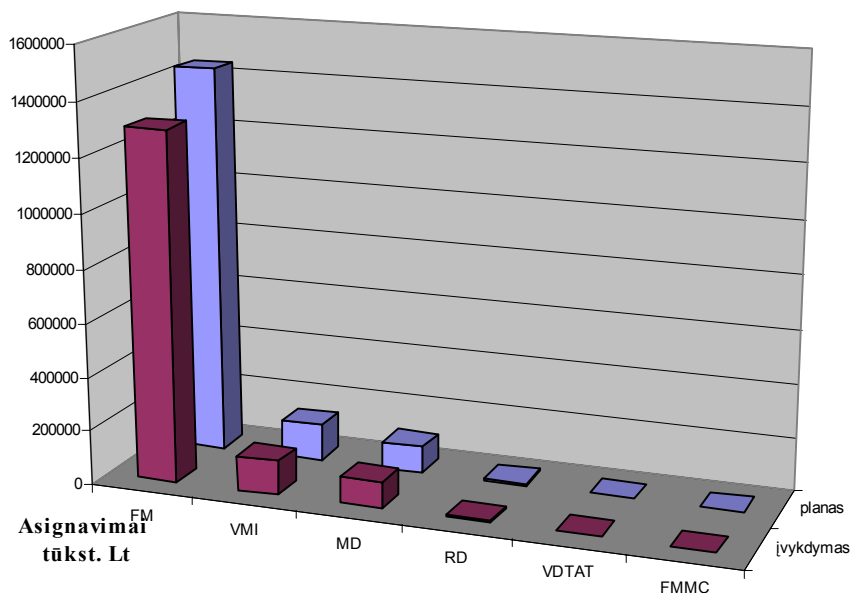
nuostolių apyskaitoje. Taip pat balanse neįrašytas iš Kelmės rajono savivaldybės gautas piniginių lėšų likutis (1000 Lt). Nebaigto rekonstruoti ir 2001 m. sudegusio svirno rekonstravimo 200 tūkst. Lt išlaidos liko neįrašytos į balanso gautinas ir mokėtinas sumas.

Audito metu atskaitomybėje padarytoms klaidoms ištaisyti surašytos buhalterinės pažymos.

Audituotų programų uždaviniai ir priemonės iš esmės buvo įgyvendinti, o valstybės biudžeto asignavimai panaudoti programose numatytiems tikslams pasiekti. Tačiau naudojant valstybės biudžeto asignavimus, buvo padaryta kai kurių teisės aktų pažeidimų.

Vidaus auditoriaus pareigybės departamente nebuvo, nors vykdant Vyriausybės 2000-02-07 nutarimo Nr.127 nuostatas, turi būti atliekamas paties asignavimų valdytojo vykdomų programų ir pavaldžių įstaigų vidaus auditas.

FINANSŲ MINISTERIJA IR JOS VALDYMO SRITIS

Asignavimų valdytojai	Sutrum-pinimas	Bendra asignavimų suma tūkst. Lt		Skirtumas	
		planas	įvykdymas	tūkst. Lt	proc.
Finansų ministerija	FM	1445888,9	1300987,2	144901,7	10*
Valstybinė mokesčių inspekcija prie FM	VMI	137557	128057,6	9499,4	7**
Muitinės departamentas prie FM	MD	99439	98095,3	1343,7	1
Revizijų departamentas prie FM	RD	7501	7417,2	83,8	1
Valstybinės dokumentų technologinės apsaugos tarnyba prie FM	VDTAT	2265	2261,2	3,8	0
Finansų ministerijos mokymo centras	FMCC	1318	1316,2	1,8	0
Iš viso:		1693968,9	1538134,7	155834,2	9
Valstybės biudžetas iš viso:		7414456	6974838	439618	6

* Finansų ministerija nepanaudojo Valstybės paramos gyvenamiesiems namams, butams įsigyti finansavimo specialiajai programai skirtų 89503 tūkst. Lt asignavimų, nes dėl gyventojų norinčių įsigyti būstą, ribotų finansinių galimybių nepaėmus paskolų, iš valstybės biudžeto asignavimų atitinkamai nebuvo dengiamos palūkanos. Liko nepanaudota 40319 tūkst. Lt valstybės skolos valdymui patvirtintų asignavimų.

** Valstybinė mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos negavo 8653,3 tūkst. Lt planuotų pajamų už specialiuosius blankus, todėl atitinkamai nepanaudojo specialiajai programai patvirtintų asignavimų.

Finansų ministerija (toliau – Ministerija)

Ministerijos 2001 metų finansinė atskaitomybė parengta pagal teisės aktų reikalavimus ir visais reikšmingais atžvilgiais atspindi tikrą bei teisingą įstaigos finansinę būklę.

Tačiau Ministerijos finansinė atskaitomybė sudaryta nustatyta tvarka neinventorizavus tarpusavio skolų ir to neįforminus suderinimo aktu.

Programos pavadinimas	Panaudota asignavimų suma tūkst.Lt
Finansų politikos planavimas ir įgyvendinimas	1269891,8
Kompiuterizuotos valstybės biudžeto apskaitos ir mokėjimų sistemos plėtra ir modernizavimas	2198,3

Valstybės biudžeto įstatymu 1999 metais Ministerijai buvo patvirtinta 10 programų, 2000 metais – 13, o 2001 metais Vyriausybės nutarimu patvirtintos tik 3 programos. Sustambinus programas, neatsispindimas jų tęstinumas, sumažėja galimybė kontroliuoti asignavimus, skiriamus programų tikslams įgyvendinti. Programai “Finansų politikos planavimas ir įgyvendinimas” skirtų asignavimų panaudojimo tikslai yra skirtingi - į šią programą įtrauktos ankstesniais metais patvirtintos ir skirtingos savo pobūdžiu programos (t.y. išmokos žalai atlyginti, kai ši prievolė pereina valstybei, valstybės skolos aptarnavimo išlaidos, LAIB prievolėms banko kreditoriams vykdyti, Vyriausybės rezervas, narystės mokesčiai tarptautinėms organizacijoms, dotacijos savivaldybėms ir kt.).

Ministerijoje 2001 metais nebuvo paskirti atsakingi darbuotojai už programų vykdymą ir už atskaitomybės sudarymą (forma Nr.2), kaip tai numato Vyriausybės 2001-04-05 nutarimu Nr.379 patvirtintos tvarkos 5 p.. Taip pat nesilaikyta Strateginio planavimo metodikos 2.2 p. nuostatų paskirti kiekvienos programos įgyvendinimo priemonės atsakingus vykdytojus.

Ministerijoje patikrinus kompiuterinės programos “Valstybės biudžeto, apskaitos ir mokėjimų sistema” naudojimą, nustatyta, kad ši programa įdiegta iš dalies ir turi trūkumų:

- sistema neapima visų valstybės biudžeto finansuojamų įstaigų ir dėl to nesudaromos suvestinės ataskaitos apie biudžetinėms įstaigoms skirtus valstybės biudžeto asignavimus ir neapmokėtas sumas pagal ekonominės klasifikacijos kodus. Taip pat valstybės išdas negali naudoti šios sistemos teikiamų duomenų apskaitai ir suvestinei finansinei atskaitomybei sudaryti;

- sistema rūšiuoja, tačiau nekontroliuoja mokėjimo paraiškose nurodytų apmokėjimo terminų ir mokėjimo eilės tvarkos pagal ekonominės klasifikacijos straipsnius. Mokėjimo paraiškose nurodytų sumų apmokėjimas žymimas rankiniu būdu. Mokėjimo paraiškos neregistruojamos vieningame registre;

- dėl nepakankamo finansavimo įstaigos negali naudoti sistemos teikiamų ataskaitų duomenų apskaitai bei finansinei atskaitomybei sudaryti.

Ministerijos Vidaus audito tarnyba vertino visas 2001 metais vykdytas programas.

Audito metu nustatyti kai kurie finansiniai ir veiklos trūkumai, Ministerijos vidaus kontrolė - nepakankamai efektyvi.

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos

(toliau – VMI)

VMI 2001 metų finansinė atskaitomybė programos “Specialūs apskaitos blankai ir banderolės” ir visų apskričių mokesčių inspekcijų formos 1-VP “Mokesčių ir kitų įmokų į biudžetų apyskaita” visais reikšmingais atžvilgiais parengtos pagal galiojančių teisės aktų reikalavimus.

Programos pavadinimas	Panaudota asignavimų suma tūkst.Lt
Specialūs apskaitos blankai ir banderolės	25826,2

Panevėžio apskrities VMI nesivadovavo finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr.70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 237, 293, 295.2 punktais, 203,9 tūkst. Lt nepagrįstai padidino pajamas už realizuotus specialių apskaitos dokumentų blankus ir įmokas į biudžetą bei gavo daugiau biudžeto asignavimų programai vykdyti, todėl kasinės išlaidos padidintos 206,0 tūkst. Lt, faktinės išlaidos – 212,4 tūkst. Lt. Dėl šios priežasties Panevėžio apskrities VMI 2001 m. metinė finansinė atskaitomybė (Įmokų į valstybės biudžetą 2002 m. sausio 1 d. apyskaita (forma Nr.9) ir Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2002 m. sausio 1 d. apyskaita (forma Nr.2) neatspindi tikrosios padėties. Minėta suma sudaro 0,6 proc. VMI šiai programai patvirtintų asignavimų.

Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos

(toliau – Muitinės departamentas)

Muitinės departamento 2001 metų suvestinė finansinė atskaitomybė parengta pagal teisės aktų reikalavimus ir visais reikšmingais atžvilgiais atspindi tikrą bei teisingą institucijos finansinę būklę.

Audito metu nustatyta, kad Muitinės departamentui pavaldžios įstaigos – Muitinės mokymo centro biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2002-01-01 apyskaitoje nurodytos kasinės išlaidos pagal ekonominės klasifikacijos kodus neatitinka

Programos pavadinimas	Panaudota asignavimų suma tūkst.Lt
Specialūs apskaitos blankai	5957,2
Lietuvos muitinės darbo organizavimas rengiantis narystei Europos Sąjungoje	83430,6
Pažeidimų prevencija	5587,2
Medininkų tragedijos 10-ųjų metinių minėjimo išlaidos	16,0

2001 metų padarytų kasinių išlaidų. Išlaidų sąmatų vykdymo balanse, Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto judėjimo 2001 metų apyskaitoje, Pažymoje apie materialiojo turto išsigijimą ir nurašymą nenurodytas 2001-12-28 naujai išsigytas 79,5 tūkst. Lt vertės ilgalaikis materialusis turtas, taip pat neteisingai nurodytas ilgalaikis materialusis ir nematerialusis turtas metų pabaigoje. Neteisingai apskaityti kai kurie debitoriai-kreditoriai.

Muitinės departamentas biudžeto asignavimus patvirtintoms programoms vykdyti ir turtą 2001 metais ne visada naudojo pakankamai efektyviai, nesiėmė reikiamų priemonių dėl kreditorinio išiskolinimo padengimo.

Muitinės departamento vidaus kontrolė yra nepakankamai efektyvi.

Vertinant bendrusius mokesčių administravimo klausimus, Muitinės departamente ir Vilniaus teritorinėje muitinėje nustatyti veiklos trūkumai, apie kuriuos Valstybės kontrolė informavo Lietuvos Respublikos Vyriausybę ir Finansų ministeriją (2002-04-12 raštas Nr.S-(1010-07)-752. Iš jų paminėtini šie:

- nėra vieningos Muitinės informacinės sistemos, apimančios muitų ir mokesčių apskaitą bei kontrolę;

- muitinė nesinaudoja Muitinės kodekse numatyta teise areštuoti skolininko turtą už išiskolinimus valstybei;

- nustatyta atvejų, kai Vilniaus teritorinės muitinės audito grupės apskaičiuoti papildomi mokesčiai neapskaityti mokesčių apskaitoje, nepradedamas arba ne laiku pradedamas mokesčių išieškojimas. Minėtos muitinės Mokesčių skyrius apskaičiuotus papildomus mokesčius į Mokesčių administravimo ataskaitą įtraukia tik tada, kai ūkio subjektai juos sumoka.

Valstybinė dokumentų technologinės apsaugos tarnyba prie Finansų ministerijos (toliau – Tarnyba)

Tarnybos finansinė atskaitomybė visais reikšmingais atžvilgiais teisingai atspindi 2002-01-01 finansinę būklę ir yra parengta remiantis Finansų ministerijos nustatyta tvarka ir Lietuvos Respublikos buhalterinę apskaitą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimais.

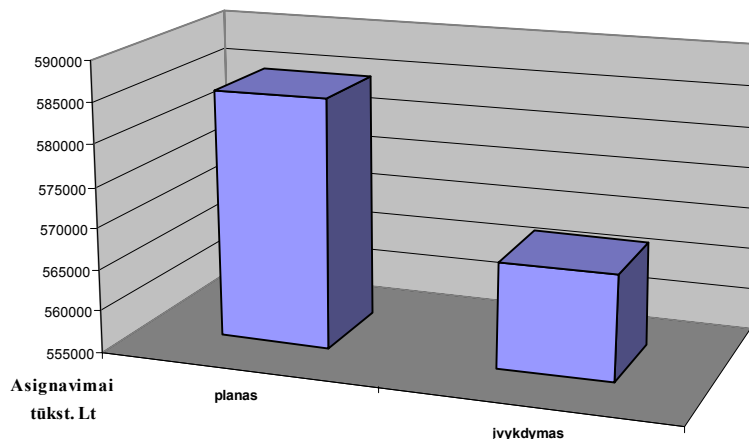
Tarnyba gautus valstybės biudžeto asignavimus panaudojo pagal nustatyta tvarka sudarytas išlaidų sąmatas ir patvirtintose programose nustatytiems

Programos pavadinimas	Panaudota asignavimų suma tūkst.Lt
Valstybės dokumentų technologinė apsauga	508,4
Duomenų apie dokumentus bei dokumentų blankus kaupimo, apdorojimo ir dokumentų blankų gamybos sąlygų bei apyvartos kontrolė	929,0
Valstybės paslapčių apsauga ir centrinių institucijų išlaikymas	823,8

tikslams.

Tarnybos vidaus kontrolė pakankama.

KRAŠTO APSAUGOS MINISTERIJA

Asignavimų valdytojai	Sutrum-pinimas	Bendra asignavimų suma tūkst. Lt		Skirtumas	
		planas	įvykdymas	tūkst. Lt	proc.
Krašto apsaugos ministerija	KAM	585132	567712,9	17419,1	3
<i>Valstybės biudžetas iš viso:</i>		<i>7414456</i>	<i>6974838</i>	<i>439618</i>	<i>6</i>

Krašto apsaugos ministerija (toliau – Ministerija)

Ministerijos 2001 metų finansinė atskaitomybė parengta pagal apskaitą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus. Finansinėse ataskaitose reikšmingų netikslumų nėra ir atskaitomybė teisingai atspindi Ministerijos finansinę būklę.

Atlikus auditą Ministerijoje ir jai pavaldžiuose struktūriniuose padaliniuose, pareikštos penkios teigiamos ir penkios sąlyginės išvados dėl 2001 metų finansinės atskaitomybės.

Atskirai vertinant audituotų struktūrinių padalinių atskaitomybes, nustatytos klaidos vertinamos kaip reikšmingos. Pavyzdžiui, nustatyta atveju, kai atlikus pastatų rekonstrukciją, jų vertė nebuvo padidinta 31522,3 tūkst. Lt (3-uose struktūriniuose padaliniuose), neapskaitytas ilgalaikis turtas (58,4 tūkst. Lt) arba jis apskaitytas atsargų sąskaitoje (18,6 tūkst. Lt). Audito metu buvo užpajamuota 3408,8 tūkst. Lt vertės neapskaityto valstybės turto. Vertinant suvestinį Ministerijos išlaidų sąmatų vykdymo balansą, šie netikslumai yra

Programos pavadinimas	Panaudota asignavimų suma tūkst.Lt
Krašto apsaugos sistemos formavimas ir jos įgyvendinimo organizavimas	20377,4
Pensinis aprūpinimas	6187,4
Karinės jūrų pajėgos	26991,3
Krašto apsaugos savanorių pajėgos	92075,1

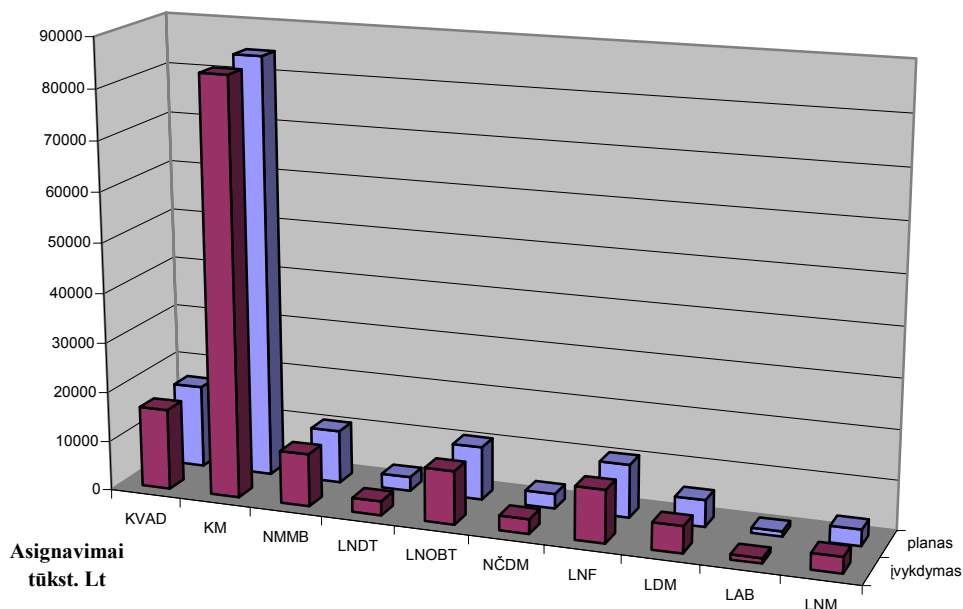
nereikšmingi, nes neapskaityto ilgalaikio turto vertė sudaro tik 0,3 proc. bendro ilgalaikio turto vertės.

Ministerija valstybės biudžeto asignavimus iš esmės naudojo vadovaudamasi įstatymais ir kitais teisės aktais bei programų tikslams įgyvendinti.

Ministerijoje kariams aukštesni kariniai laipsniai suteikiami nesivadovaujant Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo 41 str. nuostatomis ir todėl sudaroma galimybė netaupiai naudoti valstybės biudžeto asignavimus darbo užmokesčiui.

Ministerijos vidaus kontrolės sistema nepakankamai efektyvi. Nepaskirta komisija arba asmuo, atsakingas už pensinio stažo bei pensijos dydžio apskaičiavimą.

KULTŪROS MINISTERIJA IR JOS VALDYMO SRITIS

Asignavimų valdytojai	Sutrum- pinimas	Bendra asignavimų suma tūkst. Lt		Skirtumas	
		planas	įvykdymas	tūkst. Lt	proc.
Kultūros ministerijos Kultūros vertybių apsaugos departamentas	KVAD	16523	16236,1	286,9	2
Kultūros ministerija	KM	84614,1	83566,2	1047,9	1
Nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka	NMMB	10603	10562,7	40,3	0
Lietuvos nacionalinis dramos teatras	LNDT	2838	2831	7	0
Lietuvos nacionalinis operos ir baletų teatras	LNOBT	10706	10680	26	0
Nacionalinis M.K. Čiurlionio dailės muziejus	NČDM	2974	2970	4	0
Lietuvos nacionalinė filharmonija	LNF	10620	10610	10	0
Lietuvos dailės muziejus	LDM	5380	5376,1	3,9	0
Lietuvos aklųjų biblioteka	LAB	1010	1009,9	0,1	0
Lietuvos nacionalinis muziejus	LNM	3248	3248	0	0
Iš viso:		148516,1	147090	1426,1	1
<i>Valstybės biudžetas iš viso:</i>		<i>7414456</i>	<i>6974838</i>	<i>439618</i>	<i>6</i>

Kultūros ministerija (toliau – Ministerija)

Ministerijos suvestinė finansinė atskaitomybė 2001 metų finansinę būklę atspindi iš dalies.

Ministerija 2001 metų išlaidų sąmatų vykdymo balanse kai kurių atsiskaitymų sąskaitų metų pradžios likutis nurodytas netikslus, neteisingai sudaryta turto trūkumų ir nuostolių apyskaita.

Programos pavadinimas	Panaudota asignavimų suma tūkst.Lt
Tarptautinių kultūros ryšių plėtra	3214,1
Visuomenės informacinis aprūpinimas	35052,4
Valdovų rūmų atstatymas	1203,4

Ministerijos 2001 metų suvestiniame balanse finansiniam turtui nepriskirta viešųjų įstaigų kapitalui suformuoti perduota dalinio įnašo suma (27,9 tūkst. Lt).

Kauno apskrities viešoji biblioteka 2001 metų finansinėje atskaitomybėje neįrašė 2001 metais gautą 16,4 tūkst. Lt piniginę paramą ir įrašė skolą (29,9 tūkst.Lt), kurią atgauti yra beviltiška.

Kauno Vytauto Didžiojo karo muziejus finansinėje apskaitoje ir atskaitomybėje neapskaitė 2001 metais įsigytų 9,7 tūkst. Lt vertės muziejinių vertybių. Muziejaus patikėjimo teise valdomi du pastatai apskaitoje įrašyti kiekiu išraiška, nenurodyta jų įsigijimo vertė, neatlikta teisinė registracija.

2001 metais inventorizuojant ilgalaikį turtą, Ministerija sudarė ne visus tarpusavio atsiskaitymų skolų suderinimo aktus. Ministerijoje nesprenžiamas klausimas dėl įsisenėjusių (nuo 1997-1998 metų) debitorinių įsiskolinimų išieškojimo. Nepakankama sutarčių dėl panaudos pagrindais suteiktų negyvenamųjų patalpų galiojimo terminų kontrolė.

Ministerijos ilgalaikis turtas 2001 metais buvo naudojamas asmeniniams darbuotojų poreikiams, o eksploatavimo išlaidos dengiamos iš Ministerijos išlaikymui skirtų lėšų. Taigi jos buvo naudojamos netaupiai ir neefektyviai.

Vykdydama užsakovo funkcijas, VĮ Vilniaus pilių direkcija Valdovų rūmams atstatyti neužtikrino taupaus ir racionalaus valstybės biudžeto ir Privatizavimo fondo lėšų naudojimo.

Ministerija 2001 metais nepakankamai kontroliavo patvirtintų programų vykdymą ir valstybės biudžeto asignavimų panaudojimą. Strateginiame veiklos plane numatyti vykdomų programų uždavinių vertinimo kiekybiniai kriterijai, nurodantys tik paslaugų ar prekių apimtį, tačiau nėra numatytų kokybinių ir išlaidų efektyvumo uždavinių vertinimo kriterijų. Ministro įsakymu nebuvo paskirti atsakingi darbuotojai už programų vykdymo kontrolę. Ministerijoje nebuvo nustatyta, kuris Ministerijos struktūrinis padalinys kontroliuoja tarptautinių kultūros ryšių plėtros ir visuomenės informacinio aprūpinimo programoms vykdyti pagal sutartis pervestų lėšų leidybos ir viešosioms įstaigoms panaudojimą. Sudarytose sutartyse su projektų vykdytojais nenumatyta, kurie konkrečiai Ministerijos

struktūriniai padaliniai ar darbuotojai yra atsakingi už lėšų, skirtų pagal sutartis, panaudojimo ir projekto vykdymo kontrolę.

Leidyklos, viešosios įstaigos ir kiti programų projektų vykdytojai už gautų lėšų panaudojimą atsiskaito Ministerijos Buhalterinės apskaitos ir atskaitomybės skyriui, pristatydami biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaitą. Tačiau nėra nustatytos tvarkos, kuris Ministerijos struktūrinis padalinys turėtų kontroliuoti ir analizuoti projektų vykdytojų pateiktą informaciją apie faktinį lėšų panaudojimą.

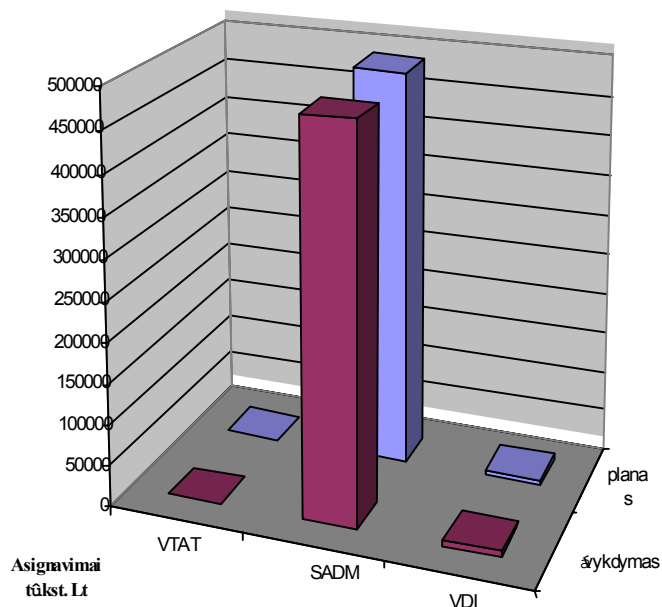
Tarptautinių kultūros ryšių plėtros programai vykdyti dešimčiai viešųjų įstaigų 2001 metais pervesta 402 tūkst. Lt. Tačiau audito metu buvo pateikta tik viešųjų įstaigų „Baroko kelias Lietuvoje“ ir Vilniaus kurčiųjų reabilitacijos centro informacija apie sutartyse numatytų išipareigojimų įvykdymą, gautų lėšų panaudojimą. Kitos viešosios įstaigos informacijos Ministerijai nepateikė.

Ministerija nekontroliavo lėšų, skirtų pagal sutartį, panaudojimo šaliai pristatyti Frankfurto knygų mugėje. Tuo tarpu lėšos buvo naudojamos nesilaikant sudarytos sąmatos. Knygų leidybos programai finansuoti panaudota 422 tūkst. Lt, nors sąmatoje buvo numatyta 230 tūkst. Lt. Viešoji įstaiga „Lietuviškos knygos“ panaudojo 169 tūkst. Lt, sąmatoje numatyta – 140 tūkst. Lt.

Ministerijoje neužtikrintas Vidaus audito tarnybos funkcinis ir organizacinis nepriklausomumas. Tarnybos 2001 metų veiklos ataskaitoje teigiama, kad Tarnyba yra pavaldi kultūros ministrei, tačiau Tarnybos viršininkas tiesiogiai pavaldus ir atsiskaito Ministerijos sekretorei.

Ministerijos strateginiame plane nėra integruotos ir audito tarnybos nevertinamos programos, kurias vykdo Ministerijos valdymo sričiai priskirtos institucijos.

**SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA
IR JOS VALDYMO SRITIS**

Asignavimų valdytojai	Sutrumpinimas	Bendra asignavimų suma tūkst. Lt		Skirtumas	
		planas	įvykdymas	tūkst. Lt	proc.
Vaikų teisių apsaugos tarnyba prie SADM	VTAT	52	34,6	17,4	33*
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	SADM	487200	477868,2	9331,8	2
Valstybinė darbo inspekcija prie SADM	VDI	6438,5	6369,7	68,8	1
Iš viso:		493690,5	484272,5	9418	2
<i>Valstybės biudžetas iš viso:</i>		<i>7414456</i>	<i>6974838</i>	<i>439618</i>	<i>6</i>

* Vaiko teisių apsaugos tarnyba buvo reorganizuota paliekant darbo užmokesčio fondą išėitinėms kompensacijoms mokėti, tačiau buvusiems darbuotojams laiku įsidarbinus, liko neišmokėta 12,4 tūkst. Lt kompensacijų.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – Ministerija)

Ministerijos 2001 metų suvestinė finansinė atskaitomybė sudaryta pagal

finansų ministro patvirtintas formas ir pateikta laikantis nustatytų terminų.

Suvestinės finansinės ataskaitos, Ministerijos apskaitos registru bei įstaigų ir organizacijų, gavusių lėšų programoms vykdyti, Ministerijai pavaldžių įstaigų pateiktų finansinių ataskaitų pagrindu sudarytos teisingai ir visa informacija, svarbi finansinėms ataskaitoms, tinkamai pateikta.

Ministerijos vykdomai programai “Ortopedinė protezinė pagalba Lietuvos Respublikos gyventojams” skirti

Programos pavadinimas	Panaudota asignavimų suma tūkst.Lt
Ortopedinė protezinė pagalba Lietuvos Respublikos gyventojams	23451,9
Socialinių paslaugų plėtra valstybinėse stacionariose globos įstaigose ir kitose ministerijai pavaldžiose institucijose	6998,5
Parama socialiai pažeidžiamoms gyventojų grupėms ir kita ministerijos veikla	71305,8

asignavimai ne visada buvo naudojami galimu efektyviausiu būdu, t.y. kai kuriais atvejais gyventojams išduotų kompensuojamų ortopedijos technikos gaminių faktinės kainos buvo mažesnės už bazines, tačiau Ministerija kompensuodavo bazinėmis. Nereglamentuota, kokios formos receptus ir pažymas turi išduoti asmens sveikatos priežiūros įstaigos. Neparengtas sąrašas ligų, kurioms gydyti, sergantiems ligoniams reabilituoti ir transportuoti būtina ortopedijos technika. Ministerija nėra nustačiusi kontrolės procedūrų, kurios užtikrintų, kad gyventojams ortopedijos technikos priemonės būtų išduodamos laikantis Vyriausybės 2000-04-14 nutarimu Nr.430 nustatytos tvarkos ir terminų, kad gyventojai biudžeto lėšomis kompensuojamos ortopedijos technikos priemonių vienu metu negalėtų gauti iš kelių įmonių ir kad gyventojams buvo suteiktos tos paslaugos, už kurias Ministerijai pateiktos sąskaitos apmokėti.

“Socialinių paslaugų plėtra valstybinėse stacionariose globos įstaigose ir kitose ministerijai pavaldžiose institucijose” programai skirti valstybės biudžeto asignavimai ne visada buvo naudojami laikantis teisės aktų reikalavimų. Kai kurios minėta programą vykdytysios įstaigos nepasiekė numatytų rezultatų, tačiau priežastys nebuvo analizuojamos.

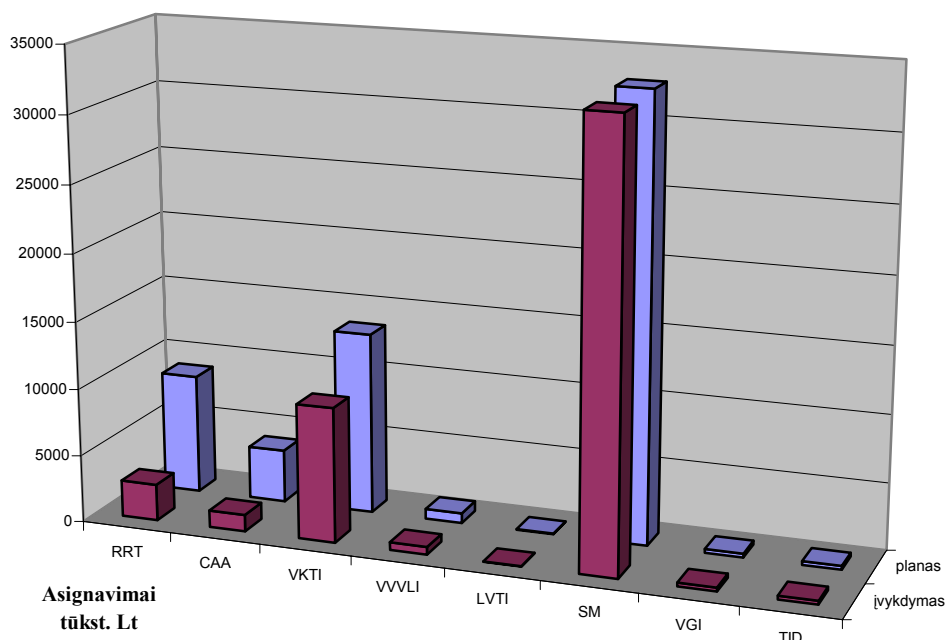
Yra rizikos, kad dėl nepakankamo atsakingų vykdytojų tarpusavio veiksmų koordinavimo organizacijos lėšas, numatytas programos “Parama socialiai pažeidžiamoms gyventojų grupėms ir kita ministerijos veikla” tikslui “Vykdyti nacionalinę narkotikų kontrolę ir narkomanijos prevenciją”, gali gauti pagal tą patį projektą iš skirtingų atsakingų vykdytojų bei atsiskaityti už jų panaudojimą pateikus tas pačias ataskaitas.

Ministerijai buvo teikti siūlymai dėl vertinimo kriterijų, leidžiančių visapusiškiau įvertinti programų tikslų įgyvendinimo rezultatus, nustatymo ir geresnio valstybės biudžeto asignavimų valdymo užtikrinimo.

Vidaus audito tarnyba 2002 m. audito plane nenumatė ir netikrino bei nevertino 2001 metų finansinės atskaitomybės duomenų.

Ministerija nepakankamai vykdė Biudžetinių įstaigų įstatymo 8 str. numatytą biudžeto asignavimų valdymą ir nesiėmė priemonių, kad iš Ministerijos gautus asignavimus Valstybinė medicininės socialinės ekspertizės komisija ir Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba naudotų tik pagal patvirtintas išlaidų sąmatas. Vidaus audito tarnyba neanalizavo Ministerijai patvirtintų programų vykdytojų išlaidų sąmatų. Todėl jos vadovybė negavo išsamios informacijos apie valstybės biudžeto lėšų panaudojimą.

SUSISIEKIMO MINISTERIJA IR JOS VALDYMO SRITIS

Asignavimų valdytojai	Sutrum- pinimas	Bendra asignavimų suma tūkst. Lt		Skirtumas	
		planas	įvykdymas	tūkst. Lt	proc.
Ryšių reguliavimo tarnyba	RRT	8888	2706,3	6181,7	70 *
Civilinės aviacijos administracija	CAA	3921	1250,7	2670,3	68 **
Valstybinė kelių transporto inspekcija	VKTI	13481	9997,5	3483,5	26 ***
Valstybinė vidaus vandenų laivybos inspekcija	VVLI	734	572	162	22 ****
Lietuvos valstybinė tiltų inspekcija	LVTI	37	36,5	0,5	1
Susisiekimo ministerija	SM	32826	32466,4	360	1
Valstybinė geležinkelio inspekcija	VGI	293	291,3	1,7	1
Transporto investicijų direkcija	TID	274	273,7	0,3	0
Iš viso:		60454	47594	12860	21
<i>Valstybės biudžetas iš viso:</i>		<i>7414456</i>	<i>6974838</i>	<i>439618</i>	<i>6</i>

* Ryšių reguliavimo tarnyba, nors ir gavo valstybės biudžeto patvirtintas pajamas už teikiamas paslaugas, tačiau veiklą pradėjo nuo 2001-07-01, todėl nepanaudojo skirtų asignavimų.

** Civilinės aviacijos administracija negavo 2100 tūkst. Lt planuotų pajamų už teikiamas paslaugas ir todėl nepanaudojo patvirtintų asignavimų.

*** Valstybinė kelių transporto inspekcija tolimojo susisiekimo autobusų maršrutais vežėjams nesumokėjo už 2001 m. IV ketvirtį suteiktas transporto lengvatas virš 3 mln. Lt. (Vyriausybės nustatyta tvarka mokėti kas ketvirtį pakeista mėnesiais).

**** Valstybinė vidaus vandenų laivybos inspekcija nesurinko 160 tūkst. Lt pajamų už teikiamas paslaugas ir todėl nepanaudojo programai patvirtintų asignavimų.

Susisiekimo ministerija (toliau – Ministerija)

Ministerijos 2001 metų finansinė atskaitomybė sudaryta nesilaikant finansinę apskaitą ir atskaitomybę reglamentuojančių teisės aktų. Finansinėje apskaitoje bei atskaitomybėje neteisingai nurodytas ilgalaikis materialusis ir nematerialusis turtas, trumpalaikis turtas, atsargos, gautas finansavimas bei kasinės ir faktinės darbo užmokesčio išlaidos.

Ministerija nesilaikė Strateginio planavimo metodikos nurodymų vykdyti strateginio planavimo programų rengimo, monitoringo ir atsiskaitymų už rezultatus etapų, todėl vykdomoms programoms nebuvo patvirtinti tikslai, uždaviniai,

priemonės ir vertinimo kriterijai. Atsižvelgiant į tai, kad Ministerija neparengė programų, nesuformavo veiklos planavimo ir priežiūros sistemos, nepaskyrė už programų vykdymą atsakingų asmenų, programų vykdymo vertinimo efektyvumo, rezultatyvumo ir taupumo požiūriu atlikti nebuvo galima.

Kai kuriais atvejais valstybės biudžeto asignavimai buvo naudojami ne patvirtintai programai vykdyti, o valdymo išlaidoms dengti.

Nacionalinės transporto plėtros programai vykdyti 145,2 tūkst. Lt (skirta 147 tūkst. Lt) asignavimų Ministerija panaudojo pačios institucijos išlaikymo išlaidoms dengti, o Vyriausybei pateiktoje šios programos vykdymo ataskaitoje pateikė klaidingą informaciją apie atliktus darbus (nutiesta 11 km naujų kelių, rekonstruota 0,7 km krantinių ir 4,55 km uosto geležinkelio ir kt.), kurie faktiškai buvo apmokėti iš kitų finansavimo šaltinių (Kelių fondo, PHARE ir paskolinių lėšų).

Ministerija nepakankamai kontroliavo programų vykdytojams pervestų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimą bei neužtikrino šių įmonių finansinių ir statistinių ataskaitų teisingumo. Audito metu nustatyta, kad vykdydama programą “Keleivių vežimas geležinkeliais lengvatinėmis sąlygomis”, akcinė bendrovė “Lietuvos geležinkeliai”, 2001 metais su nuolaida parduodama traukinių bilietus, suteikė keleiviams lengvatų už 4850,3 tūkst. Lt, tačiau iš valstybės biudžeto gavo 8100 tūkst. Lt subsidijų (3249,7 tūkst. Lt daugiau). Valstybės įmonei Vidaus vandens kelių direkcijai Vidaus vandens kelių priežiūra, eksploatavimas ir mechanizmų išlaikymas programai vykdyti valstybės biudžete buvo

Programos pavadinimas	Panaudota asignavimų suma tūkst.Lt
Nacionalinė transporto plėtra	145,2
Skrydžių saugos užtikrinimas, incidentų civilinėje aviacijoje tyrimas	38,9
Transporto ir ryšių institucinio valdymo tobulinimas	6308,2
Vidaus vandens kelių priežiūra ir eksploatavimas, mechanizmų išlaikymas	7620
Keleivių vežimas geležinkeliais lengvatinėmis sąlygomis	8100

patvirtinta ir perduota 7620 tūkst. Lt asignavimų, tačiau faktiškai panaudota 231,8 tūkst. Lt mažiau.

Audito metu 3481,5 tūkst. Lt nepanaudotų valstybės biudžeto asignavimų minėtos įmonės grąžino į valstybės biudžetą.

Ministerijos vadovybė, atsakinga už efektyvią vidaus kontrolės sistemą, neįvertino Vidaus audito tarnybos įspėjimo, kad biudžeto lėšų naudojimo kontrolės rizika yra didelė ir nesiėmė konkrečių priemonių kontrolei sustiprinti.

Ministerijos vadovybės požiūris į vidaus auditą buvo nepakankamas, tai turėjo įtakos ir šios tarnybos darbui. Vidaus audito tarnybos parengta asignavimų valdytojų programų vykdymo vertinimo ataskaita neatitinka Vyriausybės 2001-04-05 nutarimu Nr.379 patvirtintų valstybės biudžeto asignavimų valdytojų programų vykdymo kontrolės ir vertinimo tvarkos reikalavimų, nes joje pateikti tik statistiniai finansinės atskaitomybės duomenys.

Transporto investicijų direkcija (toliau – Direkcija)

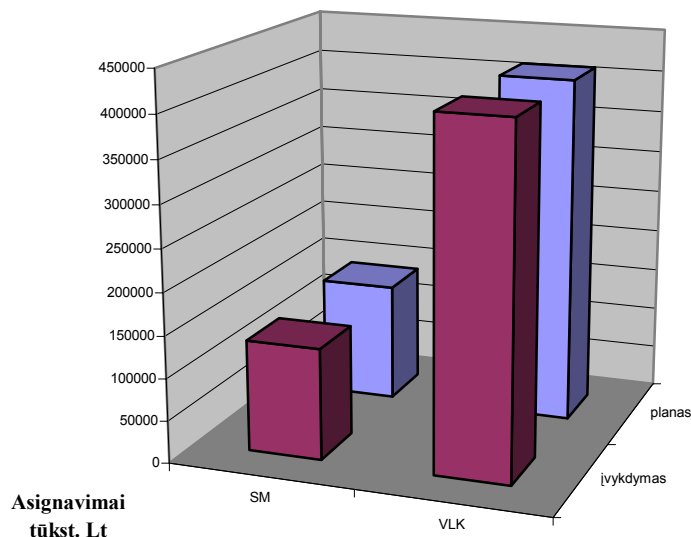
Direkcijos 2001 metų finansinė atskaitomybė parodo tikrą bei teisingą finansinę būklę ir yra sudaryta pagal teisės aktų reikalavimus.

Direkcijai Vyriausybės 2002-04-22 nutarimu Nr.562 nustatytos papildomos funkcijos yra nebūdingos institucijai, įgyvendinančiai ISPA ir PHARE projektus.

Didėjantis įgyvendinamų projektų skaičius bei papildomų nebūdingų funkcijų vykdymas gali neigiamai paveikti ISPA ir PHARE programų administracinio, finansinio ir techninio valdymo kokybę.

Programos pavadinimas	Panaudota asignavimų suma tūkst.Lt
Transporto infrastruktūros, kelių, geležinkelių, oro, vandens monitoringo programa	273,7

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA IR JOS VALDYMO SRITIS

Asignavimų valdytojai	Sutrumpinimas	Bendra asignavimų suma tūkst. Lt		Skirtumas	
		planas	įvykdymas	tūkst. Lt	proc.
Sveikatos ministerija	SM	140600	131865,9	8734,1	6
Valstybinė ligonių kasa	VLK	411076	410543,8	532,2	0
Iš viso:		551676	542409,7	9266,3	2
<i>Valstybės biudžetas iš viso:</i>		<i>7414456</i>	<i>6974838</i>	<i>439618</i>	<i>6</i>

Sveikatos apsaugos ministerija (toliau – Ministerija)

Ministerijos 2001 metų finansinė atskaitomybė sudaryta apskaitos registru bei jai pavaldžių įstaigų pateiktų finansinių ataskaitų pagrindu, taip pat pagal Finansų ministerijos patvirtintas formas ir pateikta nustatytais terminais. Nors 2001 m. finansinė atskaitomybė ir visais reikšmingais atžvilgiais atspindi Ministerijos finansinę padėtį, tačiau pažymėtini kai kurie atskaitomybės netikslumai bei finansų valdymo trūkumai. Farmacijos departamentas į

Programos pavadinimas	Panaudota asignavimų suma tūkst. Lt
Gyventojų sergamumo ir mirtingumo mažinimas bei gyvenimo kokybės gerinimas ir modernizavimas	13134
Sveikatos sistemos priežiūra	82060,3
Narkotikų kontrolė ir narkomanijos prevencija 1999-2003 metais	406,7
Nacionalinė vaistų politika	1649,6

apskaitos registrus bei finansinę atskaitomybę neįrašė farmacijos įmonių išskolinimo už atliktą dokumentų ekspertizę ir vaistų įrašymą į kompensuojamųjų vaistų bazinių kainų kainyną bei jų nebandė išieškoti. Farmacijos departamento 2001 m. finansinėje atskaitomybėje yra ir kitų netikslumų.

Ministerija ir Lietuvos AIDS centras 2001 metų išlaidų sąmatų vykdymo balanse (užbalansinėse sąskaitose) neįrašė 3261,3 tūkst. Lt vertės išsinuomoto turto (atitinkamai 128 tūkst. Lt ir 3133,3 tūkst. Lt).

Farmacijos departamentas 2001 m. rinko pajamas už suteiktas paslaugas, kurios, Valstybės kontrolės nuomone, turėtų būti įrašytos į Vyriausybės 2000-12-15 nutarimu Nr.1458 patvirtintą Valstybės rinkliavos objektų sąrašą, taip pat turėtų būti nustatyti rinkliavos dydžiai.

Sveikatos apsaugos ministro norminiais aktais nereglementuota Farmacijos departamento gautų pajamų už suteiktas paslaugas surinkimo ir apskaitos tvarka bei kontrolė. Darbuotojų pareiginėse instrukcijose neįvardinta kontrolės funkcija. Farmacijos departamente nepatvirtinta vaistų gamintojų ir/ar tiekėjų atsiskaitymo už vaistų įrašymo į Kompensuojamųjų vaistų bazinių kainų kainyną, dokumentų ekspertizę tvarka, nepaskirti atsakingi asmenys už pajamų surinkimą. Farmacijos departamentas 2001 m. su farmacijos įmonėmis nesudarė sutarčių, nepasirašė darbų priėmimo aktų, neišrašė sąskaitų faktūrų, taip pat nesivadovavo tuo metu galiojusio Buhalterinės apskaitos pagrindų įstatymo 4, 9 ir 12 str. reikalavimais ir į apskaitos registrus neįrašė 493,1 tūkst. Lt farmacijos įmonių skolų už atliktą vaistų, įrašytą į Kompensuojamųjų vaistų bazinių kainų kainyną, dokumentų ekspertizę. Ši suma nenurodyta ir 2001 m. finansinėje atskaitomybėje.

Ministerija audituotoms 2001 m. programoms nustatė kiekybinius statistinius programų uždavinių vertinimo kriterijus, kurie neleidžia vertinti sąnaudų, darbo krūvio ir naudos. 2001 metais vykdomų programų uždaviniams vertinti nepasirinko kokybinių ir išlaidų efektyvumo vertinimo kriterijų.

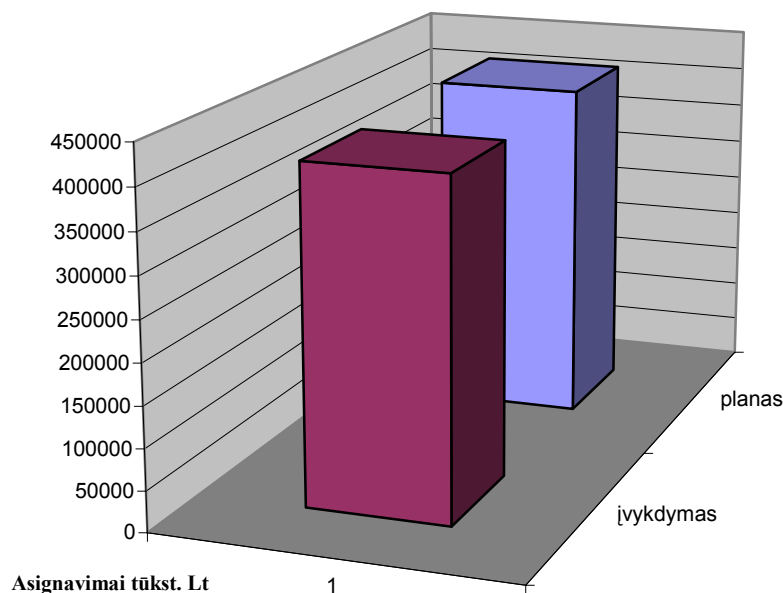
Ministerija patvirtintoms programoms vykdyti skirtus asignavimus 2001 m. ne visada naudojo galimu efektyviausiu būdu. Lietuvos AIDS centras neefektyviai naudojo lėšas Narkomanų socialinės psichologinės reabilitacijos bendruomenei išlaikyti.

Ministerija nesivadovavo Viešųjų pirkimų įstatymo 1 str. 1 d. nuostatomis ir pagal sudarytą sutartį dalį savo funkcijų pavedė atlikti viešajai įstaigai Sveikatos teisės ir ekonomikos centrui, kuriam už mokslinių praktinių programų koordinavimo paslaugas sumokėta 438,6 tūkst. Lt. Tuo tarpu Ministerijos struktūroje esantys Sveikatos programų ir Teisės skyriai, įsteigus papildomus etatus, galėtų atlikti šiai viešajai įstaigai pavestas funkcijas.

Ministerija ekonomiškai nenaudingą sutartį sudarė su Apsaugos policijos skyriumi dėl administracinio pastato apsaugos. Už pastato apsaugą 41,8 proc. visų patiriamų išlaidų sudaro papildomos išlaidos.

Audito metu nustatytos nevykdomos ar nepakankamai prižiūrimos kontrolės procedūros: Ministerijoje ir Lietuvos AIDS centre – nepakankama ilgalaikio turto apskaitos vidaus kontrolė; Lietuvos AIDS centre – darbo užmokesčio vidaus kontrolė; Farmacijos departamente nepakankamai dokumentuotos vidaus kontrolės procedūros (pajamų surinkimas už teikiamas paslaugas).

ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJA

Asignavimų valdytojai	Bendra asignavimų suma tūkst. Lt		Skirtumas	
	planas	įvykdymas	tūkst. Lt	proc.
Švietimo ir mokslo ministerija	417536,5	411044,6	6491,9	2
<i>Valstybės biudžetas iš viso:</i>	<i>7414456</i>	<i>6974838</i>	<i>439618</i>	<i>6</i>

Švietimo ir mokslo ministerija (toliau – Ministerija)

Ministerijos suvestinė finansinė atskaitomybė parengta pagal teisės aktus, reglamentuojančius finansinę apskaitą. 2001 metais gautas arba nurašytas turtas neapskaitytas Ministerijai pavaldžių įstaigų balansuose, nors tai reikšmingos įtakos suvestinei finansinei atskaitomybei neturi.

Programos pavadinimas	Panaudota asignavimų suma tūkst.Lt
Švietimo reformos antras etapas	83447,6
Mokyklų statyba ir pastatų renovacija	10551,6
Narkotikų kontrolė ir narkomanijos prevencija	966,1

Suvestinė finansinė atskaitomybė Ministerijos apskaitos registrų bei įstaigų ir organizacijų, gavusių lėšas programoms vykdyti, pateiktų finansinių ataskaitų pagrindu sudaryta teisingai ir visa informacija, svarbi finansinėms ataskaitoms, tinkamai ir laiku pateikta.

Tačiau audito metu nustatyta, kad Ministerija ir kai kurios jai pavaldžios įstaigos 2001 metų finansinę atskaitomybę sudarė nesilaikydamos teisės aktų, reglamentuojančių buhalterinę apskaitą, valstybės biudžeto lėšų naudojimą, finansinės atskaitomybės sudarymą.

Šiaulių logopedinė internatinė mokykla pažeidė Biudžetinių įstaigų įstatymo (1995-12-05 Nr.I-1113) 8 str. iš šildymui skirtų paprastųjų išlaidų sumokėdama 45,9 tūkst. Lt už šilumos tiekimo sistemos rekonstrukcijos darbus. Rangovas iš viso 2001 metais atliko mokykloje šilumos tiekimo sistemos rekonstrukcijos darbų už 299,5 tūkst. Lt. Mokykla ir rangovas 2002-02-06 pasirašė rangos sutartį, kurioje numatė, kad Šiaulių logopedinė internatinė mokykla už 2001 metais atliktus darbus atsiskaitys per 7 metus pirkdama iš rangovo šiluminę energiją, į kurios kainą įskaičiuota atliktų darbų vertė. Be to, susitarta, kad rangovo darbų rezultatas yra jo nuosavybė iki visiško atsiskaitymo. Taigi numatyta, kad septynerius metus paprastosioms išlaidoms skirti asignavimai bus naudojami nepaprastosioms išlaidoms dengti.

Ministerija 1057,1 tūkst. Lt asignavimų, skirtų paprastosioms išlaidoms ir kurias galėjo naudoti kreditoriniam išskolinimui dengti (paprastosioms išlaidoms), panaudojo nepaprastosioms išlaidoms. Ministerijos suvestinės finansinės atskaitomybės duomenimis, valstybės biudžeto lėšų kreditorinis išskolinimas - 11826,9 tūkst. Lt. Ministerijos 2001 metais vykdytos priemonės išskolinimams dengti buvo nepakankamai efektyvios.

Ministerija neužtikrino pavaldžių įstaigų išlaidų sąmatų vykdymo kontrolės. Pažeisdamos Biudžetinių įstaigų įstatymo 8 str., darbo užmokesčiui patvirtintus asignavimus viršijo trys Ministerijai pavaldžios įstaigos.

Ministerijos 2001 metais vykdyta programa “Švietimo reformos antras etapas” turi trūkumų. Šios programos vienas iš uždavinių – atnaujinti bendrojo lavinimo vadovėlių fondus. Iš šios programos lėšų buvo finansuojamas švietimo įstaigų aprūpinimas užsakytais vadovėliais ir naujų vadovėlių diegimo eksperimentai. Ministerijos strateginiame plane šiai priemonei vykdyti numatyta 10279 tūkst. Lt.

Audito metu nustatyta, kad Ministerija 2001 metais neužtikrino švietimo sistemos institucijų vykdomos vadovėlių leidybos organizavimo procesų efektyvios veiklos bei rezultatyvaus valstybės biudžeto lėšų panaudojimo. Norminių aktų bazė, reglamentuojanti vadovėlių rengimo ir leidybos procesus, nenuosekli ir nesuderinta, nenustatytos konkrečios funkcijos vadovėlių leidybos organizavimo vykdytojams ir koordinatoriams, nėra atliekamų darbų eigos tinkamo koordinavimo ir kontrolės. Tai sudaro padidintą galimybę valstybės biudžeto lėšų netaupiam ir neracionaliam panaudojimui.

Ministerija, pavesdama vadovėlių rengimo, grifo suteikimo, vadovėlių pirkimo ir diegimo priežiūros funkcijas ekspertų komisijoms, nenumatė kontrolės mechanizmo, užtikrinančio, kad pavestos funkcijos būtų tinkamai įvykdytos. Tuo tarpu į perkamų vadovėlių sąrašą buvo įtraukti vadovėliai, kurie dar neparengti ir nebuvo priimti ekspertų komisijų sprendimai dėl vadovėlio turinio atitikimo mokymo programoms.

Ministerija, rengdama 2001 metų iš valstybės biudžeto lėšų finansuojamą programą “Švietimo reformos antras etapas”, nesivadovavo finansų ministro 1998-04-27 įsakymu Nr.102 patvirtinta Valstybės biudžeto programinio formavimo metodika, taip pat finansų bei valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministrų 2000-05-03 įsakymu Nr.112/50 patvirtinta Strateginio planavimo metodika ir iš šiai programai skirtų lėšų finansavo (485,0 tūkst. Lt) Strateginiame plane nenumatytus uždavinius ir priemones. Taip 2001 metais buvo finansuojama kolegijų, aukštesniųjų ir profesinių mokyklų specialiųjų vadovėlių leidyba.

Ministerijos vykdytos priemonės vadovėlių leidybos išlaidų kontrolei nebuvo pakankamai efektyvios. Audito metu nustatyta, kad pateiktose vadovėlių leidybos sutarčių sąmatose visais tikrintais atvejais, išskyrus du, nepagrįstai padidintas popieriaus kiekis. Dėl to padidintos leidyklų išlaidos - tuo pačiu ir vadovėlio vieno egzemplioriaus savikaina.

Ataskaitoje dėl vadovėlių rengimo ir leidybos organizavimo pateiktos rekomendacijos dar neįgyvendintos. Iki šiol neišspręsti vadovėlių rengimo, leidybos, jų įsigijimo tobulinimo klausimai. Ministerija privalo rūpintis, kad valstybės biudžeto asignavimai būtų naudojami efektyviai ir rezultatyviai, kad kuo daugiau vadovėlių būtų galima išgyti mažiausiomis kainomis ir jais aprūpinti švietimo įstaigas. Šiuo metu minėtas klausimas iš esmės neišspręstas. Ministerija yra atsakinga už ugdymo priemonių rengimo prioritetus, ugdymo įstaigų aprūpinimo priemonėmis principus, švietimo įstaigoms mokymo planų, programų, vadovėlių ir kitų ugdymo priemonių rengimo ir leidybos organizavimą.

Programos “Švietimo reformos antras etapas” lėšos vaikų vasaros poilsiui organizuoti buvo naudojamos neekonomiškai ir nerezultatyviai. 2001 metais 27 tūkst. socialiai remtinų vaikų poilsiui buvo skirta 1225 tūkst. Lt, tačiau panaudojus šias lėšas, poilsis buvo organizuotas tik 14 tūkst. vaikų, t.y. 52 proc. numatyto socialiai remtinų vaikų skaičiaus.

Narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos programa buvo vykdoma jai nepasirengus, dalis lėšų paskirstyta reikiamai nepagrindus poreikio.

Ministerija vykdo Vyriausybės 2001-04-05 nutarimu Nr.471 patvirtintą Socialinių pedagogų etatų steigimo švietimo įstaigose 2001-2005 metų programą. Minėto nutarimo 14 p. nustatyta, kad Ministerija finansuoja tik pirminį socialinių pedagogų etatų steigimą nuo 2001-09-01 iki 2002-01-01, o nuo 2002-01-01 šiuos etatus steigia švietimo įstaigos steigėjas. Ministerija 2001 metais įsteigė 169 etatus, iš kurių 147 etatai - įstaigose, kurių steigėjai yra apskritys ir savivaldybės, tačiau visus įsteigtus etatus nuo 2002-01-01 finansuoja Ministerija, nors tai prieštarauja aukščiau minėto nutarimo 14 p.

Ministerija pateikė Finansų ministerijai netikslius duomenis apie 2001 metų Strateginiame plane patvirtintų programų priemonėms panaudotas lėšas ir jų įvykdymo rezultatus.

Kai kurioms programoms vykdyti Strateginiame plane yra nustatyti uždavinių vertinimo kriterijai, neatitinkantys finansų bei valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministrų 2000-05-03 įsakymu Nr.112/50 patvirtintos Strateginio planavimo metodikos

reikalavimų bei yra nepalyginami arba nepakankamai palyginami ir nepadedą valdyti bei kontroliuoti programos įgyvendinimo rezultatų. Kokybinių vertinimo kriterijų Ministerija nenustatė.

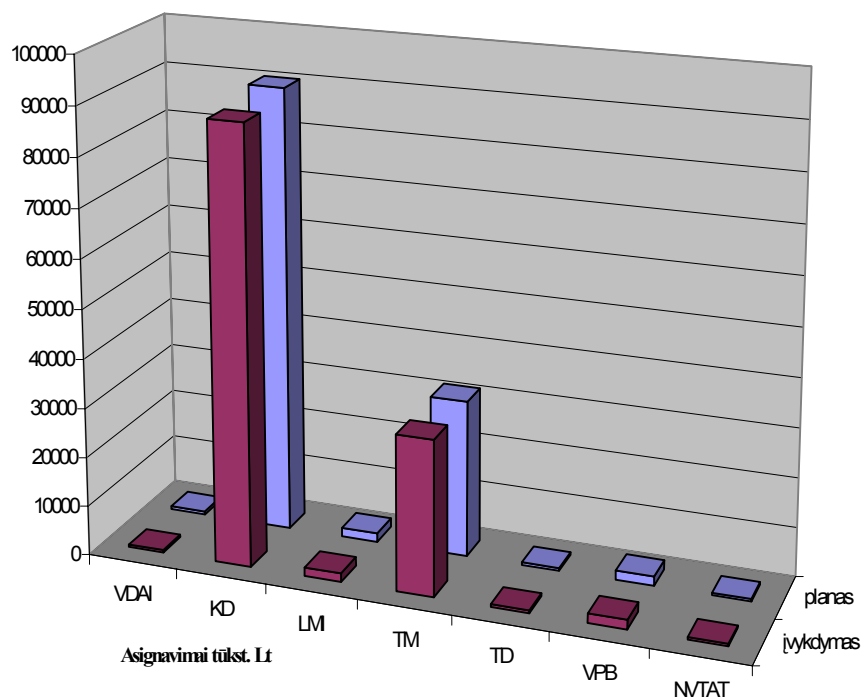
Audituotų programų tikslai yra pasiekti iš dalies, nes ne visos priemonės įvykdytos.

Ministerijoje nepakankamai efektyviai funkcionuoja vidaus kontrolės sistema buhalterinės apskaitos srityje, taip pat nėra užtikrinta programų, jos tikslų ir uždavinių vykdymo visais lygiais kontrolės sistema. Valstybės biudžeto lėšų planavimas pagal strategines veiklos programas, jų tikslus, uždavinius ir priemones nepakankamai pagrįstas.

Vidaus audito skyrius neplanavo ir nevertino Ministerijos finansinės atskaitomybės ir vidaus kontrolės sistemos. Ne visose Vidaus audito skyriaus tikrintų Ministerijai pavaldžių įstaigų ataskaitose įvertinta vidaus kontrolės sistemos pakankamumas ir veiksmingumas. Vidaus audito skyrius neatliko Ministerijos vykdytų programų taupumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu analizės.

Vidaus kontrolės sistema Ministerijoje ir kai kuriose audituotose tikrintose pavaldžiose įstaigose yra nepakankama ir turi trūkumų.

TEISINGUMO MINISTERIJA IR JOS VALDYMO SRITIS

Asignavimų valdytojai	Sutrum-pinimas	Bendra asignavimų suma tūkst. Lt		Skirtumas	
		planas	įvykdymas	tūkst. Lt	proc.
Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija	VDAI	660	511,6	148,4	22*
Kalėjimų departamentas prie TM	KD	90464	88347,4	2116,6	2
Lietuvos metrologijos inspekcija	LMI	1790	1759,8	30,2	2
Teisingumo ministerija	TM	31728	31280,9	447,1	1
Teismų departamentas prie TM	TD	554	547,2	6,8	1
Valstybinis patentų biuras	VPB	1918	1911,6	6,4	0
Nacionalinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba	NVTAT	490	489,7	0,3	0
Iš viso:		127604	124848,2	2755,8	2
<i>Valstybės biudžetas iš viso:</i>		<i>7414456</i>	<i>6974838</i>	<i>439618</i>	<i>6</i>

* Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai asignavimai 2001 metams buvo patvirtinti atsižvelgus į numatomą struktūrinę reformą (padidinant etatų skaičių nuo 8 iki 22), tačiau struktūrinių pakeitimų atlikta nebuvo.

Teisingumo ministerija (toliau – Ministerija)

Ministerijos 2001 metų finansinė atskaitomybė visais reikšmingais atžvilgiais teisingai atspindi finansinę būklę ir yra parengta pagal Lietuvos Respublikos finansinę apskaitą ir atskaitomybę reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, išskyrus toliau tekste nurodytas klaidas ir neatitikimus.

Ministerija 2000-12-31 raštu Nr.05-0005315 “Dėl 2001 m. antstolių kontorų finansavimo” nurodė iki 2001 m. sausio 10 d. perduoti (pagal priėmimo-perdavimo aktus) iš teismų balansų į antstolių kontorų balansus ilgalaikį ir trumpalaikį turtą. Įvertinusi tai, kad

Vilniaus antrosios apylinkės teismas Antstolių kontorai nustatyta tvarka neperdavė ilgalaikio ir trumpalaikio turto bei nepateikė dokumentų, patvirtinančių jo perdavimą. Valstybės kontrolė negalėjo patvirtinti Antstolių kontoros 2001 metų finansinėje atskaitomybėje nurodyto 111,5 tūkst. Lt ilgalaikio ir 45,5 tūkst. Lt trumpalaikio turto apimčių realumo bei įrašymo į apskaitą pagrįstumo.

Teismų antstolių kontorose nebuvo apskaitytos ir 2001 m. finansinėje atskaitomybėje įrašytos panaudos būdu gautos negyvenamosios patalpos:

- Teismo antstolių kontoroje prie Alytaus apylinkės teismo 80288 Lt vertės,
- Teismo antstolių kontoroje prie Jonavos apylinkės teismo 81805 Lt vertės,
- Teismo antstolių kontoroje prie Tauragės apylinkės teismo 173574 Lt vertės.

Teismo antstolių kontoroje prie Panevėžio miesto apylinkės teismo buhalterinė apskaita 2001 metais buvo tvarkoma pažeidžiant tuo metu galiojusį Buhalterinės apskaitos pagrindų įstatymą (1992-06-18 Nr.I-2654), Vyriausybės 2000-02-17 nutarimu Nr.179 patvirtintas Kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklės, Vyriausybės 1992-03-31 nutarimu Nr.205 patvirtintus Biudžetinių įstaigų vyriausiųjų finansininkų (buhalterių) nuostatus, finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr.70 patvirtintą Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarką. Šios antstolių kontoros 2001 metų finansinė atskaitomybė neparodo tikros ir teisingos įstaigos finansinės padėties. Audito dokumentai perduoti tyrimui Panevėžio apygardos prokuratūrai.

Ministerijos vykdomoms programoms 2001 metais skirti valstybės biudžeto asignavimai buvo naudojami programose numatytiems tikslams įgyvendinti pagal nustatyta tvarka patvirtintas išlaidų sąmatas. Pasiiekti rezultatai atitinka programose numatytus tikslus ir uždavinius, tačiau vykdant Teismų materialinės techninės bazės plėtojimo ir kompiuterizavimo programą liko neįgyvendintas uždavinys – nebaigta Marijampolės ir Šalčininkų rajonų apylinkių teismų pastatų statyba ir rekonstrukcija. Ministerija šiai

Programos pavadinimas	Panaudota asignavimų suma tūkst. Lt
Teisėsaugos institucijų sistemos koordinavimas ir kontrolė	4168,1
Teismo antstolių institucinės reformos metmenų įgyvendinimas	8686,6
Teismų materialinės – techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas	4670,0

programai vykdyti 2001 m. gavo iš valstybės biudžeto 4670,0 tūkst. Lt, t.y. tiek, kiek patvirtinta išlaidų sąmatoje, tačiau dalis 2001 metais gautų lėšų (692,0 tūkst. Lt) buvo panaudota 2001-01-01 turėtam kreditoriniam išskolinimui už statybos ir remonto darbus dengti.

Kai kuriose pavaldžiose institucijose atlikus auditą nustatyta, kad vidaus kontrolė nepakankama.

Kalėjimų departamentas prie Teisingumo ministerijos

(toliau – Departamentas)

Departamento suvestinė finansinė atskaitomybė parengta pagal finansinės atskaitomybės reikalavimus ir visais reikšmingais atžvilgiais atspindi 2002-01-01 finansinę būklę, taip pat atitinka teisės aktus, reglamentuojančius finansinę apskaitą ir finansinės atskaitomybės sudarymą.

Audituotų programų “Bausmių vykdymo sistemos veiklos užtikrinimas”, “Personalo profesinis tobulinimas” ir “Kardomojo kalinimo ir kriminalinių bausmių vykdymo organizavimas” nustatyti tikslai pasiekti, uždaviniai, priemonės programos uždaviniams įgyvendinti ir programos tikslams pasiekti įvykdyti.

Įkalinimo įstaigose taikomas ir naudojamas vertinimo kriterijus - išlaidų suma vienam nuteistajam, tačiau įstaigose veiklos analizė pagal šį rodiklį neatliekama. Pagal minėtą vertinimo kriterijų nėra galimybės išsamiai įvertinti programos efektyvumo. Šis kriterijus yra susietas tik su nuteistųjų išlaikymo išlaidomis, kuris neapibūdina programos “Bausmių vykdymo sistemos veiklos užtikrinimas” vykdymo efektyvumo.

Naudojant programoms vykdyti gautus valstybės biudžeto asignavimus, padaryta teisės aktų pažeidimų.

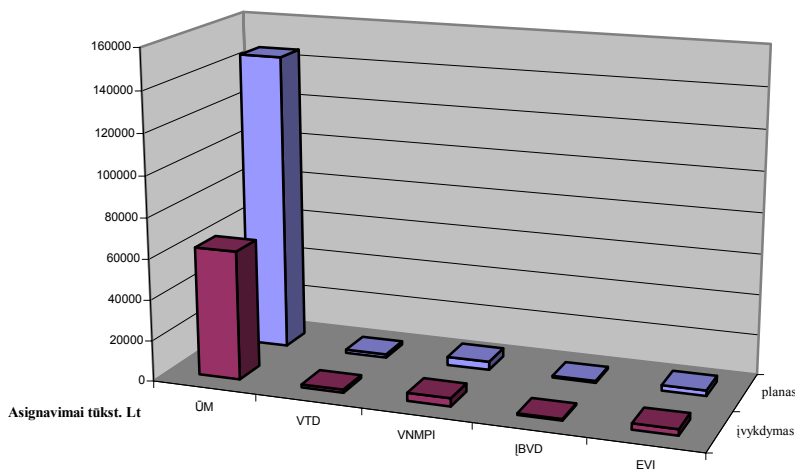
Programos “Bausmių vykdymo sistemos veiklos užtikrinimas” nustatyti netaupaus darbo užmokesčio lėšų naudojimo atvejai.

Vilniaus 2-osios griežtojo režimo pataisos darbų kolonijos pareigūnai (prižiūrėtojai) nevykdė savo tiesioginių funkcijų, o atliko kolonijos gyvenamojo korpuso remonto darbus, kurie vyksta ir dabar. Įstaigoje neužtikrintos vidaus kontrolės procedūros, vidaus kontrolė yra silpna.

Vidaus audito tarnyba Departamento direktoriui teikė objektyvią informaciją apie jam pavaldžių įstaigų veiklą, galimą riziką bei vidaus kontrolės sistemos būklę, tačiau Departamento vadovybė ne visais atvejais reagavo į Vidaus audito tarnybos pastabas.

Programos pavadinimas	Panaudota asignavimų suma tūkst. Lt
Bausmių vykdymo sistemos veiklos užtikrinimas	83172,9
Personalo profesinis tobulinimas	920,0
Kardomojo kalinimo ir kriminalinių bausmių vykdymo organizavimas	3964,2

ŪKIO MINISTERIJA IR JOS VALDYMO SRITIS

Asignavimų valdytojai	Sutrum-pinimas	Bendra asignavimų suma tūkst. Lt		Skirtumas	
		planas	įvykdymas	tūkst. Lt	proc.
Ūkio ministerija	ŪM	145818,6	63069,3	82749,3	57*
Valstybinis turizmo departamentas prie ŪM	VTD	1608	1474,1	133,9	8**
Valstybinė ne maisto produktų inspekcija prie ŪM	VNMPI	4071	3929,3	141,7	3
Įmonių bankroto valdymo departamentas prie ŪM	IBVD	850	828,2	21,8	3
Energetikos valstybinė inspekcija prie ŪM	EVI	2798	2941,4	-143,4	-5***
Iš viso:		155145,6	72242,3	82903,3	53
<i>Valstybės biudžetas iš viso:</i>		<i>7414456</i>	<i>6974838</i>	<i>439618</i>	<i>6</i>

* Įtraukus į valstybės biudžeto pajamas Ūkio ministerijos administruojamų fondų lėšas, buvo patvirtintos valstybės biudžeto finansuojamos programos, tačiau 41376,4 tūkst. Lt valstybės strateginių atsargų kaupimo ir išlaikymo bei 30292,1 tūkst. Lt eksporto plėtros ir skatinimo strategijos įgyvendinimo specialiosioms programoms skirti asignavimai nebuvo panaudoti.

** Valstybinis turizmo departamentas pavėluotai pateikė paraišką asignavimams gauti, todėl nebuvo apmokėtos sąskaitos ir liko kreditorinis išskolinimas 70 tūkst. Lt.

*** Energetikos valstybinė inspekcija gavo viršplaninių pajamų už teikiamas paslaugas ir jas nustatyta tvarka naudojo viršijant Seimo patvirtintas bendras asignavimų sumas.

Ūkio ministerija (toliau – Ministerija)

Smulkaus ir vidutinio verslo (toliau – SVV) programos 2001 m. biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaita parengta pagal teisės aktų reikalavimus ir suteikia tikrą ir teisingą informaciją apie SVV programos lėšų panaudojimą.

Programos pavadinimas	Panaudota asignavimų suma tūkst. Lt
Smulkaus ir vidutinio verslo ir skatinimo strategijos įgyvendinimo specialioji programa	6816,9

Igyvendinant Smulkaus ir vidutinio verslo plėtros strategines kryptis iki 2003 m., per 2001 metus buvo vykdomi 6 programos uždaviniai. SVV programoje numatytų uždavinių priemonės 2001 metais buvo įgyvendintos laiku, uždavinių faktiniai kiekybiniai vertinimo kriterijai atitinka ir viršija planinius. SVV programai įgyvendinti nustatyti kiekybiniai programos uždavinių vertinimo kriterijai yra nepakankami.

Išnagrinėjus Ministerijai pateiktas paraiškas dėl dalinio verslo inkubatorių ir verslo centrų remonto ir rekonstrukcijos darbų finansavimo 2001 metais iš SVV programos lėšų (iš viso už 2349,5 tūkst. Lt) nustatyta, jog Verslo plėtojimo taryba pritarė, kad būtų skirta 2095,7 tūkst. Lt, nors šių lėšų poreikis pateiktose paraiškose statybos veiklą reglamentuojančių teisės aktų tvarka nebuvo tinkamai pagrįstas.

Ministerijoje SVV programos lėšų panaudojimo kontrolę pagal pateiktas atliktų darbų (priemonių) ataskaitas ir lėšų panaudojimo apyskaitas vykdo tiesioginiai programos ar priemonės rengimo organizatoriai ir vykdytojai.

Audito metu patikrinus, kaip SVV programos lėšas panaudojo viešosios įstaigos, nustatyta:

- “Vilnijos verslo inkubatoriaus”, kurio dalininkai yra Ministerija ir AB “Neris” (bankrutuojanti įmonė), įstatuose nepakankamai detalizuota disponavimo turtu priėmimo tvarka ir rekomenduota imtis priemonių, kad ateityje būtų užtikrintas “Vilnijos verslo inkubatoriaus” įstatuose nurodytų tikslų ilgalaikis įgyvendinimas. “Inkubatoriaus” 2000 m. ir 2001 m. veiklos planai nekonkretūs, nesuderinti su parengtomis išlaidų sąmatomis ir sutartyse su dalininku – Ministerija - nustatytais užduotimis, lėšų poreikis veiklos išlaidoms dengti buvo planuojamas neįvertinus visų galimų gauti pajamų.

- SVV programos lėšomis iš dalies finansuotas “Telšių apskrities verslo inkubatoriaus” steigimas pasiteisino, jo veikla atitinka verslo visuomenės poreikius ir turi įtakos regiono ekonominiam vystymui.

Energetikos valstybinė inspekcija prie Ūkio ministerijos

(toliau – Inspekcija)

Inspekcijos 2001 metų finansinė atskaitomybė sudaryta vadovaujantis norminiais aktais, reglamentuojančiais finansinę apskaitą ir atskaitomybę.

Programos pavadinimas	Panaudota asignavimų suma tūkst. Lt
Specialioji energetikos įrenginių valstybinės priežiūros ir kontrolės vykdymo programa	2941,4

Valstybinė ne maisto produktų inspekcija prie Ūkio ministerijos

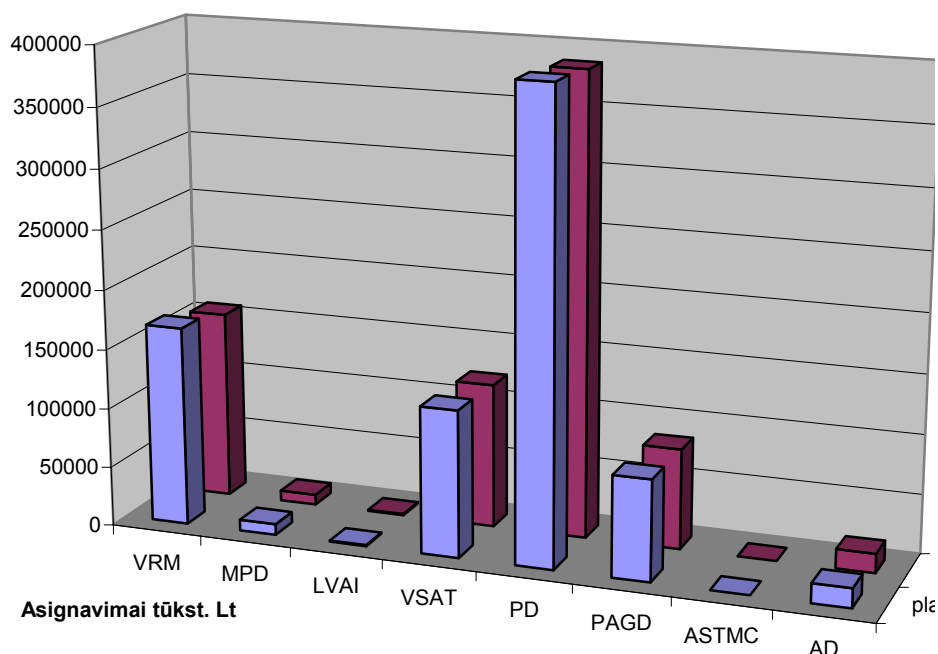
(toliau – Inspekcija)

Inspekcijos 2001 metų finansinė atskaitomybė parodo tikrą ir teisingą įstaigos finansinę būklę. Audito metu nustatyti kai kurie netikslumai neturėjo įtakos finansinei atskaitomybei.

Programos pavadinimas	Panaudota asignavimų suma tūkst. Lt
Rinkos kontrolė	3736,5

Inspekcijos vidaus kontrolės sistema 2001 metais buvo patenkinama. Inventorizavimo komisija neinventorizavo skolų (mokėtinų ir gautinų), įsipareigojimų, nebuvo patvirtinta valdymo schema, nenustatytas vyriausiojo vidaus auditoriaus pavaldumas. Požiūris į vyriausiojo vidaus auditoriaus darbą audituojamu laikotarpiu buvo nepakankamas, nes jam buvo pavesta atlikti kitus, su tiesioginių funkcijų vykdymu nesusijusius, darbus. Nebuvo garantuotas auditoriaus funkcinis ir organizacinis nepriklausomumas.

VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA IR JOS VALDYMO SRITIS

Asignavimų valdytojai	Sutrumpinimas	Bendra asignavimų suma tūkst. Lt		Skirtumas	
		planas	įvykdymas	tūkst. Lt	proc.
Vidaus reikalų ministerija	VRM	167202,5	158002	9200,5	6
Mokesčių policijos departamentas prie VRM	MPD	8996	8579,9	416,1	5
Lietuvos viešojo administravimo institutas	LVAI	1000	955,2	44,8	4
Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie VRM	VSAT	123197	121137,8	2059,2	2
Policijos departamentas prie VRM	PD	390065,5	386268,5	3797	1
Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie VRM	PAGD	84667	84260,1	406,9	0
Viešoji įstaiga Valstybės ir savivaldybių tarnautojų mokymo centras "Dainava"	ASTMC	190	189,5	0,5	0
LR Prezidento, Seimo Pirmininko, Ministro Pirmininko ir oficialių svečių apsaugos departamentas prie VRM	AD	16278,3	16242,7	35,6	0
Iš viso:		791596,3	775635,7	15960,6	2
<i>Valstybės biudžetas iš viso:</i>		<i>7414456</i>	<i>6974838</i>	<i>439618</i>	<i>6</i>

Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos

(toliau – Tarnyba)

Tarnybos 2001 metų finansinė atskaitomybė sudaryta tik iš dalies vadovaujantis nustatyta tvarka, reglamentuojančia finansinę apskaitą ir atskaitomybę, bei tiksliai neparodo finansinės padėties.

Tarnyba 2001 metų finansinėje atskaitomybėje neteisingai nurodė darbo

užmokesčio kasines išlaidas. Valiutinės lėšos neįvertintos pagal atskaitomybės sudarymo dieną buvusį oficialų lito kursą ir Lietuvos banko skelbiamą lito ir užsienio valiutos santykį. Tarnyba nepatvirtino ilgalaikio turto nusidėvėjimo skaičiavimo tvarkos ir vieningų turto nusidėvėjimo normatyvų, neparengė pagrįstų darbuotojų skaičiaus, materialinių vertybių, inventorius, atsargų normatyvų. Finansinėje atskaitomybėje neteisingai nurodė turimą ilgalaikį turtą ir neapskaitė panaudos teise naudojamo turto.

Programai skirti valstybės biudžeto asignavimai, nors ir panaudoti nustatytiems tikslams, uždaviniams ir priemonėms vykdyti, tačiau dalis asignavimų panaudota ne galimai efektyviausiu ir taupiausiu būdu. Programai patvirtintų darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įnašų faktinės išlaidos didesnės, negu kasinės atitinkamai 489,6 tūkst. Lt ir 142,5 tūkst. Lt; t.y. apskaičiuotas, tačiau 2001 metais neišmokėtas darbo užmokestis ir socialinio draudimo įnašai, nors asignavimai šioms išlaidoms dengti buvo patvirtinti ir gauti visi. Neefektyviai buvo naudojamos darbo užmokesčiui skiriamos lėšos. Pasienio tarnybos sistemoje apskaičiuota ir išmokėta 1905,7 tūkst. Lt personalinių priedų, 617,8 tūkst. Lt materialinių pašalpų bei 368,6 tūkst. Lt už mokymosi atostogas ir avansu apmokėtas 67,7 tūkst. Lt fizinių asmenų pajamų mokesčiai, kuris grąžintas į valstybės biudžetą.

Vidaus audito ir kontrolės valdybos atliktas Tarnybos ir pavaldžių rinktinių finansinės atskaitomybės vertinimas neišsamus. Jis atliktas tik remiantis atskaitomybėje pateiktų suvestinių duomenų palyginimu su planiniais rodikliais ir gautais asignavimais, todėl nepastebėtos ir neišaiškintos klaidos.

Tarnyboje vidaus kontrolės būklė nepakankama.

Programos pavadinimas	Panaudota asignavimų suma tūkst. Lt
Lietuvos Respublikos sienos apsauga sausumoje, teritorinėje jūroje ir Kuršių mariose, Šengeno ACQUIS reikalavimų sienos kontrolės srityje įgyvendinimas	114993,9

Priešgaisrinės apsaugos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos

(toliau – Departamentas)

Departamento 2001 metų finansinė atskaitomybė parengta pagal finansinę apskaitą ir atskaitomybę reglamentuojančius norminius aktus. Visa informacija, kuri svarbi finansinių ataskaitų atžvilgiu, pateikta tinkamai.

Programos pavadinimas	Panaudota asignavimų suma tūkst. Lt
Šalies priešgaisrinė sauga ir gelbėjimo darbai	81930,1
Materialinės techninės bazės plėtimas	2330

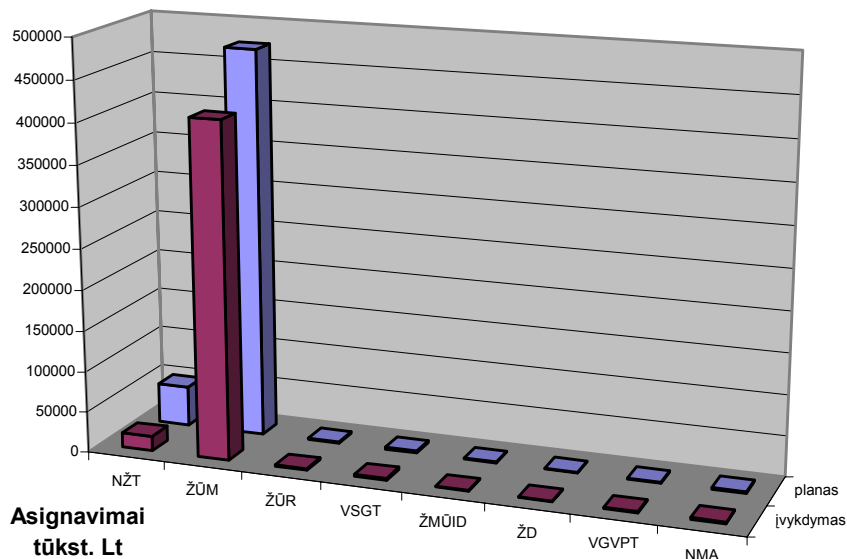
Programos atitinka Lietuvos Respublikos teisės aktuose ir Departamento nuostatuose nustatytus institucijos uždavinius ir funkcijas. Departamentas programos “Šalies priešgaisrinė sauga ir gelbėjimo darbai” vykdytojus – priešgaisrines gelbėjimo tarnybas finansavo programiniu principu, tačiau joms nenustatė konkrečių programinių užduočių bei jų įvykdymo vertinimo kriterijų.

Visi paskirti biudžeto asignavimai panaudoti programose nustatytiems tikslams pasiekti. Audito metu nustatyta, kad asignavimai programoms vykdyti buvo naudojami teisėtai, netaupaus jų panaudojimo atvejų nenustatyta.

Departamentas 2001 metams skirtus valstybės biudžeto asignavimus (24,7 tūkst. Lt) panaudojo 2002 m. išlaidoms apmokėti. Minėta suma gražinta į valstybės biudžetą.

Priešgaisrinėse gelbėjimo tarnybose veikianti vidaus kontrolė vertinama teigiamai, tačiau atskirose veiklos srityse gali būti klaidų, o dėl kontrolės aplinkos buvo pareikštos pastabos. Vidaus audito tarnyba bendros vidaus kontrolės būklės pagal sistemą nebuvo išnagrinėjusi ir įvertinusi.

ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA IR JOS VALDYMO SRITIS

Asignavimų valdytojai	Sutrum-pinimas	Bendra asignavimų suma tūkst. Lt		Skirtumas	
		planas	įvykdymas	tūkst. Lt	proc.
Nacionalinė žemės tarnyba prie ŽŪM	NŽT	49007	17729,8	31277,2	64 *
Žemės ūkio ministerija	ŽŪM	474387	410263	64124	14 **
LR žemės ūkio rūmai	ŽŪR	1961	1951	10	1
Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba prie ŽŪM	VSGT	2688	2681,2	6,8	0
Žemės ir maisto ūkio integracijos į ES departamentas prie ŽŪM	ŽMŪID	1158	1158	0	0
Žuvininkystės departamentas prie ŽŪM	ŽD	853	853	0	0
Valstybinė gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba prie ŽŪM	VGVPT	1319	1319	0	0
Nacionalinė mokėjimo agentūra prie ŽŪM	NMA	2364	2364	0	0
Iš viso:		533737	438319	95418	18
<i>Valstybės biudžetas iš viso:</i>		<i>7414456</i>	<i>6974838</i>	<i>439618</i>	<i>6</i>

* Nacionalinės žemės tarnyba negavo 30000 tūkst. Lt administruojamų pajamų, todėl asignavimai, skirti specialiajai Žemės rengimo vykdymo programai, nepanaudoti.

** Žemės ūkio ministerijai patvirtintai nacionalinei kaimo plėtros programai SAPARD įgyvendinti nepanaudota 45000 tūkst. Lt, nes nebuvo finansuojami SAPARD programos lėšomis ir valstybės biudžeto lėšomis finansuojami projektai.

Žemės ūkio ministerija (toliau – Ministerija)

Ministerijos 2001 metų suvestinė finansinė atskaitomybė esamą finansinę padėtį atspindi tik iš dalies. Suvestiniame išlaidų sąmatų balanse 2002-01-01 neįrašytos Vyriausybės 1996-09-03 nutarimu Nr.1038 suteiktos paskolos AB “Joniškio grūdai” – 2450 tūkst. Lt ir AB “Šiaulių malūnas” – 4950 tūkst. Lt. Ministerija nevykdė Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 303 punkto

Programos pavadinimas	Panaudota asignavimų suma tūkst. Lt
Specialioji kaimo rėmimo programa	292282
Subsidijų už supirktus cukrinius runkelius išmokėjimo programa	83787,1
Žemės ūkio administravimo ir jo tobulinimo stojant į ES programa	18566,3

reikalavimų ir išlaidų sąmatų vykdymo balanso užbalansinėje sąskaitoje neįrašė pagal ilgalaikę nuomos sutartį išsinuomoto turto, kurio vertė 241,8 tūkst. Lt.

Ministerija 2001 metų išlaidų sąmatos vykdymo balanse apskaitė 440673,75 Lt tantjemų lėšų, kurios, įsigaliojus Vyriausybės 2001-05-14 nutarimui Nr.543 “Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos patvirtinimo”, neteko tikslinės paskirties ir turėjo būti įmokėtos į valstybės biudžetą. Ministerijos sąskaitose likę nepanaudoti asignavimai ir kitos lėšos (46486 Lt) taip pat turėjo būti pervesti į valstybės biudžetą. Audito metu ir vykdydama Valstybės kontrolės sprendimą, Ministerija 487159 Lt pervedė į valstybės biudžetą.

Ministerija administruoja paskolas, suteiktas grūdų perdirbimo įmonėms ir šiltnamių kombinatams. Vyriausybė nutarimais (1995-01-20 Nr.89, 1994-12-23 Nr.1309) Ministeriją buvo įpareigojusi sudaryti paskolų sutartis su grūdų perdirbimo įmonėmis ir šiltnamių kombinatais bei užtikrinti, kad paskolos būtų laiku gražintos ir pervestos į Lietuvos Respublikos paramos žemės ūkiui fondą. Audito metu nustatyta, kad Ministerija nevykdo paskolų gražinimo kontrolės procedūrų ir nesiima efektyvių priemonių, kad jos būtų sugražintos (2002-01-01 negražintos paskolos sudarė 23965,7 tūkst. Lt). Per 2001 metus gražinta tik 748,4 tūkst. Lt.

Vertinant paskolų gražinimo galimybes, nustatyta, kad iš dešimties įmonių, su kuriomis buvo sudarytos paskolų gražinimo sutartys, keturioms paskelbtas bankrotas, vienai vykdoma sanavimo procedūra ir tik penkios šiuo metu vykdo ūkinę veiklą.

Ministerija su akcinėmis bendrovėmis “Neveronių šiltnamiai”, “Kauno šiltnamiai” ir “Kietaviškių gausa” dar 1999-10-29 pasirašė sutartį dėl 5183 tūkst. Lt neprocentinių paskolų gražinimo iki 2001-11-01. Dalies paskolų gražinimo terminas įmonėms du kartus buvo atidėtas, nors įmonės vykdo veiklą ir gauna subsidijas iš valstybės biudžeto. Pažymėtina, kad atidėti paskolų gražinimą šiltnamių įmonėms nuspręsta be jokio norminio dokumento, atsižvelgta tik į Žemės rūmų bei Seimo Kaimo reikalų komiteto kreipimąsi. AB “Neveronių šiltnamiai” ir AB “Kauno šiltnamiai” nustatytu laiku gražino tik nedidelę paskolų dalį.

Audito metu nustatyta, kad Specialiosios kaimo rėmimo programos lėšos 2001 metais buvo naudojamos neefektyviai ir netikslingai.

Ministerija, neatsižvelgusi į tai, kad akcinės bendrovės “Kietaviškių gausa”, “Kauno šiltnamiai” ir “Neveronių šiltnamiai” nevykdo įsipareigojimų ir negrąžina paskolų, mokėjo šioms bendrovėms subsidijas už modernizuotuose žieminiuose stikliniuose šiltnamiuose 2001 m. auginamų kultūrų pasėlius.

Ministerijos strateginiame plane nėra numatytos tiesioginių išmokų už modernizuotuose šiltnamiuose auginamas daržoves priemonės. Žemės ūkio produkcijos rinkos reguliavimo priemonės taikant prie Europos Sąjungos reikalavimų, į tiesioginę paramą, teikiamą augalininkystėje, taip pat neįeina tiesioginės išmokos už auginamų kultūrų pasėlius. Ministerijos nustatyta tiesioginių išmokų skyrimo ir išmokėjimo apskaičiavimo metodika netinkama, tačiau už modernizuotuose šiltnamiuose 2001 metais išaugintą derlių buvo išmokėta 4 mln. Lt Specialiosios kaimo rėmimo programos lėšų. Be to, neefektyviai ir netikslingai buvo panaudoti asignavimai suteikiant 335,2 tūkst. Lt subsidiją AB “Neveronių šiltnamiai”, kuriai gali būti paskelbtas bankrotas, nes įmonė iš 2001 m. veiklos patyrė 8 mln. Lt nuostolio.

Specialiosios kaimo rėmimo programos lėšos ne visada buvo panaudotos tikslams pasiekti.

Elektroninio eksporto katalogo “Virtualioji mugė” programos uždavinys – sukurti vieningą Baltijos šalių žemės ūkio produkcijos gamintojų virtualios mugės katalogą, jungiantį 150 užsienio ir 120 Lietuvos įmonių. Specialiosios kaimo rėmimo programos lėšos – 723,9 tūkst. Lt - panaudoti viešajai įstaigai Lietuvos žemės ūkio tarptautinės prekybos agentūra išlaikyti, o ne Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų elektroninio eksporto katalogo “Virtualioji mugė” programai vykdyti, t.y. asignavimai panaudoti netikslingai ir neefektyviai. Nors Ministerija neturi duomenų apie pasiektą rezultatą, tačiau 2001 metų programų vykdymo ataskaitoje nurodyta, kad priemonė įvykdyta.

Ministerija Valstybinei gyvulių veislininkystės priežiūros tarnybai (siekdama įgyvendinti gyvulių skerdienos klasifikavimo funkciją) techninei bazei stiprinti skyrė 145 tūkst. Lt. Tarnyba gautus asignavimus panaudojo ilgalaikiam turtui įsigyti (5 automobiliai už 67100 Lt, 19 kompiuterių su monitoriais už 64122 Lt, 15 spausdintuvų už 12785 Lt ir seifas už 795 Lt). Nors Ministerija (2001-12-28 įsakymas Nr.463) gyvulių skerdienos klasifikavimo funkcijos vykdymą perdavė VĮ “Gyvulių produktyvumo kontrolė”, tačiau šiems darbams vykdyti 2001 metais įsigytas 145 tūkst. Lt vertės turtas liko Valstybinės gyvulių veislininkystės priežiūros tarnybos nuosavybe. Taigi asignavimai gyvulių skerdienos klasifikavimo funkcijai vykdyti panaudoti netikslingai.

Ministerija, pažeisdama Vyriausybės 2001-01-10 nutarimu Nr.24 (Vyriausybės 2001-07-12 nutarimo Nr.907 redakcija) patvirtintą Dyzelinių degalų akcizo kompensavimo tvenkinių ir kitų vandenių žuvininkystės produkcijos gamintojams 2001 metais tvarką, biudžetinei įstaigai Lietuvos valstybiniam žuvininkystės ir žuvininkystės tyrimų centrui, kuris

nėra įstatymų nustatyta tvarka įregistruotas kaip produkciją gaminanti įmonė, sumokėjo 95,9 tūkst. Lt kompensacijų už dyzelinius degalus.

Audito metu nustatyta, kad Ministerijos Vidaus audito tarnybos veiklos 2001 metų ataskaitoje nėra išvadų apie veiklos efektyvumą įgyvendinant Strateginiame institucijos veiklos plane numatytus tikslus ir uždavinius. Vidaus audito tarnyba ataskaitoje, pateiktoje Vyriausybei, nurodė vykdomų programų tikslus, gautus ir panaudotus asignavimus, tačiau, neatlikusi programų vertinimo taupumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu, pateikė išvadą, kad programoms asignavimai panaudoti taupiai, efektyviai ir rezultatyviai.

Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos

(toliau – Agentūra)

Agentūros 2001 metų finansinė atskaitomybė parengta pagal finansų ministro patvirtintas biudžetinių įstaigų finansinės atskaitomybės formas ir laikantis Finansų ministerijos nurodymų.

Programos pavadinimas	Panaudota asignavimų suma tūkst. Lt
Parama žemės ūkiui ir maisto pramonei	2364

Išskyrus toliau tekste nurodytų pažeidimų ir klaidų galimą poveikį, Agentūros 2001 metų finansinė atskaitomybė visais reikšmingais atžvilgiais atspindi tikrą ir teisingą finansinę būklę.

Audito metu buvo nustatyta kai kurių teisės aktų pažeidimų (neteisėtai išmokėta 1,9 tūkst. Lt pašalpų, pažeidžiant nustatytą tvarką, du automobiliai įsigyti 21,6 tūkst. Lt brangiau, nei nustatyta Vyriausybės, 51,1 tūkst. Lt nepagrįstai padidintas ilgalaikio turto nusidėvėjimas ir kt.). Agentūros 2001 metų kasinių išlaidų analitinė apskaita buvo tvarkoma nesivadovaujant finansų ministro 2001-03-31 įsakymu Nr.70 patvirtinta Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarka.

Vidaus audito tarnyba planavo, tačiau nevertino Agentūros 2001 m. finansinės atskaitomybės teisingumo, patvirtintos programos vykdymo efektyvumo ir taupumo. Agentūros vidaus kontrolės aplinka bei procedūros 2001 metais neužtikrino teisės aktų laikymosi bei dalies valstybės biudžeto asignavimų ekonomišką ir efektyvą panaudojimą.

KITI ASIGNAVIMŲ VALDYTOJAI

Komisija privalomam registruoti turtui įvertinti (toliau – Komisija)

Komisijos 2001 metų finansinė atskaitomybė parengta remiantis Finansų ministerijos nustatyta tvarka, metinės finansinės atskaitomybės duomenys atitinka buhalterinės apskaitos registru duomenis.

Komisija gautus valstybės biudžeto asignavimus patvirtintoms programoms vykdyti panaudojo pagal nustatyta tvarka patvirtintas sąmatas ir programose nustatytiems tikslams.

Programos pavadinimas	Panaudota asignavimų suma tūkst. Lt
Privalomo registruoti brangaus turto vidutinių kainų nustatymas	126,3
Paveldimo ar dovanojamo nekilnojamojo ir kilnojamojo turto vidutinių rinkos kainų nustatymas	54

Komisijos pirmininkui ir nariams konkrečios darbo apmokėjimo sąlygos ir dydžiai nereglementuoti. Pažeidžiant Valstybės tarnybos įstatymo 22 str. 4 p. ir Vyriausybės nutarimu patvirtintų Komisijos nuostatų 7 p. reikalavimus, komisijos nariams – valstybės tarnautojams už darbą 2001 metais apskaičiuota 14,9 tūkst. Lt darbo užmokesčio, per 2002 m. I ketvirtį – 6,9 tūkst. Lt.

Komisijos darbuotojams nepildomi darbo laiko apskaitos žiniaraščiai. Pažeidžiant Vyriausybės patvirtintus Biudžetinių įstaigų vyriausiųjų finansininkų (buhalterių) nuostatus, vyriausiosios finansininkės pareigas ėjo Konkurencijos tarybos administracijos vyriausioji finansininkė.

Įstaigos vidaus kontrolė nepakankamai efektyvi.

Kūno kultūros ir sporto departamentas (toliau – Departamentas)

Departamento 2001 m. finansinė atskaitomybė parengta nesilaikant Lietuvos Respublikos finansinę apskaitą ir atskaitomybę reglamentuojančių teisės aktų ir ji neparodo teisingos finansinės padėties.

Suvestinėje ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto judėjimo 2001 m. apyskaitoje neteisingai nurodytas turto

Programos pavadinimas	Panaudota asignavimų suma tūkst. Lt
Sveikatingumas ir sportas	14155,5
Kūno kultūros ir sporto administravimas	590
Kultūros ir sporto rėmimo fondas	11972,6
Didelio meistriškumo sportininkų rengimas	2963,3

(pastatų) likutis metų pabaigoje, tai yra apyskaitoje nenurodytas dviems viešosioms įstaigoms perduotas ilgalaikis turtas (pastatai), kurio vertė 1346,9 tūkst. Lt. Dėl šios priežasties išlaidų

sąmatų vykdymo 2002-01-01 balanse atitinkamai neteisingai nurodytas ilgalaikio turto likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje. Finansinėje atskaitomybėje neįrašyta 10,0 tūkst. Lt finansinio turto.

Departamentui pavaldi organizacija Lietuvos olimpinis sporto centras 2001 metų finansinėje atskaitomybėje nenurodė išsinuomoto ilgalaikio turto užbalansinėje sąskaitoje, dėl to suvestiniame balanse išsinuomotas ilgalaikis turtas užbalansinėje sąskaitoje taip pat sumažintas.

Departamentas visoms programoms nustatė tikslus, uždavinius ir priemones jiems įvykdyti, paskirstė asignavimus konkrečioms priemonėms. 2001 metų veiklos ataskaitoje Departamentas nurodė įgyvendintus uždavinius, tačiau nekontroliavo, ar asignavimai priemonėms buvo panaudoti tikslingai. Programų vykdymas nevertintas kokybiniais bei išlaidų efektyvumo vertinimo kriterijais. Generalinio direktoriaus įsakymu nebuvo paskirta darbuotojų, atsakingų už 2001 metų programų vykdymo kontrolę.

Valstybės biudžeto asignavimai, skirti "Kūno kultūros ir sporto administravimas" bei "Didelio meistriškumo sportininkų rengimas" programoms vykdyti, iš esmės panaudoti nustatytiems tikslams įgyvendinti, konkretiems uždaviniams spręsti. Tačiau "Sveikatingumas ir sportas", „Kultūros ir sporto rėmimo fondas“ programoms vykdyti skirti valstybės biudžeto asignavimai buvo naudojami nepakankamai taupiai ir nesilaikant Biudžeto sandaros, Biudžetinių įstaigų, Kultūros ir sporto rėmimo fondo įstatymų nuostatų, Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr.543 patvirtintos Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos bei finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr.70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos. Programos "Sveikatingumas ir sportas" 359,6 tūkst. Lt asignavimai panaudoti Departamento išlaikymo išlaidoms dengti. Dėl šios priežasties valdymo išlaidos atskaitomybėje nurodytos netikslios ir neteisingos.

Departamentas pažeidė Kultūros ir sporto rėmimo fondo įstatymo 4 str., 2001 m. iš programos „Kultūros ir sporto rėmimo fondas“ panaudodamas 346,9 tūkst. Lt be Kultūros ir sporto rėmimo fondo tarybos sprendimo.

Fondo taryba Departamentui patvirtino 80 tūkst. Lt programai "Socialinė parama buvusiems sportininkams, treneriams, sporto veteranams, tapusiems invalidais ir sunkiai besiverčiantiems", nors Kultūros ir sporto rėmimo fondo įstatymo 5 straipsnyje šių reikmių nėra tarp galimų rėmimo sričių. Be to, Departamentas iš Fondo lėšų skyrė materialinėms pašalpoms 120 tūkst. Lt: iš jų 71,9 tūkst. Lt - Departamento darbuotojams, 31,2 tūkst. Lt - sporto veteranams, 15,6 tūkst. Lt - Lietuvos sporto federacijų sąjungai ir 1,3 tūkst. Lt - Departamente nedirbusiam asmeniui.

Departamentas nekontroliavo, kaip pagal sutartis pervestas lėšas naudojo 8-ios viešosios įstaigos, kurioms 2001 metais buvo skirta 1039 tūkst. Lt.

Departamento ir jo skyrių nuostatuose nepakankamai tiksliai apibrėžti uždaviniai, nėra aiškiai atskirtos funkcijos, pareigybių aprašymuose nenustatyta darbuotojų atsakomybė ir atskaitomybė, nepaskirti atsakingi asmenys kontroliuoti programų vykdymo, vidaus

kontrolės procedūros, kurių dalis yra nevykdomos ir neprižiūrimos, dokumentuotos tik iš dalies. Dėl nurodytų priežasčių Departamento vidaus kontrolės sistema vertinama patenkinamai.

Lietuvos archyvų departamentas prie Vyriausybės (toliau – Departamentas)

Departamento 2001 metų metinė atskaitomybė parengta pagal teisės aktus. Metinė atskaitomybė visais reikšminiais atžvilgiais parodo tikrą ir teisingą įstaigos finansinę būklę.

Departamentas, kaip asignavimų valdytojas, neužtikrino Biudžeto sandaros įstatymo 7 str., Biudžetinių įstaigų įstatymo 8 str. nuostatų įgyvendinimo - racionaliai ir pagal asignavimų valdytojo patvirtintas išlaidų sąmatas naudoti valstybės biudžeto asignavimus.

Programos pavadinimas	Panaudota asignavimų suma tūkst.Lt
Lietuvos valstybinio archyvo fondo saugojimas, komplektavimas, naudojimas	7762,2
Nacionalinis registras Lietuvos archyvų fondų sąvadas	299,9
Lietuvos archyvų fondo valstybinis administravimas	1013

Programai “Nacionalinis registras Lietuvos archyvų fondo sąvadas” skirti asignavimai panaudoti nustatytiems tikslams įgyvendinti ir siejasi su Vyriausybės programa, tačiau jie panaudoti tik metų pabaigoje. Dėl nesavalaikio finansavimo programoje numatytos priemonės ir tikslai įgyvendinti tik iš dalies.

Departamente nesilaikoma finansų ministro ir valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministro 2000-05-03 įsakymu Nr.112/50 patvirtintos Strateginio planavimo metodikos 2.2 p. reikalavimo, paskirti programos įgyvendinimo priemonės atsakingus vykdytojus.

Vidaus kontrolės sistema turi trūkumų ir egzistuoja kontrolės klaidų pavojus – vidaus kontrolė yra nepakankamai efektyvi.

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (toliau - Tarnyba)

Tarnybos 2001 metų finansinė atskaitomybė sudaryta remiantis finansinę apskaitą ir atskaitomybę reglamentuojančiais teisės aktais, Finansų ministerijos nurodymais, o kiti audito metu nustatyti neatitikimai neturėjo įtakos finansinės atskaitomybės rodikliams.

Programos pavadinimas	Panaudota asignavimų suma tūkst. Lt
Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos sistemos administravimo ir tobulinimo programa stojant į ES	3049,3

Nustatyta, kad finansinės ataskaitos parodo tikrą ir teisingą Tarnybos finansinę būklę.

Nepaskirti atsakingi asmenys už programos “Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos sistemos administravimo ir tobulinimo programa stojant į Europos Sąjungą” vykdymą.

Vidaus audito tarnybos nuostatuose nenurodytas jos pavaldumas ir atskaitingumas.

Siekiant, kad Tarnybos veikla būtų efektyvi ir patikima, būtina užtikrinti Vidaus audito tarnybos nepriklausomumą.

Viešoji įstaiga Centrinė finansų ir kontraktų agentūra (toliau – Agentūra)

Agentūros 2001 metų finansinė atskaitomybė parengta pagal Vyriausybės 1993-10-27 nutarimu Nr.804 “Dėl ribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų buhalterinės apskaitos ir metinės atskaitomybės” patvirtintas

finansinės atskaitomybės formas ir kitus norminius dokumentus, reglamentuojančius apskaitą bei atskaitomybę. Išskyrus nurodytų pažeidimų ir klaidų galimą poveikį, finansinė atskaitomybė visais reikšmingais atžvilgiais atspindi tikrą ir teisingą Agentūros finansinę būklę.

Audito metu nustatyta, kad į automobilio įsigijimo vertę neįskaityta signalizacijos ir jos montavimo darbų vertė. Signalizacijos vertė įrašyta į ilgalaikio turto vertę, o montavimo darbai – į sąnaudas. Be to, klaidingai apskaičiuotas automobilio nusidėvėjimas ir į finansinę atskaitomybę įrašyta neteisinga likutinė vertė (PHARE lėšos).

Agentūra patvirtintos programos vykdymo nevertino. Agentūros steigėjos – Finansų ministerijos Vidaus audito tarnyba programos vykdymo taip pat nevertino, nes tai nenumatyta teisės aktu.

Programos pavadinimas	Panaudota asignavimų suma tūkst. Lt
Finansinis bei administracinis PHARE programų valdymas	433,2

Vilniaus apskrities viršininko administracija (toliau – Apskritis)

Apskritis vykdomų programų finansinės ataskaitos parodo tikrą ir teisingą finansinę būklę, tačiau buvo pastebėta netikslumų, teisės aktų pažeidimų ir aplinkybių, dėl kurių negalima surašyti teigiamos išvados.

Apskritis, vykdydama Rytų Lietuvos socialinio plėtojimo ir mokymo valstybine kalba tobulinimo programą (Vyriausybės 1996-07-25 nutarimo Nr.882 "Dėl Rytų Lietuvos rajonų socialinio plėtojimo 1996-2003 metų programos tęstinumo" 39.2 p.), jai skirtas lėšas panaudojo mokytojų, dirbančių

Apskričiai priklausančiose Rytų Lietuvos lietuviškose bendrojo lavinimo mokyklose, kelionės išlaidoms apmokėti bei gyvenamųjų patalpų nuomai. Šių išlaidų apmokėjimo teisės aktai nereglamentuoja.

Apskritis Rytų Lietuvos socialinio plėtojimo, auklėjimo valstybine kalba tobulinimo bei Rytų Lietuvos socialinio plėtojimo ir mokymo valstybine kalba tobulinimo programoms skirtas lėšas panaudojo neefektyviai ir ne programos numatytiems tikslams ir uždaviniams pasiekti: 17,7 tūkst. Lt, skirtų Rytų Lietuvos socialinio plėtojimo, auklėjimo valstybine kalba tobulinimo programai, bei 30,5 tūkst. Lt, skirtų Rytų Lietuvos socialinio plėtojimo ir mokymo valstybine kalba tobulinimo programai panaudojo Valstybės valdymo programos išlaidoms padengti.

Apskirtyje įdiegta vidaus kontrolės sistema nepakankamai efektyviai ir ja ne visais atvejais galima pasitikėti.

Programos pavadinimas	Panaudota asignavimų suma tūkst. Lt
Valstybės valdymo programa	2729,4
Rytų Lietuvos socialinio plėtojimo ir mokymo valstybine kalba tobulinimo programa	6687,7
Rytų Lietuvos socialinio plėtojimo, auklėjimo valstybine kalba tobulinimo programa	966,6
Civilinės saugos sistemos veiklos organizavimas	431,0

TEISĖS AKTŲ PAŽEIDIMAI

Asignavimų valdytojai ir jiems pavaldžių institucijų vadovai 2001 metais naudodami asignavimus dažniausiai nesilaikė tokių teisės aktų:

Biudžeto sandaros įstatymas

Straipsnis ir dalis	Asignavimų valdytojai, jiems pavaldžios institucijos	Pažeidimo esmė	Suma tūkst. litų
5 str. 2d.	Lietuvos archyvų departamentas prie Vyriausybės	Neparengti ir nustatyta tvarka nepatvirtinti pavaldžioms institucijoms darbuotojų skaičiaus normatyvai programoms vykdyti, valdymo ir aptarnaujančio personalo etatų bei materialinių vertybių atsargų normatyvai. <i>(pažeistas ir Biudžetinių įstaigų įstat. 8 str. 4 d.)</i>	
	Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie VRM	-“-	
5 ir 7 str.	Susisiekimo ministerija	Neužtikrinta programų vykdytojams pervestų biudžeto lėšų panaudojimo kontrolė: VĮ vidaus vandens kelių direkcijoje - AB "Lietuvos geležinkeliai" -	232 3249
6 ir 7 str. 1 d.	Vilniaus apskrities viršininko administracija	Nepatikslinta 2001 m. išlaidų sąmata pagal ekonominės klasifikacijos straipsnius, kasinėms išlaidoms viršijus patvirtintą sąmatą <i>(pažeistas tai pat Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos 91 p.)</i>	
7 str.	Švietimo ir mokslo ministerija <i>Kauno Juozo Naujalo muzikos gimnazija</i>	Asignavimai panaudoti be patvirtintos išlaidų sąmatos. Finansinėje atskaitomybėje neapskaiytas debitorinis įsiskolinimas.	8 40,8
32 str. 1 d.	Švietimo ir mokslo ministerija <i>Kauno silpnaregių internatinė mokykla</i>	Į valstybės biudžetą 2000 m. nepanaudotos lėšos gražintos ne laiku.	6
32 str. 1 d.	Žemės ūkio ministerija	-“-	2,6
32 str. 1 d.	Aplinkos ministerija <i>Jungtinis tyrimų centras</i>	-“-	1
32 str. 1 d.	Lietuvos archyvų departamentas prie Vyriausybės <i>Lietuvos ypatingasis archyvas</i>	Į valstybės biudžetą negražintos nepanaudotos lėšos.	1
32 str. 1 d.	Teisingumo ministerija	-“-	10,8
32 str. 1 d.	Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie VRM <i>Alytaus, Visagino miesto ir Ignalinos AE apsaugos PGT</i>	-“-	24,7

Buhalterinės apskaitos pagrindų įstatymas

(galiojęs iki 2002-01-01)

Straipsnis	Asignavimų valdytojai, jiems pavaldžios institucijos	Pažeidimo esmė
1	2	3
4, 9 ir 12 str.	Sveikatos ministerijos <i>Farmacijos departamentas</i>	2001 m. su farmacijos įmonėmis nesudarytos sutartys, nepasirašyti darbų priėmimo aktai, neišrašytos sąskaitos faktūros, apskaitos registruose ir 2001 metų finansinėje atskaitomybėje neįrašytas farmacijos įmonių 493,1 tūkst. Lt įsiskolinimas.
5 str.	Lietuvos archyvų departamentas prie Vyriausybės <i>Lietuvos ypatingasis archyvas</i>	Nesudarytas individualus sąskaitų planas. <i>(pažeistas ir Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 4 p.)</i>
9 str.	Žemės ūkio ministerija	Gautas ilgalaikis turtas užpajamuojamas pavėluotai.
10 str.	Muitinės mokymo centras	Neįregistruotos ūkinės operacijos ir neapskaityta skola.
13 str.	Švietimo ir mokslo ministerija	20 pavaldžių įstaigų ministerijai nepilną finansinę atskaitomybę pateikė be paaiškinamųjų raštų.
14 str.	Teisingumo ministerijos <i>Teismo antstolių kontoros prie Alytaus, Jonavos, Tauragės rajonų apylinkių teismų</i>	Neapskaitytos ir finansinių atskaitomybių užbalansinėse sąskaitose neįrašytos pagal panaudos sutartis gautos negyvenamosios patalpos (atitinkamai 80288, 81805, 173574 Lt) <i>(taip pat pažeisti ir Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 303, 304 p. bei Biudžetinių įstaigų vyriausiųjų finansininkų (buhalterių) nuostatai)</i>
14 str.	Krašto apsaugos ministerija <i>KASP Žemaičių apyg. 3-ji rinktinė Karinės jūrų pajėgos</i>	Neinventorizuota nebaigta statyba. Neinventorizuota nebaigta statyba, mokėtinos ir gautinos skolos bei įsipareigojimai. <i>(pažeistas ir Inventorizacijos tvarkos 28 p.)</i>
14 str.	Sveikatos apsaugos ministerija <i>Lietuvos AIDS centras</i>	Neinventorizuotas išsinuomotas 128,0 tūkst. Lt vertės ilgalaikis materialus turtas. Neinventorizuotas išsinuomotas 3133,29 tūkst. Lt vertės ilgalaikis materialus turtas. <i>(pažeistas ir Inventorizacijos tvarkos 27 p.)</i>
14 str.	Finansų ministerija	Neinventorizuotos tarpusavio skolos, nesilaikyta kitų turto inventorizavimo reikalavimų. <i>(pažeisti ir Inventorizavimo tvarkos 4, 10, 22, 28, 30, 37, 52, 55-58 p.)</i>
14 str.	Švietimo ir mokslo ministerija <i>Kauno silpnaregių internatinė mokykla</i>	Neapskaityta buhalterinėje apskaitoje ir nenurodyta finansinėje atskaitomybėje panaudos teise gauta žemė už 338 114,11 Lt. Buhalterinės apskaitos duomenys nepatvirtinti ilgalaikio turto, prekinį ir materialinių vertybių inventorizacijų duomenimis.
14 str.	Švietimo ir mokslo ministerija <i>Kauno neprigirdinčiųjų internatinė mokykla</i>	Neinventorizuotas, neapskaitytas buhalterinėje apskaitoje ir neįtrauktas į finansinę atskaitomybę 95312 Lt vertės ilgalaikis turtas. Buhalterinės apskaitos duomenys nepatvirtinti ilgalaikio turto, prekinį ir materialinių vertybių inventorizacijų duomenimis.

IŠVADOS DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS 2001 METŲ VALSTYBĖS
BIUDŽETO ĮVYKDYMO APYSKAITOS PRIEDAS

1	2	3
14 str.	Švietimo ir mokslo ministerija <i>Kauno Juozo Naujalio muzikos gimnazija</i>	Neatlikta skolų metinė inventorizacija.
14 str.	Kalėjimų departamentas prie Teisingumo ministerijos <i>Alytaus griežtojo režimo pataisos darbų kolonija</i>	Neapskaitytas buhalterinėje apskaitoje ir neįtrauktas į finansinę atskaitomybę panaudos teise gautas 14,91 ha žemės sklypas.
14 str.	Krašto pasaugos ministerija <i>KASP Dariaus ir Girėno 2-oji rinktinė</i>	Neapskaitytas įsigytas 58426 Lt vertės ilgalaikis turtas.
14 str.	Valstybinė sienos apsaugos tarnyba	Neapskaityta buhalterinėje apskaitoje ir neįtraukta į finansinę atskaitomybę panaudos teise naudojama žemė.
14, 16 str.	Kultūros ministerija <i>Kauno Vytauto Didžiojo karo muziejus</i>	Neapskaityta 2001 metais įsigytų 9736 Lt vertės muziejinių vertybių ir neįtraukta į finansinę apskaitą bei atskaitomybę.
20 str.	Finansų ministerija	Nenustatyta apskaitos dokumentų ir apskaitos registrų saugojimo tvarka iki metinės finansinės atskaitomybės patvirtinimo ir ją patvirtinus.
20 str.	Lietuvos archyvų departamentas prie Vyriausybės	-“-
20 str.	Lietuvos ypatingasis archyvas	-“-
20 str.	Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos <i>Muitinės mokymo centras</i>	-“-

Kiti įstatymai

Įstatymas, straipsnis, dalis	Asignavimų valdytojai, jiems pavaldžios institucijos	Pažeidimo esmė
1	2	3
2001 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymas	Švietimo ir mokslo ministerija	Ministerija 1057,1 tūkst. Lt paprastųjų išlaidų, kurias galima buvo naudoti kreditoriniam išskolinimui dengti, Finansų ministerijai leidus ir nesant paprastųjų išlaidų ekonomijos panaudojo nepaprastosioms išlaidoms.
2001 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 10 str.	Teisingumo ministerija	2001 m. Teisėsaugos institucijų koordinavimo ir kontrolės programos išlaidų sąmatoje nenumatyti asignavimai 2001-01-01 kreditoriniam išskolinimui padengti.
Biudžetinių įstaigų įstatymo 8 str.	Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos <i>Muitinės mokymo centras</i>	2000 m. gautos debitorinio išskolinimo lėšos panaudotos 2001 m. išlaidoms dengti.

IŠVADOS DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS 2001 METŲ VALSTYBĖS
BIUDŽETO ĮVYKDYMO APYSKAITOS PRIEDAS

1	2	3
Biudžetinių įstaigų įstatymo 8 str.	Švietimo ir mokslo ministerija <i>Kauno neprigirdinčiųjų internatinė mokykla</i>	Į finansinę atskaitomybę neįtrauktas 1,3 tūkst. Lt valstybinio socialinio draudimo debitorinis išskolinimas, o įmokų socialiniam draudimui kreditorinis išskolinimas nurodytas 1,3 tūkst. Lt mažesnis. Nustatyti kiti buhalterinės apskaitos ir finansinės atskaitomybės duomenų neatitikimai.
Biudžetinių įstaigų įstatymo 8 str. 4 d.	Kalėjimų departamentas prie Teisingumo ministerijos	Pavaldžioms įstaigoms neparengė ir nepatvirtino materialinių vertybių, atsargų, mitybos ir medikamentų finansinių normatyvų.
Biudžetinių įstaigų įstatymo 8 str. 5 d.	Kalėjimų departamentas prie Teisingumo ministerijos <i>Vilniaus 2-oji griežtojo režimo pataisos darbų kolonija</i>	121,2 tūkst. Lt biudžeto lėšų panaudojo be pagal straipsnius patvirtintos (patikslintos) išlaidų sąmatos.
Biudžetinių įstaigų įstatymo 8 str. 5 d.	Kalėjimų departamentas prie Teisingumo ministerijos <i>Alytaus griežtojo režimo pataisos darbų kolonija</i>	Viršytos pagal ekonominės klasifikacijos str. patvirtintą sąmatą kasinės išlaidos.
Viešųjų įstaigų įstatymo 12 str. 1 p.	Viešoji įstaiga Centrinė finansų ir kontraktų agentūra	Įstatuose nenustatyta finansinės veiklos vidaus kontrolės tvarka.
Viešųjų įstaigų įstatymo 14 str. 4 p.	Kultūros ministerija	Ministerija nepateikė jos kapitalo dalį viešosiose įstaigose patvirtinančių dokumentų.
Viešųjų įstaigų įstatymo 16 ir 17 str.	Žemės ūkio ministerija	Ministerija iš VŠĮ Lietuvos tarptautinės prekybos agentūros nepareikalavo likvidatoriaus likvidavimo laikotarpio pradžios balanso bei likvidavimo akto.
Viešųjų pirkimų įstatymo 12 str. 2 d. 1 p., 19 str. 20 p., 20 str., 26 str. 2 ir 3 d. bei 34 str. 2 d.	Aplinkos ministerija Jungtinis tyrimų centras	Konkurso dokumentų papildymo, pasiūlymų atmetimo ir procedūrų nutraukimo sąlygos neatitinka įstatymo reikalavimų. Nėra nuorodos į išankstinę informacijos pranešimą apie konkurso rengimą.
Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 13 str.	Žemės ūkio ministerija	Be Vyriausybės sprendimo pagal panaudos sutartis perdavė 1 mln. Lt vertės ilgalaikio ir trumpalaikio turto savo įsteigtoms organizacijoms.
Transporto lengvatų įstatymo 8 str. 1 d. Vyriausybės patvirtintos Keleivinio transporto vežėjų dėl transporto lengvatų negautų pajamų atlyginimo tvarkos 7 p.	Susisiekimo ministerija	2001 metais su AB "Lietuvos geležinkeliai" nesudarė transporto lengvatų atlyginimo iš valstybės biudžeto sutarties. Iš AB "Lietuvos geležinkeliai" ataskaitas priimdavo kalendoriniam mėnesiui pasibaigus, o paraiškas Finansų ministerijai dėl suteiktų lengvatų kompensavimo pateikdavo mėnesio pradžioje, t.y. neįvertinusi nuostolių dėl faktiškai suteiktų lengvatų.

IŠVADOS DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS 2001 METŲ VALSTYBĖS
BIUDŽETO ĮVYKDYMO APYSKAITOS PRIEDAS

1	2	3
Teismo antstolių įstatymo 29 str.	Teisingumo ministerija <i>Teismo antstolių kontoros</i>	Ne su visais antstoliais yra sudarytos visiškos materialinės atsakomybės sutartys.
Teismo antstolių įstatymo 30 str.	Teisingumo ministerija	Netikrino teismo antstolių kontorų finansinės veiklos ir nenustatė teismo antstolių kontorų darbo ir finansinės veiklos tikrinimo tvarkos.
Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo 41 str.	Krašto apsaugos ministerija	KASP štabe ir rinktinėse kariams suteikiami aukštesni kariniai laipsniai, neatitinkantys pareigybės, taigi sudaromos prielaidos netaupiai naudoti biudžeto lėšas.
Valstybės tarnybos įstatymo 22 str. 4 p.	Komisija privalomam registruoti turtui įvertinti	Komisijos nariams – valstybės tarnautojams už darbą komisijoje išmokėta 14,9 tūkst. Lt. <i>(pažeistas ir Komisijos privalomam registruoti turtui įvertinti nuostatų 7.4 p.)</i>
Valstybės tarnybos įstatymo 34 str.	Žemės ūkio ministerija	Priemokos skiriamos už darbus, kurie ministerijos nuostatuose nurodyti kaip pagrindiniai jos uždaviniai ir funkcijos.
Nekilnojamojo turto registro įstatymo 5 str.	Kultūros ministerija	Muziejaus balanse esantys du pastatai apskaitomi tik kiekiu išraiška, apskaitoje nenurodyta jų įsigijimo vertė, neatlikta teisinė registracija.
Kultūros ir sporto rėmimo fondo įstatymo 4 str.	Kūno kultūros ir sporto departamentas	Nesant Lietuvos Respublikos kultūros ir sporto rėmimo fondo tarybos sprendimo iš programos “Kultūros ir sporto rėmimo fondas” panaudota 346,9 tūkst. Lt.
Žemės reformos įstatymo 14 str. 1 d., Miškų įstatymas	Klaipėdos apskritis	Nepagrįstai apmokėtas sklypų neprivatizuotinoje teritorijoje projektas.

Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarka

Punktas	Asignavimų valdytojai, jiems pavaldžios institucijos	Pažeidimo esmė
1	2	3
4, 51, 303	Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie VRM	Gaisrų gesinimo priemonės (atsargos) apskaitomos užbalansinėje sąskaitoje.
16.1 30	Krašto apsaugos ministerija	18637 Lt ilgalaikis turtas apskaitytas atsargų sąskaitoje.
30	<i>KASP Žemaičių apygardos 3-ioji rinktinė</i>	Rekonstruotų pastatų vertė nepadidinta 1923772Lt.
30	<i>KASP Vyčio apygardos 5-ji rinktinė</i> <i>Karinės jūrų pajėgos</i>	Rekonstruotų pastatų vertė nepadidinta 172000 Lt. Rekonstruotų pastatų vertė nepadidinta 1426560 Lt.
16.3	Valstybinė sienos apsaugos tarnyba	Pastatų projektinė dokumentacija 49,6 tūkst. Lt. apskaityta užbalansinėje sąskaitoje

IŠVADOS DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS 2001 METŲ VALSTYBĖS
BIUDŽETO ĮVYKDYMO APYSKAITOS PRIEDAS

1	2	3
18, 19, 21, 23, 24, 26, 27	Aplinkos ministerija <i>Jungtinis tyrimų centras</i>	Ilgalaikis turtas pagal subsąskaitas suskirstytas nesilaikant tvarkos.
18, 160, 209 ir 306	Kūno kultūros ir sporto departamentas prie Vyriausybės	Neapskaitytas 1346,9 tūkst. Lt vertės ilgalaikis turtas (pastatai), 10 tūkst. Lt vertės finansinis turtas (piniginiai įnašai) ir 7,2 tūkst. Lt skolos; užbalansinėje sąskaitoje neapskaitytas 1,2 tūkst. Lt vertės išsinuomotas ilgalaikis turtas.
28	Švietimo ir mokslo ministerija	Neužpajamuotas už 19,4 tūkst. Lt įsigytas ilgalaikis turtas.
31	Lietuvos archyvų departamentas prie Vyriausybės <i>Lietuvos ypatingasis archyvas</i>	Ilgalaikis turtas į apskaitą įtraukiamas ne pagal objektus ir jų laikymo vietas.
38, 303, 304, 306, 307, 308	Sveikatos pasaugos ministerija <i>Lietuvos AIDS centras</i>	Užbalansinėse sąskaitose neapskaitytas ministerijos išsinuomotas 128 tūkst. Lt vertės turtas. Į užbalansinę sąskaitą neįtrauktas laikinai esantis, bet Lietuvos AIDS centrui patikėjimo teise nepriklausantis 3133,29 tūkst. Lt vertės turtas.
49	Nacionalinė mokėjimų agentūra prie ŽŪM	Skaičiuodama lengvųjų automobilių nusidėvėjimą, agentūra netaikė ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo rekomendacijų ir 2002-01-01 balanse automobilių nusidėvėjimo sumą nurodė 51122 Lt didesnę.
49	Valstybinė sienos apsaugos tarnyba	Neparengti materialinių vertybių, inventoriaus, atsargų, ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvai.
53	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija <i>Respublikinis invalidų kompensacinės technikos centras</i>	Neužpajamuotos 3561 Lt vertės medžiagos, iš karto nurašytos į išlaidas.
97	Lietuvos archyvų departamentas prie Vyriausybės	Nesudarytas analitinės apskaitos registras normatyviniam automobilių padangų ir akumuliatorių eksploataavimo laikotarpiui.
98	Lietuvos archyvų departamentas prie Vyriausybės	Nenustatyta atsarginių dalių nurašymo į išlaidas tvarka, perdavus jas eksploatuoti.
123	Susisiekimo ministerija	Neapskaityta 21 083 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų, pervestų tiesiogiai paslaugų tiekėjams -programų vykdytojams.
165	Vilniaus apskrities viršininko administracija	Nepervestas į valstybės biudžetą 3,8 tūkst. Lt debitorinis įsiskolinimas, sumokėtas pagal ankstesnių metų sąmatas.
165	Finansų ministerija	Nepervestas į valstybės biudžetą 8,5 tūkst. Lt debitorinis įsiskolinimas, sumokėtas pagal ankstesnių metų sąmatas
166	Švietimo ir mokslo ministerija	23 ministerijai pavaldžių įstaigų užbalansinėse sąskaitose neapskaityta 2001 m. nurašyto 207,0 tūkst. Lt turto trūkumo, minėta suma neįrašyta ir į ministerijos suvestinį balansą.
173, 174	Finansų ministerija	Atskaitingiems asmenims avansas išmokamas ir už jį atsiskaitoma vėliau kaip per 3 darbo dienas atlikus pavedimą, naujas avansas atskaitingam asmeniui išduodamas dar neatsiskaičius už anksčiau išduotąjį.

IŠVADOS DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS 2001 METŲ VALSTYBĖS
BIUDŽETO ĮVYKDYMO APYSKAITOS PRIEDAS

1	2	3
173, 174	Lietuvos archyvų departamento prie Vyriausybės <i>Lietuvos ypatingasis archyvas</i>	Atskaitingiems asmenims avansas išmokamas ir už jį atsiskaitoma vėliau kaip per 3 darbo dienas atlikus pavedimą, naujas avansas atskaitingam asmeniui išduodamas dar neatsiskaičius už anksčiau išduotąjį.
174	Lietuvos archyvų departamentas prie Vyriausybės	Atskaitingiems asmenims avansas išduodamas dar neatsiskaičius už ankstesnįjį.
174	Muitinės departamento prie Finansų ministerijos <i>Muitinės mokymo centras</i>	-“-
175 160	Kultūros ministerija	Iš darbuotojų neišskaitytas nuo 1998 m. 1,4 tūkst. Lt išsiskolinimas už gautus avansus. Įnašai 27, 9 tūkst. Lt viešųjų įstaigų kapitalui suformuoti balanse neįrašyti.
191	Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie VRM	Uniforminių drabužių apskaitos ir atsiskaitymų už juos tvarka nesuderinta su Finansų ministerija.
200	Žemės ūkio ministerija <i>Pagėgių žemės ūkio ir žemė- tvarkos skyrius</i>	Nepateiktos Specialiosios kaimo rėmimo programos lėšų panaudojimo ataskaitos, metinėje finansinėje atskaitomybėje šių lėšų gavimas ir panaudojimas nenurodytas.
209	Priešgaisrinės apsaugos ir gel- bėjimo departamentas prie VRM <i>Vilniaus m. PGT</i>	17,9 tūkst. Lt debitorinis išsiskolinimas už komunalines paslaugas nebuvo apskaitytas balanso 178 subsąskaitoje.
234	Kūno kultūros ir sporto departamentas prie Vyriausybės	Biudžeto išlaidos į apskaitą įtrauktos ne pagal programas ir ekonominę klasifikaciją.
237, 293, 295.2	Valstybinė mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos <i>Panevėžio apskrities valstybinė mokesčių inspekcija</i>	Nepagrįstai padidintos pajamos už realizuotus specialių apskaitos dokumentų blankus ir įmokos į biudžetą bei gauta daugiau biudžeto asignavimų programai vykdyti, iš viso 203,9 tūkst. Lt.
240	Aplinkos ministerija	237,7 tūkst. Lt teritorijų planavimo išlaidų neperkelta į kitus metus, o metų pabaigoje nurašytos iš subsąskaitos “išlaidos iš biudžeto”
240	Aplinkos ministerija <i>Jungtinis tyrimų centras</i>	Išlaidos už statinio rekonstrukcijos darbus pagrindinių priemonių sąskaitoje užpajamuotos dalimis.
303	Žemės ūkio ministerija	Užbalansinėje sąskaitoje neapskaitytas išsinuomotas 241,8 Lt vertės ilgalaikis turtas.
- “ -	Lietuvos archyvų departamentas prie Vyriausybės <i>Lietuvos ypatingasis archyvas</i>	Užbalansinėse sąskaitose neapskaitytas panaudos būdu gautas ilgalaikis turtas bei kitos materialinės vertybės, taip pat nepanaudoti sunumeruoti specialios paskirties ir apskaitos blankai.
306, 310	Aplinkos ministerija <i>Jungtinis tyrimų centras</i>	Užbalansinėse sąskaitose neapskaitytas saugomas ilgalaikis turtas, mobilieji telefonai, specialios paskirties numeruoti blankai.

IŠVADOS DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS 2001 METŲ VALSTYBĖS
BIUDŽETO ĮVYKDYMO APYSKAITOS PRIEDAS

1	2	3
II sk.	Susisiekimo ministerija	167932,17 Lt vertės ilgalaikis nematerialus turtas apskaitytas kaip trumpalaikis, todėl nepagrįstai išlaidų sąmatų vykdymo 2002-01-01 balanse padidinta trumpalaikio ir atitinkamai sumažinta ilgalaikio turto vertė.
III sk.	Susisiekimo ministerija	Ūkinės medžiagos, kanceliarinės prekės ir atsarginės dalys, išduotos naudojimui, apskaitytos atsargų sąskaitose ir 24,6 tūkst. Lt išlaidų sąmatų vykdymo balanse nepagrįstai padidintas atsargų likutis.
XIII sk.	Susisiekimo ministerija	2,7 tūkst. Lt pajamos, gautos už suteiktas paslaugas, nepervestos į valstybės biudžetą. Nepervestomis į valstybės biudžetą pajamomis sumažintos faktinės išlaidos.
priedas	Lietuvos archyvų departamentas prie Vyriausybės <i>Lietuvos ypatingasis archyvas</i>	Materialinės vertybės apskaitytos nesilaikant pavyzdinio sąskaitų plano (ne tose buhalterinėse sąskaitose).

Kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklės

Punktas	Asignavimų valdytojai, jiems pavaldžios institucijos	Pažeidimo esmė
1	2	3
3,4,7,8,10,12 -14,16,17, 20,25 ir 26	Lietuvos archyvų departamentas prie Vyriausybės <i>Lietuvos ypatingasis archyvas</i>	Kasos darbas organizuojamas ir kasos operacijos atliekamos nesilaikant taisyklių.
-“-	Valstybinė ne maisto produktų inspekcija	-“-
3,5-7, 16, 25,27	Teisingumo ministerija <i>Antstolių kontora prie Panevėžio apylinkės teismo</i>	-“-
5, 9, 11, 12, 14, 16, 20, 23	Valstybinė saugomų teritorijų tar- nyba prie Aplinkos ministerijos (buvęs Miškų ir saugomų teritorijų departamentas) ir pavaldžios įstaigos	-“-
9	Komisija privalomam registruoti turtui įvertinti	Atskaitingi asmenys paskirti ne komisijos pirmininkės, nepatvirtinta jų atsiskaitymo tvarka.
10	Finansų ministerija	Nenustatyta pinigų sumokėjimo bei atsiskai- tymo tvarka ir terminai atskaitingiems asmenims.
10	Lietuvos archyvų departamentas prie Vyriausybės	-“-
10	Muitinės departamento prie Finansų ministerijos <i>Muitinės mokymo centras</i>	-“-
10	Kultūros ministerija	-“-

IŠVADOS DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS 2001 METŲ VALSTYBĖS
BIUDŽETO ĮVYKDYMO APYSKAITOS PRIEDAS

1	2	3
12	Muitinės departamento prie Finansų ministerijos <i>Muitinės mokymo centras</i>	Kasos pajamų ir išlaidų orderiai išrašomi ne buhalterijoje, o atliekant kasos operacijas.
16	Kultūros ministerija <i>Klaipėdos apskrities viešoji I.Simonaitytės biblioteka</i>	2001 metais biudžetinėms ir nebiudžetinėms lėšoms nepildė atskirų kasos knygu.

Inventorizavimo tvarka

Punktas	Asignavimų valdytojai, jiems pavaldžios institucijos	Pažeidimo esmė
1	2	3
4	Valstybinė ne maisto produktų inspekcija prie Ūkio ministerijos	Neinventorizuoti įsipareigojimai, skolos.
4	Aplinkos ministerija <i>Jungtinis tyrimų centras</i>	Neinventorizuoti nebaigti statybos darbai (738 tūkst. Lt).
5, 10, 12, 13, 27, 40, 42, 51, 55, 58, 60, 61 ir 63	Lietuvos archyvų departamento prie Vyriausybės <i>Lietuvos ypatingasis archyvas</i>	Keičiantis materialiai atsakingiems asmenims, neinventorizuota perduodamo turto dalis. Į inventorizacijos komisijos sudėtį neįtrauktas buhalterijos atstovas. Į komisijos sudėtį paskirtas materialiai atsakingas ir atsakingas už inventorizuojamą turtą asmuo. Turto metinė inventorizacija atlikta ir įforminta nesilaikant Inventorizavimo tvarkos.
12, 13, 58	Muitinės departamento prie Finansų ministerijos <i>Muitinės mokymo centras</i>	Į inventorizavimo komisiją neįtrauktas buhalterijos atstovas; į komisijos sudėtį įtraukti už inventorizuojamą turtą materialiai atsakingi ir atskaitingi asmenys; turto inventorizacija atlikta ir įforminta nesilaikant tvarkos.
17	Komisija privalomam registruoti turtui įvertinti	Materialinės vertybės neinventorizuotos atskirai kiekvienoje jų buvimo vietoje.
18	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos (buvęs Miškų ir saugomų teritorijų departamentas) ir pavaldžios organizacijos	Į inventorizavimo aprašus įtrauktas ne visas ilgalaikis turtas.
27 ir 55	Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba	Inventorizavimo dokumentai įforminti nesilaikant reikalavimų.
28	Susisiekimo ministerija	Trumpalaikio turto, prekių ir atsargų inventorizacijos aprašai pagal 2002 m. sausio 1 d. apskaitos duomenis sudaryti nedalyvaujant materialiai atsakingam asmeniui.
55	Lietuvos archyvų departamentas prie Vyriausybės	Turto metinė inventorizacija atlikta ir įforminta, nesilaikant Inventorizavimo tvarkos.

IŠVADOS DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS 2001 METŲ VALSTYBĖS
BIUDŽETO ĮVYKDYMO APYSKAITOS PRIEDAS

1	2	3
52 55 60	Kultūros ministerija	Iki metinės finansinės atskaitomybės sudarymo Ministerijoje nebuvo priimtas sprendimas dėl inventorizacijos metu nustatytų trūkumų. Metinėje finansinėje atskaitomybėje turtas įrašytas pagal buhalterinės apskaitos duomenis iki inventorizacijos. Inventorizavimo aprašuose nebuvo nurodyti materialiai atsakingi asmenys ir jie nepasirašė patvirtinimo dėl materialinių vertybių. Kultūros ministerija ne visus tarpusavio skolų suderinimo aktus surašė iki metinės finansinės atskaitomybės sudarymo. Ministerijoje ilgalaikis turtas nebuvo priskirtas materialiai atsakingiems asmenims.
60	Aplinkos ministerija	Nesuderintos tarpusavio skolų sumos.
60	Aplinkos ministerija <i>Jungtinis tyrimų centras</i>	-“-
60, 61, 62, 65	Kultūros ministerija <i>Klaipėdos apskrities viešoji biblioteka</i>	Inventorizacinė komisija, atlikdama debitorių ir kreditorių inventorizaciją, nesuderino ir neįformino suderinimo aktais kai kurių tarpusavio skolų sumų, nepareikalavo iš atsakingų darbuotojų raštiškų paaiškinimų dėl nuostolių, susijusių su skolų ieškininės senaties terminų praleidimu.

Biudžetinių įstaigų vyriausiųjų finansininkų (buhalterių) nuostatai

Punktas	Asignavimų valdytojai, jiems pavaldžios institucijos	Pažeidimo esmė
7	Komisija privalomam registruoti turtui įvertinti	Vyriausiąja finansininke dirbo kitos įstaigos vyriausioji finansininkė.
7	Generalinė miškų urėdija prie AM	Vyriausiajam buhalteriu buvo pavestos pareigos, susijusios su tiesiogine materialine atsakomybe už pinigines lėšas.
7,9,13	Lietuvos archyvų departamentas prie Vyriausybės	Nenustatyta apskaitos dokumentų ir apskaitos registrų saugojimo tvarka iki metinės finansinės atskaitomybės patvirtinimo ir ją patvirtinus.

Valstybės valdžios, valstybės valdymo ir teisėsaugos organų vadovų bei kitų pareigūnų laikina bandomoji darbo apmokėjimo tvarka

Punktas	Asignavimų valdytojai, jiems pavaldžios institucijos	Pažeidimo esmė
1	2	3
4.3.3	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos (buvęs Miškų ir saugomų teritorijų departamentas) ir jai pavaldžios įstaigos	Išmokėta 1,9 tūkst. Lt materialinių pašalpų darbuotojams, nepateikusiems sunkią materialinę būklę patvirtinančių dokumentų.

IŠVADOS DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS 2001 METŲ VALSTYBĖS
BIUDŽETO ĮVYKDYMO APYSKAITOS PRIEDAS

1	2	3
4.3.3	Generalinė miškų urėdija prie AM	Skirta 17,2 tūkst. Lt materialinių pašalpų, nepateikus sunkią materialinę būklę patvirtinančių dokumentų.
- “ -	Vilniaus apskrities viršininko administracija	Skirta materialinių pašalpų, nepateikus sunkią materialinę būklę patvirtinančių dokumentų.
- “ -	Finansų ministerija	-“-
- “ -	Žemės ūkio ministerija	-“-
-“-	Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos	-“-
2 priedelio 4 p.	Susisiekimo ministerija	Veiklos sritims, kurias vykdo departamentai, įsteigti ir ministro patarėjų etatai.

Strateginio planavimo metodika

Punktas	Asignavimų valdytojai, jiems pavaldžios institucijos	Pažeidimo esmė
2.1	Susisiekimo ministerija	Nevykdytas strateginio planavimo programų rengimo etapas, todėl finansuojamoms programoms nepatvirtinti tikslai, uždaviniai, priemonės ir vertinimo kriterijai.
2.1	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	Programos tikslui “Užtikrinti teisės aktų derinimą su Europos Sąjungos standartais bei normomis” nebuvo nustatyta uždavinio vertinimo kriterijų.
2.2	Susisiekimo ministerija	Vykdomoms programoms nepaskirti įgyvendinimo priemonių atsakingi vykdytojai ir nenustatyta atsiskaitymų tvarka.
2.2	Komisija privalomam registruoti turtui įvertinti	Vykdomoms programoms nepaskirti įgyvendinimo priemonių atsakingi vykdytojai .
2.2	Lietuvos archyvų departamentas prie Vyriausybės	-“-

Valstybės biudžeto asignavimų valdytojų programų vykdymo kontrolės ir vertinimo tvarka

Punktas	Asignavimų valdytojai, jiems pavaldžios institucijos	Pažeidimo esmė
1	2	3
5	Komisija privalomam registruoti turtui įvertinti	Nepaskirti atsakingi asmenys už programos vykdymą.
5	Kūno kultūros ir sporto departamentas prie Vyriausybės	-“-
5	Finansų ministerija	-“-
6	Kultūros ministerija	Atsakingi už programų vykdymą ministerijos darbuotojai įpareigoti kontroliuoti bei užtikrinti programų įgyvendinimą ir teikti ministerijos vadovybei informaciją dėl jų vykdymo eigos, paskirti nesilaikant nustatyto termino.

IŠVADOS DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS 2001 METŲ VALSTYBĖS
BIUDŽETO ĮVYKDYMO APYSKAITOS PRIEDAS

1	2	3
6, 11	Valstybinėje maisto ir veterinarijos tarnyba	Tarnyba nevertino programos “Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnybos sistemos administravimo ir tobulinimo programa stojant į ES” taupumo, rezultatyvumo ir efektyvumo požiūriu; nepaskirti atsakingi asmenys.
6	Susisiekimo ministerija	Ministerijos Vidaus audito tarnyba neatliko biudžeto lėšų panaudojimo vertinimo pagal patvirtintas programas, o programų vykdymo vertinimo ataskaitoje pateikė statistinius finansinės atskaitomybės duomenis.
6	Sveikatos apsaugos ministerija	Ministerijos Vidaus audito tarnyba Farmacijos departamente prie SAM ir kitose ministerijai pavaldžiose įstaigose atlikdama valdymo, veiklos ir finansinį auditą neįvertino 2001 m. programų vykdymo.

Kiti įstatymus lydintys teisės aktai

Teisės aktas, punktas	Asignavimų valdytojai, jiems pavaldžios institucijos	Pažeidimo esmė
1	2	3
Vyriausybės nutarimo “Dėl tarnybinių lengvųjų automobilių įsigijimo, nuomos ir naudojimo biudžetinėse įstaigose” 1.2 p.	Nacionalinė mokėjimų agentūra prie ŽŪM	Agentūra du automobilius įsigijo po 70,8 tūkst. Lt, t.y. 10,8 tūkst. Lt brangesnius, nei leidžia nutarimas.
Vyriausybės nutarimo “Dėl tarnybinių lengvųjų automobilių įsigijimo, nuomos ir naudojimo biudžetinėse įstaigose” 1.7 p.	Aplinkos ministerija <i>Jungtinis tyrimų centras</i>	Aplinkos ministerija naudojosi centro lengvuju automobiliu, nors biudžetinėms įstaigoms draudžiama neatlygintinai naudotis joms pavaldžių bei jų reguliavimo sričiai priskirtų įstaigų ir organizacijų tarnybinais lengvaisiais automobiliais.
Vyriausybės nutarimo “Dėl tarnybinių lengvųjų automobilių įsigijimo, nuomos ir naudojimo biudžetinėse įstaigose” 5.1 p.	Finansų ministerija	Ministerijos sekretoriaus potvarkiu patvirtintų Finansų ministerijos automobilių naudojimo taisyklių 4 p. prieštarauja Vyriausybės nutarimo nuostatoms.
Automobilių kuro normų nustatymo metodikos 1 p.	Nacionalinė mokėjimų agentūra prie ŽŪM	Kuro normos, dirbant užmiestyje geros kokybės keliuose, nebuvo mažinamos iki 15 procentų.
Statistikos departamento prie Vyriausybės įsakymas “Dėl darbo laiko apskaitos žiniaraščių patvirtinimo”	Komisija privalomam registruoti turtui įvertinti	Nepildomi darbo laiko apskaitos žiniaraščiai.

IŠVADOS DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS 2001 METŲ VALSTYBĖS
BIUDŽETO ĮVYKDYMO APYSKAITOS PRIEDAS

1	2	3
Vyriausybės nutarimo "Dėl dyzelinių degalų akcizo kompensavimo žemės ūkio produkcijos gamintojams 2001 metais" 1.2 p.	Žemės ūkio ministerija	Lietuvos valstybinis žuvinaisios ir žuvininkystės tyrimų centras yra iš valstybės biudžeto išlaikoma įstaiga, todėl jį laikyti žuvininkystės produkciją gaminančia įmone, kurios pajamos iš žuvininkystės produkcijos gamybos sudaro daugiau kaip 50 procentų visų gautų pajamų, nėra pagrindo. 95920,44 Lt kompensacija už 2001 m. I pusmetį sunaudotus dyzelinius degalus išmokėta nesilaikant nustatytos tvarkos.
Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos 28 ir 80 p.	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos (buvęs Miškų ir saugomų teritorijų departamentas) ir pavaldžios įstaigos	Pavedimų lėšų panaudojimo ataskaita apima ne visas gautas lėšas. Viršplaninės pajamos buvo naudojamos be atskiros sąmatos.
-"	Energetikos valstybinė inspekcija prie Ūkio ministerijos	Viršplaninės įmokos panaudotos be nustatyta tvarka sudarytos ir patvirtintos atskiros sąmatos
Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos 87 p.	Sveikatos apsaugos ministerija <i>Valstybinis psichikos sveikatos centras</i>	0,9 tūkst. Lt darbo užmokesčiui ir 0,2 tūkst. Lt įnašams socialiniam draudimui gautų asignavimų panaudota kitoms paprastosioms išlaidoms neturint darbo užmokesčio ekonomijos ir nepatikslinus sąmatos.
Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos 53 ir 54 p.	Sveikatos ministerija <i>Farmacijos departamentas</i>	2001 m. pajamos už teikiamas paslaugas į biudžetą įmokėtos kartu su PVM 194,4 tūkst. Lt.
Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos 79 p.	Lietuvos archyvų departamentas prie Vyriausybės <i>Lietuvos ypatingasis archyvas</i>	Iš juridinių asmenų gautos lėšos pavedimams vykdyti nesaugotos banko sąskaitoje "Pavedimų lėšos".
Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos 80 p.	Žemės ūkio ministerija <i>Šiaulių ir Šakių rajonų žemės ūkio skyriai</i>	Žemės ūkio ministerijai neteikė ataskaitų apie tiesioginėms išmokoms skirtų lėšų panaudojimą.
Vyriausybės 1999-12-03 nutarimas Nr.1359 "Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-08 nutarimo Nr.511 "Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo" 5.4 punkto pripažinimo netekusiu galios	Sveikatos apsaugos ministerija <i>Lietuvos AIDS centras</i>	Darbuotojams neteisėtai skirta 3237 Lt piniginių dovanų. Tarnybinio atlyginimo koeficientai darbuotojams nustatyti neatsižvelgus į jų išsimokslinimo lygį, sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojų paskirstymą (medicinos personalo ir kitų darbuotojų) bei pareiginiuose nuostatuose išdėstytus kvalifikacinius reikalavimus. Nepagrįstai priskaičiuota 19,0 tūkst. Lt tarnybinio atlyginimo.

IŠVADOS DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS 2001 METŲ VALSTYBĖS
BIUDŽETO ĮVYKDYMO APYSKAITOS PRIEDAS

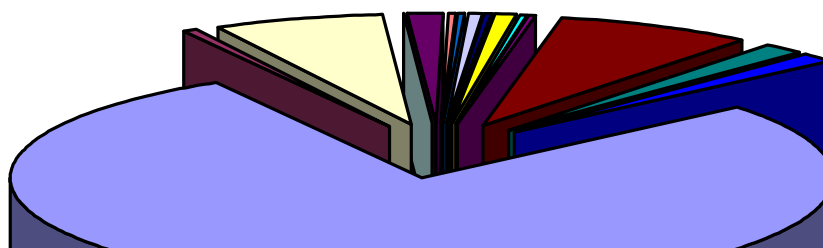
1	2	3
Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministro 2000-07-04 įsakymas Nr. 79	Lietuvos archyvų departamentas prie Vyriausybės	Patvirtintos pareigybės, kurių pavadinimai neatitinka Valstybės tarnautojų pareigybių pavyzdinio sąrašo.
Vyriausybės patvirtintos Ortopedijos technikos, kompensuojamos iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų, bazinių kainų nustatymo metodikos 3 p.	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	Ministerija neteisėtai kompensavo 3134,24 Lt skirtumą tarp gyventojams išduotų kompensuojamų ortopedijos technikos gaminių faktinių bei bazinių kainų.
Gyventojų aprūpinimo ortopedijos technika kompensavimo tvarkos 7 bei 8 p.	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	Nustatyti atvejai, kai ortopedijos technikos priemonės buvo užsakomos nesilaikant tvarkos reikalavimų.
Valstybės biudžeto lėšų išdavimo iš valstybės išdo sąskaitos tvarkos 2.3. punkto	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	2001 m. sausio mėn. uždarosioms akcinėms bendrovėms avansu buvo pervestos lėšos, nors pastarosios sąskaitas-faktūras ar PVM sąskaitas-faktūras pateikė tik 2001 m. vasario mėn.
Valstybės turto perdavimo valdyti, naudoti ir disponuoti juo tvarkos 2.1.5 p.	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos minis-terijos (Miškų ir saugomų teritorijų departamentas prie AM) Generalinė miškų urėdija prie AM	Valstybės įmonėms – miškų urėdijoms be Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo perduotas ilgalaikis turtas ir trumpalaikis turtas.
Prekių, paslaugų ar darbų pirkimų, kurių vertė yra mažesnė už Viešųjų pirkimų įstatymo 1 straipsnio 1 dalyje tvarkos 4 p.	Žemės ūkio ministerija	Sudarant ilgalaikės nuomos sutartį, nesilaikyta nutarime nustatytos tvarkos.
Vyriausybės nutarimo "Dėl dyzelinių degalų akcizo kompensavimo žemės ūkio produkcijos gamintojams 2001 metais" 1 ir 6.1 p.	Žemės ūkio ministerija <i>Pagėgių žemės ūkio ir žemėtvarkos sk.</i>	Kompensacijos už dyzelinius degalus išmokėtos subjektams, neįvertinus kompensacijas gaunančių subjektų metinių pajamų struktūros.

SAVIVALDYBIŲ BIUDŽETAI

PAJAMOS

Savivaldybių biudžetai 2001 metais gavo 3233895 tūkst. Lt pajamų (iš jų 4590,1 tūkst. Lt – apyvarantos lėšų likučiai). Patikslintas pajamų planas (3331339,8 tūkst. Lt) įvykdytas 97 proc., t.y. negauta 97444,8 tūkst. Lt pajamų. Pajamų užduočių neįvykdė 42 savivaldybės iš 60-ies. Savivaldybių biudžetų pajamos kartu su skolintomis lėšomis sudarė 3513100,8 tūkst. Lt.

Savivaldybių biudžetų 2001 metų pajamų struktūra:

- Fizinių asmenų pajamų mokestis - 78%
- Žemės mokestis - 1%
- Įmonių ir organizacijų nekilnojamojo turto mokestis - 7%
- Paveldimo ir dovanojamo turto mokestis - 0%
- Valst. žemės ir valst.v. fond. vandens telk. nuomos mok. - 1%
- Prekyviečių mokestis - 0%
- Pajamos iš nuosavybės - 0%
- Valstybės rinkliavos - 0%
- Vietinės rinkliavos - 0%
- Pajamos iš patalpų nuomos - 0%
- Pajamos iš baudų ir konfiskacijos - 1%
- Kitos nemokestinės pajamos - 0%
- Pajamos iš kapitalo - 0%
- Dotacijos iš valstybės biudžeto - 8%
- Lėšos, gautos iš valstybės biudžeto pagal tarpusavio atsiskaitymus - 2%
- Metų pradžios biudžeto lėšų likučiai išlaidoms padengti - 1%

Savivaldybės gavo visas 2001 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu (2000-12-19 Nr.IX-89 su vėlesniais pakeitimais ir papildymais) patvirtintas bendrąsias dotacijas mokestinėms pajamoms išlyginti – 89426 tūkst. Lt, bendrosios dotacijos kompensacijų sumą – 147095 tūkst. Lt ir valstybės biudžeto specialias dotacijas – 14527 tūkst. Lt. Savivaldybės nepanaudojo ir į valstybės biudžetą gražino 316,4 tūkst. Lt lėšų, skirtų karo prievolei administruoti (pervesta 2714 tūkst. Lt, panaudota 2579,3 tūkst. Lt, gražinta 134,7 tūkst. Lt) ir Valstybinių pašalpų šeimoms,

auginančioms vaikams, įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymui vykdyti (pervesta 650 tūkst. Lt, panaudota 468,3 tūkst. Lt, gražinta 181,7 tūkst. Lt).

Be to, Finansų ministerija, vadovaudamasi teisės aktais, tarpusavio atsiskaitymų tvarka savivaldybėms pervedė 53303 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšų (įskaitant 739,4 tūkst. Lt, skirtų iš Vyriausybės rezervo). Savivaldybės nepanaudojo visų šių lėšų ir į valstybės biudžetą gražino 1102,6 tūkst. Lt.

21 savivaldybės taryba 2001 metų biudžetus patvirtino nesilaikydama Biudžeto sandaros įstatymo (2000-07-11 Nr.VIII-1821) 26 str. 5 d. nustatyto termino (Kauno, Klaipėdos miestų, Anykščių, Joniškio, Kėdainių, Kelmės, Mažeikių, Pakruojo, Plungės, Radviliškio, Raseinių, Šalčininkų, Šiaulių, Šilalės, Tauragės, Telšių, Trakų, Ukmergės, Varėnos, Vilkaviškio rajonų, Kazlų Rūdos).

Šešios savivaldybių tarybos 2001 metų savivaldybių biudžetų mokestines pajamas patvirtino didesnes, negu tai buvo nustatyta 2001 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo (2000-12-19 Nr.IX-89) 2 str. (Vilniaus m. – 1000 tūkst. Lt, Panevėžio m. – 700 tūkst. Lt, Šiaulių m. – 6988 tūkst. Lt, Mažeikių raj. – 6603 tūkst. Lt, Panevėžio raj. – 2092 tūkst. Lt, Plungės raj. – 251 tūkst. Lt, iš viso 17634 tūkst. Lt).

Pažeisdamos Biudžeto sandaros įstatymo (2000-07-11 Nr.VIII-1821) 22 str., 17 savivaldybių tarybų į savivaldybių biudžetų pajamas neteislingai įtraukė metų pradžios biudžetinių lėšų likučius, sudarytus iš banko paskolų: Alytaus m. – 355 tūkst. Lt, Akmenės raj. – 132 tūkst. Lt, Joniškio raj. – 164,7 tūkst. Lt, Kaišiadorių raj. – 303,0 tūkst. Lt, Pakruojo raj. – 250,0 tūkst. Lt, Panevėžio raj. – 612,0 tūkst. Lt, Plungės raj. – 873,0 tūkst. Lt, Prienų raj. – 200 tūkst. Lt, Raseinių raj. – 45,9 tūkst. Lt, Šakių raj. – 252,8 tūkst. Lt, Šilalės raj. – 295,2 tūkst. Lt, Šilutės raj. – 325 tūkst. Lt, Švenčionių raj. – 297,7 tūkst. Lt, Trakų raj. – 218,6 tūkst. Lt, Ukmergės raj. – 329 tūkst. Lt, Utenos raj. – 130,0 tūkst. Lt, Elektrėnų – 338,4 tūkst. Lt, iš viso 5122,3 tūkst. Lt.

Pažeisdama Biudžeto sandaros įstatymo 22 str. ir 2001 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 2 str., Vietos savivaldos įstatymo (2000-10-12 Nr.VIII-2018) 36 str. 1 d., Klaipėdos raj. savivaldybės taryba 2001-02-22 sprendimu Nr.192 “Dėl 2001 metų rajono biudžeto” 2001 metų savivaldybės biudžeto pajamas patvirtino su 1663,5 tūkst. Lt paskola. Klaipėdos rajono savivaldybės tarybos padarytas pažeidimas iki šiol neįvertintas ir neištaisytas.

Taip pat pažeisdama minėtų įstatymų 22 str., 2 str. ir 36 str. 1 d.:

- Mažeikių raj. savivaldybės taryba 2001-03-01 sprendimu Nr.29 “Dėl 2001 metų Mažeikių rajono savivaldybės biudžeto” 2001 metų savivaldybės biudžeto pajamas patvirtino su 6600 tūkst. Lt paskola, o 2001-06-07 sprendimu Nr.105 “Dėl rajono tarybos 2001-03-01 sprendimo Nr.29 patikslinimo” iš 2001 metų pajamų šią paskolą išbraukė ir padidino kitas mokestines pajamas. Atkreiptinas dėmesys, kad toks sprendimas priimtas po Vyriausybės atstovo Telšių apskrityje reikalavimo peržiūrėti biudžetą;

- Panevėžio rajono savivaldybės taryba 2001-02-15 sprendimu Nr.118 “Dėl 2001 metų rajono biudžeto” 2001 metų savivaldybės biudžeto pajamas patvirtino su 4696 tūkst. Lt valstybės vidaus skola, o 2001-05-10 sprendimu Nr.173 “Dėl 2001 metų rajono biudžeto patikslinimo” šią sumą išbraukė ir 2604 tūkst. Lt sumažino išlaidas bei 2092 tūkst. Lt padidino kitas pajamas. Pažymėtina, kad ir šis savivaldybės tarybos sprendimas priimtas atsižvelgus į Vyriausybės atstovo Panevėžio apskrityje 2001-04-05 teikimą Nr.01-12-44.

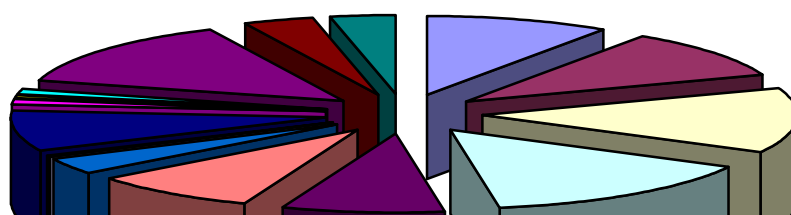
Nustatyta 14 savivaldybių tarybų duomenų neatitikimo atvejai tarp patvirtintų biudžeto įvykdymo apyskaitų ir savivaldybių finansinės atskaitomybės (pajamų dalyje - 51635,6 tūkst. Lt ir išlaidų dalyje - 30116,4 tūkst. Lt).

Ketrios savivaldybės iki biudžetinių metų pabaigos neatkūrė savivaldybių biudžetuose patvirtintų apyvartos lėšų (Kaišiadorių raj. – 150,2 tūkst. Lt, Rokiškio raj. – 417,2 tūkst. Lt, Trakų raj. – 192,3 tūkst. Lt, Zarasų raj. – 43,8 tūkst. Lt, iš viso 803,5 tūkst. Lt) ir tuo pažeidė Biudžeto sandaros įstatymo 24 str. 2 d. reikalavimus.

Remiantis savivaldybių kontrolierių pateiktais dokumentais nustatyta, kad savivaldybių tarybos (Pasvalio, Plungės, Radviliškio, Raseinių rajonų) nenustatė finansavimo iš savivaldybių biudžetų tvarkos ir tuo pažeidė Biudžeto sandaros įstatymo 31 str. 2 d.

IŠLAIDOS

Savivaldybių biudžetų 2001 m. išlaidų planas įvykdytas 99,6 proc. (patikslintas planas – 3329919,3 tūkst. Lt, įvykdyta - 3315803,6 tūkst. Lt). Savivaldybių biudžetų išlaidų struktūra pagal funkcijas pasiskirsto taip:

- Bendrosios valstybės paslaugos - 9%
- Krašto apsauga - 10%
- Viešoji tvarka ir visuomenės apsauga - 13%
- Švietimas - 15%
- Sveikatos priežiūra - 8%
- Socialinė apsauga, globa ir rūpyba - 9%
- Sveikatingumas (sportas), rekreacija, kultūra - 3%
- Kuro ir energijos tiekimo paslaugos - 0%
- Žemės ūkis, miškininkystė, žuvininkystė ir veterinarija - 8%
- Mineralinių išteklių gavyba (išskyrus kūrą), pramonė, statyba - 1%
- Transportas ir ryšiai - 1%
- Kita ekonominė veikla - 1%
- Valstybės skolos aptarnavimo išlaidos - 14%
- Dotacijos ir kompensacijos savivaldybėms - 4%
- Kitos išlaidos, nepriskirtinos pagrindinių funkcijų grupėms - 3%

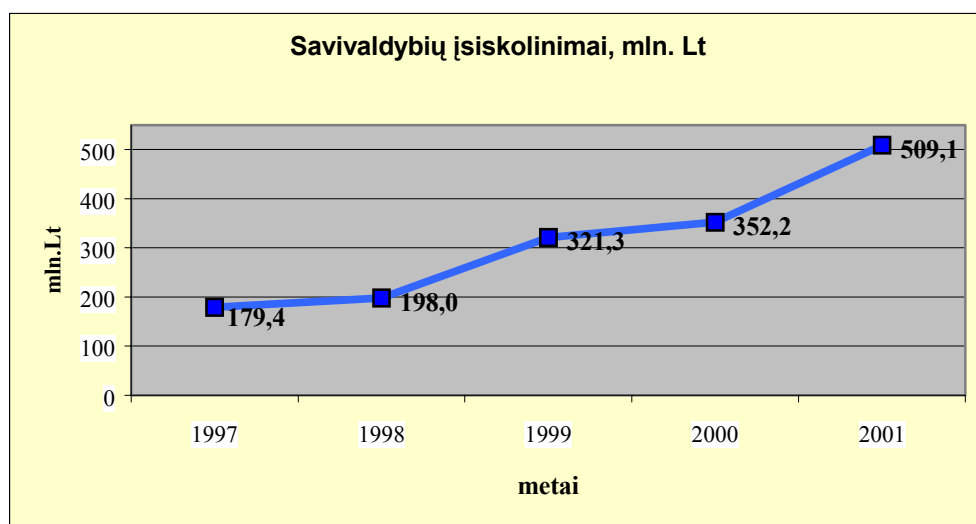
Kartu su gražintomis paskolomis bei kitais finansiniais įsipareigojimais savivaldybių biudžetų išlaidos sudarė 3475898,6 tūkst. Lt, arba 104,4 proc. patikslinto plano.

Savivaldybių tarybų patvirtintas biudžetų išlaidas viršijo 5 savivaldybės: Marijampolės m. – 1570,6 tūkst. Lt, Jurbarko raj.– 972,2 tūkst. Lt, Šalčininkų raj.– 144,3 tūkst. Lt, Trakų raj.– 942,6 tūkst. Lt, Vilkaviškio raj.– 84,3 tūkst. Lt.

Kai kurios savivaldybės nesilaikė Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr.543 patvirtintos Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos 59 p. bei 91 p. ir nesinaudojo Vietos savivaldos įstatymo (2000-10-12 Nr.VIII-2018) 17 str. 12 d. ir 37 str. 2 d. suteikta galimybe patikslinti biudžetą (21 savivaldybė viršijo tarybų patvirtintus asignavimus paprastosioms ir/ar nepaprastosioms išlaidoms; 2 savivaldybės – asignavimus darbo užmokesčiui).

ĮSISKOLINIMAI

Savivaldybių biudžetų 2001 metų įvykdymo balanso duomenimis, savivaldybių paskolos 2002-01-01 sudarė 509059,8 tūkst. Lt. Savivaldybių įsiskolinimai per 2001 metus padidėjo 44,5 procentais:

Pažeisdamos Biudžeto sandaros įstatymo (2000-07-11 Nr.VIII-1821) 10 str. 3 d. bei Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr.543 patvirtintos Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos 72 p., savivaldybės iki 2002-01-01 negražino į valstybės biudžetą 109391,1 tūkst. Lt nepalūkaninių trumpalaikių paskolų, iš jų: gautų 2001 m. - 80612 tūkst. Lt (43 savivaldybės), 2000 m. - 5462,8 tūkst. Lt (6 savivaldybės) bei 1999 metais - 23316,3 tūkst. Lt (17 savivaldybių).

Šalčininkų raj. savivaldybė, 2002-01-01 duomenimis, viršijo 2001 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo (2000-12-19 Nr.IX-89) 8 str. 1 d. 2 p. nustatytą 15 proc. metinės savivaldybės grynojo skolinimosi sumą, iš jų metinio trumpalaikio skolinimosi sumą – 10 proc., patvirtintų 2001 metų savivaldybės biudžeto pajamų.

Dalis savivaldybių neteisingai nurodė savivaldybės biudžeto 2001 metų įvykdymo balanse paskolas su valstybės garantija: 14 savivaldybių balanse nurodė 7745,6 tūkst. Lt daugiau paskolų ir 25 savivaldybių - 43828,2 tūkst. Lt mažiau. Esminius netikslumus padarė ir didžiausias sumas neteisingai nurodė šios savivaldybės: daugiau – Alytaus m. – 2008 tūkst. Lt ir Radviliškio raj. – 3665,8 tūkst. Lt (ištaisyta audito metu); mažiau nurodė šios savivaldybės: Anykščių raj. – 908,5 tūkst. Lt, Jurbarko raj. – 117,5 tūkst. Lt, Kėdainių raj. – 5037,5 tūkst. Lt, Kretingos raj. – 1077,3 tūkst. Lt, Plungės raj. – 1161,7 tūkst. Lt (ištaisyta audito metu), Šakių raj. – 1024,0 tūkst. Lt; Šalčininkų raj. – 958,8 tūkst. Lt, Šiaulių m. –

2984,8 tūkst. Lt, Ukmergės raj. – 1186,8 tūkst. Lt (ištaisyta audito metu), Vilniaus m. – 20821,1 tūkst. Lt, Vilniaus raj. – 1202,3 tūkst. Lt.

Per 2001 metus kreditorinis išskolinimas padidėjo 37 savivaldybėse (56120,1 tūkst. Lt) ir debitorinis išskolinimas - 25 savivaldybėse (6822 tūkst. Lt).

Išvadose dėl 2001 metų savivaldybių biudžetų vykdymo savivaldybių kontrolieriai nepažymėjo neteisingos savivaldybių skolos apskaitos, nebuvo atkreiptas reikiamas dėmesys ir neteikiamos išvados dėl kreditorinio ir/ar debitorinio išskolinimo padidėjimo. Tik 8 savivaldybių kontrolieriai (Palangos m., Raseinių, Skuodo, Šilutės, Širvintų, Utenos, Vilkaviškio raj. ir Pagėgių) konstatavo 2001 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 10 str. 1 d. pažeidimą.

Tyrimo rezultatus bei išvadas pateikėme Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių bei Biudžeto ir finansų komitetams, Vyriausybei.

Ministras Pirmininkas 2002-06-25 pavedimu Nr.9-5960 savivaldybių merus ir Finansų ministeriją paprašė imtis priemonių, kad būtų laikomasi teisės aktais nustatytos savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos bei finansinės drausmės.

Valstybės kontrolieriaus pavaduotojas

Viktoras Švedas

Valstybės ataskaitų audito ir metodologijos
departamento direktorius

Remigijus Pužauskas

Valstybės ataskaitų audito ir metodologijos
departamento direktoriaus pavaduotojas

Arūnas Juozulynas

*

**LIETUVOS RESPUBLIKOS 1997-2001 METŲ
VALSTYBĖS BIUDŽETO RODIKLIAI**

Eil. Nr.	Rodikliai	1997 m.	1998 m.	1999 m.	2000 m.	2001 m.
1	2	3	4	5	6	7
1.	Pajamos (mln. Lt)	<u>6130,3</u>	<u>6439,6</u>	<u>5904,1</u>	<u>5781,3</u>	<u>6344,7</u>
	• palyginta su praėjusiais metais (proc.)	32,5	5,0	-8,3	-2,1	9,7
	• palyginta su 1996 m. (proc.)	32,5	39,2	27,6	24,9	37,1
2.	Nepriemoka metų pabaigoje (mln. Lt)	948,2	1140,8	1384,6	1575,9	1520,5
3.	Pripažinta beviltiška ir nurašyta nepriemoka (mln. Lt)	-	-	60,0	106,1	112,5
4.	Išlaidos (mln. Lt)	<u>6570,6</u>	<u>7123,2</u>	<u>5942,0</u>	<u>6534,1</u>	<u>6974,8</u>
	• palyginta su praėjusiais metais (proc.)	23,2	8,4	-16,6	10,0	6,7
	• palyginta su 1996 m. (proc.)	23,2	33,6	11,4	22,5	30,8
5.	Deficitas (mln. Lt)	440,3	683,6	-	752,8	630,1
6.	Valstybės skola metų pabaigoje (mln. Lt)					
	• palyginta su praėjusiais metais (proc.)	<u>8077,4</u>	<u>9613,6</u>	<u>12069,4</u>	<u>12724,7</u>	<u>12903,6</u>
	• palyginta su 1996 m. (proc.)	10,4	19,0	25,5	5,4	1,4
		10,4	31,3	64,9	74,0	76,4
7.	Bendrasis vidaus produktas (BVP) Veikusiomis kainomis (mln. Lt)	<u>38340,0</u>	<u>42990,0</u>	<u>42654,6</u>	<u>45147,6</u>	<u>47967,7</u>
	• palyginta su praėjusiais metais (proc.)	21,4	12,1	-0,8	5,8	6,2
	• palyginta su 1996 m. (proc.)	21,4	36,2	35,1	43,0	51,9
8.	Pajamos palygintos su BVP (proc.)	16,0	15,0	13,8	12,8	13,2
9.	Išlaidos palygintos su BVP (proc.)	17,1	16,6	13,9	14,5	14,5

* Visos lentelės sudarytos, remiantis Lietuvos Respublikos 1997-2001 metų valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitų, Finansų ministerijos ir Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenimis.

IŠVADOS DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS 2001 METŲ VALSTYBĖS
BIUDŽETO ĮVYKDYMO APYSKAITOS PRIEDAS

1	2	3	4	5	6	7
20.	Pajamos iš baudų ir konfiskacijos	<u>16,7</u> -22,3	<u>22,3</u> 33,5	<u>10,5</u> -2,1 kart.	<u>30,5</u> 2,9 kart.	<u>29,5</u> -3,3
21.	Kitos nemokestinės pajamos	<u>97,7</u> 17,4	<u>49,7</u> -2,0 kart.	<u>41,5</u> -16,5	<u>46,0</u> 10,8	<u>16,1</u> -2,9 kart.
<u>Pajamos iš kapitalo</u>						
22.	Ilgalaikio turto realizavimo pajamos	<u>1,9</u> 18,8	<u>6,2</u> 3,3 kart.	<u>2,2</u> -2,8 kart.	<u>2,8</u> 27,3	<u>0,7</u> -4 kart.
23.	Strateginių ir neliečiamųjų atsargų realizavimo pajamos	-	-	-	-	-
24.	Pajamos už realizuotą nematerialųjį turta	-	-	-	-	<u>0,3</u> -
Lėšos, gautos iš savivaldybių biudžetų						
1998-01-01 biudžeto lėšų likutis						
	Iš viso	<u>6130,3</u> 32,5	<u>6439,6</u> 5,0	<u>5904,1</u> -8,3	<u>5781,3</u> -2,1	<u>6344,7</u> 9,7

* pasikeitimai (procentais) palyginti su praėjusiais metais.

**LIETUVOS RESPUBLIKOS 1997-2001 M.
SAVIVALDYBIŲ BIUDŽETŲ RODIKLIAI**

Eil. Nr.	Rodikliai	1997 m.	1998 m.	1999 m.	2000 m.	2001 m.
1	2	3	4	5	6	7
1.	Pajamos (mln. Lt) • palyginta su praėjusiais metais • palyginta su 1997 m.	2908,1	<u>3648,8</u> 25,5 % 25,5 %	<u>3209,4</u> -12,0 % 10,4 %	<u>3274,3</u> 2,0 % 12,6 %	<u>3233,9</u> -1,2 % 11,2 %
	iš jų:					
	Dotacijos iš valstybės biudžeto (procentas nuo pajamų)	<u>481,1</u> (16,5 %)	<u>760,8</u> (20,9 %)	<u>127,1</u> (4,0 %)	<u>315,4</u> (9,6 %)	<u>250,7</u> (7,8 %)
	Lėšos, gautos iš valstybės biudžeto (procentas nuo pajamų)	<u>371,5</u> (12,8 %)	<u>21,0</u> (0,6 %)	<u>2,8</u> (0,1 %)	<u>16,5</u> (0,5 %)	<u>52,2</u> (1,6 %)
	Lėšos, gautos iš išdo sąskaitos (procentas nuo pajamų)		<u>624,3</u> (17,1 %)	<u>875,7</u> (27,3 %)	<u>1155,8</u> (35,3 %)	<u>1012,6</u> (31,3 %)
2.	Nepriemoka metų pabaigoje (mln. Lt)	396,4	520,5	558,5	888,1	848,2
3.	Išlaidos (mln. Lt) • palyginta su praėjusiais metais • palyginta su 1997 m.	2799,8	<u>3475,6</u> 24,1 % 24,1 %	<u>3295,2</u> -5,2 % 17,7 %	<u>3265,9</u> -0,9 % 16,6 %	<u>3315,8</u> 1,5 % 18,4 %
4.	Išlaidos, viršijančios pajamas (mln. Lt)			85,8		81,9
	Pajamos, viršijančios išlaidas (mln. Lt)	108,3	173,2		8,4	
5.	Savivaldybių biudžetų skolos metų pabaigoje (mln. Lt) • palyginta su praėjusiais metais • palyginta su 1997 m.	179,4	<u>198,0</u> 10,4 % 10,4 %	<u>321,3</u> 62,3 % 1,8 karto	<u>352,2</u> 9,6 % 2 kartus	<u>509,1</u> 44,5 % 2,8 karto
	iš jų:					
	negražintos valstybės biudžetui paskolos	10,1	3,1	59,5	43,7	109,4
	negražintos ūkio subjektams paskolos	44,0	111,4	164,5	196,6	222,9
	negražintos paskolos, suteiktos su valstybės garantija	125,3	83,5	97,3	111,9	174,0

IŠVADOS DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS 2001 METŲ VALSTYBĖS
BIUDŽETO ĮVYKDYMO APYSKAITOS PRIEDAS

1	2	3	4	5	6	7	8	9
18.	Lėšos, gautos iš valstybės biudžeto pagal tarpusavio atsiskaitymus	371,5	<u>21,0</u> -17,7 karto	<u>2,8</u> -7,5 karto	<u>16,5</u> 5,9 karto	<u>52,2</u> 3,2 karto	-319,3	-7,1 karto
19.	Metų pradžios biudžeto lėšų likučiai išlaidoms padengti	-	-	106,4	<u>37,4</u> -64,8	<u>45,9</u> 22,7	45,9	
	<i>Iš viso</i>	2908,1	<u>3648,8</u> 25,5	<u>3209,4</u> -12,0	<u>3274,3</u> 2,0	<u>3233,9</u> -1,2	325,8	11,2

* pasikeitimai (procentais) palyginti su praėjusiais metais

LIETUVOS RESPUBLIKOS 1997-2001 M.
SAVIVALDYBIŲ BIUDŽETŲ IŠLAIDOS

Eil. Nr.	Išlaidų pavadinimas	1997 m. mln. Lt	1998 m. mln. Lt proc.	1999 m. mln. Lt proc.	2000 m. mln. Lt proc.	2001 m. mln. Lt proc.	2001 m. palyginimas su 1997 m.	
							mln. Lt	proc.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Bendrosios valstybės paslaugos	118,9	<u>166,1</u> 39,7	<u>158,7</u> -4,5	<u>155,2</u> -2,2	<u>162,7</u> 4,8	43,8	36,8
2.	Krašto apsauga					2,3	2,3	
3.	Viešoji tvarka ir visuomenės apsauga	24,1	<u>28,3</u> 17,4	<u>26,4</u> -6,7	<u>25,8</u> -2,3	<u>27,3</u> 5,8	3,2	13,3
4.	Švietimas	1404,9	<u>1827,6</u> 30,1	<u>1903,9</u> 4,2	<u>1871,8</u> -1,7	<u>1924,6</u> 2,8	519,7	37,0
5.	Sveikatos priežiūra	154,6	<u>44,1</u> -71,5	<u>17,9</u> -59,4	<u>13,3</u> -25,7	<u>12,8</u> -3,8	-141,8	-12,1 karto
6.	Socialinė apsauga, globa ir rūpyba	317,5	<u>423,6</u> 33,4	<u>445,1</u> 5,1	<u>478,3</u> 7,5	<u>480,7</u> 0,5	163,2	51,4
7.	Butų ir komunalinis ūkis	394,8	<u>482,6</u> 22,2	<u>273,8</u> -43,3	<u>231,9</u> -15,3	<u>215,2</u> -7,2	-179,6	-45,5
8.	Sveikatingumas (sportas), rekreacija, kultūra	123,8	<u>187,9</u> 51,8	<u>164,8</u> -12,3	<u>149,2</u> -9,5	<u>147,7</u> -1,0	23,9	19,3
9.	Kuro ir energijos tiekimo paslaugos	58,0	<u>97,2</u> 67,6	<u>84,7</u> -12,8	<u>80,6</u> -4,8	<u>82,0</u> 1,7	24,0	41,4
10.	Žemės ūkis, miškininkystė, žuvininkystė ir veterinarija	0,04	<u>0,09</u> 2 kartus	<u>0,07</u> -22,2	<u>0,05</u> -28,6	<u>0,5</u> 10 kartų	0,46	12,5 karto
11.	Mineralinių išteklių gavyba (išskyrus kurą), pramonė, statyba	1,7	<u>0,1</u> -94,1	-	-	-		
12.	Transportas ir ryšiai	79,7	<u>94,0</u> 17,9	<u>93,2</u> -0,9	<u>74,3</u> -20,3	<u>77,5</u> 4,3	-2,2	-2,8
13.	Kita ekonominė veikla	0,2	<u>0,9</u> 4,5 karto	<u>1,3</u> 44,4	<u>1,1</u> -15,4	<u>3,4</u> 3,1 karto	3,2	17 kartų
14.	Išlaidos, nepriskirtos pagrindinių funkcijų grupėms	121,6	<u>123,1</u> 1,2	<u>125,3</u> 1,8	<u>184,3</u> 47,1	<u>179,1</u> -2,8	57,5	47,3
	<i>Iš viso</i>	2799,8	<u>3475,6</u> 24,1	<u>3295,2</u> -5,2	<u>3265,9</u> -0,9	<u>3315,8</u> 1,5	516,0	18,4

* pasikeitimai (procentais) palyginti su praėjusiais metais